

elektroprojekt

projektiranje, konzalting i inženjering d.d.
HR/10000 Zagreb, Alexandera von Humboldta 4
OIB 48197173493

Investitor: HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj: HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina: **PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI**

Dio građevine: **USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapla 4)**

Lokacija građevine: Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka: Glavni projekt – Strojarski
Projekt: **USTAVA ŠIŠLJAVIĆ**

Naziv projektne mape: USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

Oznaka projektne mape:	S3-O89.04.01-S05.0	Mapa: 6	ZOP: O89.04
Glavni projektant:	Nenad Heček, dipl.ing.građ. G 2995	<i>e-potpis</i>	
Projektanti:			
Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543			
<i>e-potpis</i>		<i>e-potpis</i>	
<i>e-potpis</i>		<i>e-potpis</i>	
<i>e-potpis</i>		<i>e-potpis</i>	
Za stručno vijeće: Željko Pavlin, dipl.ing.građ.			Direktor: Davor Paradžik, dipl.ing.
Mjesto i datum:	Zagreb, 1.7.2024.	Izmjena 00	

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU
KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

POPIS PROJEKTANATA I SURADNIKA PROJEKTNE MAPE:

Stručno područje: Projektanti:

strojarstvo Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Suradnici:

strojarstvo Ante Gujić, mag.ing.mech. S 2276

strojarstvo Marino Valjak, mag.ing.mech. S 1723

strojarstvo Davor Saucha, dipl.ing.stroj. S 1622

strojarstvo Ivan Pahljina, dipl.ing.stroj. S 1765

strojarstvo Robert Korte, mag.ing.mech. S 1685

strojarstvo Anja Čeranić, mag.ing.mech. S 2200

strojarstvo Elizabeta Mijač, mag.ing.mech. S 2356

strojarstvo Jure Eljuga, mag.ing.mech.

strojarstvo Matija Hodak, univ.bacc.ing.mech.

strojarstvo Ivo Cvitanović, stroj. teh

BIM menadžer Martina Pavlović Cerinski, mag.ing.aedif

Kontrolirali:

strojarstvo Mislav Crnković, dipl.ing.stroj. S 1436

Direktor: Davor Paradžik, dipl.ing.

© Elektroprojekt d.d. – pridržava sva neprenesena prava

ELEKTROPROJEKT d.d. nositelj je neprenesenih autorskih prava sadržaja ove dokumentacije prema članku 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima RH (NN167/03). Slijedom toga je zabranjeno svako neovlašteno korištenje ovog autorskog djela, a napose umnožavanje, objavljivanje, davanje dobivenih podataka na uporabu trećim osobama kao i uporaba istih osim za svrhu i sukladno ugovoru između Naručitelja i Elektroprojekta.

Zagreb, 1.7.2024.

KTB 131123 441430

POPIS PROJEKNIH MAPA:

R.br. mape	Oznaka projektne mape	Naziv projektne mape	Projektanti
1	G3-O89.04.01-G01.0	OPĆI DIO	Nenad Heček, dipl.ing.građ. G 2995
2	G3-O89.04.01-G04.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – GEOTEHNIČKI PROJEKT	Ivan Mihaljević, dipl.ing.građ. G 3785
3	G3-O89.04.01-G02.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – HIDROGRAĐEVINSKI PROJEKT	Nenad Heček, dipl.ing.građ. G 2995
4	G3-O89.04.01-G03.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – PROJEKT KONSTRUKCIJE	Edita Bilalić, mag.ing.aedif. G 6838
5	A3-O89.04.01-G04.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – ARHITEKTONSKI PROJEKT	Jerko Čorluka, dipl.ing.arh. A 3661
6	S3-O89.04.01-S01.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT	Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543
7	E3-O89.04.01-E01.0	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – ELEKTROTEHNIČKI PROJEKT	Marko Grčić, struč.spec.ing.el. E 2583
8	TD KA11/23	PROJEKT KRAJOBRAZNOG UREĐENJA	Ivan Juratek, mag.ing.prosp.arch. KA 46

SADRŽAJ PROJEKTNE MAPE

Oznaka projektne mape-priloga - Rev.

OPĆI DIO

1	OPĆI PODACI	S3-O89.04.01-S05.0-001
1.01	Naslovno potpisni list	
1.02	Popis projektanata i suradnika projektne mape	
1.03	Popis projektnih mapa	
1.04	Sadržaj projektne mape	
1.05	Izjava o sukladnosti	

TEKSTUALNI DIO

2	PODLOGE, PRIMIJENJENI PROPISI I NORME	S3-O89.04.01-S05.0-002
3	TEHNIČKI OPIS	S3-O89.04.01-S05.0-003
4	PRORAČUN	S3-O89.04.01-S05.0-004
5	PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA KVALITETE	S3-O89.04.01-S05.0-005
6	POSEBNI TEHNIČKI UVJETI GRADNJE I GOSPODARENJA OTPADOM	S3-O89.04.01-S05.0-006
7	ISKAZ PROCIJENJENIH TROŠKOVA GRADNJE	S3-O89.04.01-S05.0-007

GRAFIČKI DIO

8	SITUACIJA	S3-O89.04.01-S05.0-100
9	DISPOZICIJA OPREME	S3-O89.04.01-S05.0-105
10	TIJELO PLOČASTOG ZATVARAČA	S3-O89.04.01-S05.0-110
11	TIJELO GREDNOG ZATVARAČA	S3-O89.04.01-S05.0-115
12	NOSIVA KONSTRUKCIJA ZA PLOČASTI ZATVARAČ	S3-O89.04.01-S05.0-120
13	SILE NA BETON	S3-O89.04.01-S05.0-125

Broj: 003017

Na osnovi članka 70. stavka 1. točke 1. Zakona o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19) kao PROJEKTANT GLAVNOG PROJEKTA dajem

IZJAVU

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Naziv projekta : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Razina razrade : Glavni projekt

Strukovna odrednica : Strojarski

Oznaka projektne mape : S3-O89.04.01-S05.0

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Glavni projekt je usklađen s:

Lokacijskom dozvolom KLASA: UP/I-350-05/21-01/000024, URBROJ: 531-06-02-02/01-22-0014, od 07.03.2022. godine izdanom od strane Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Uprave za prostorno uređenje i dozvole državnog značaja, Sektora lokacijskih dozvola i investicija,

Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Zakonom o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19), Zakonom o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14, 154/14, 94/18, 96/18), Zakonom o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21), Zakonom o zaštiti požara (NN 92/10, 114/22), ostalim važećim zakonskim i podzakonskim propisima i dokumentima na koje upućuju navedeni zakoni te drugim propisima, uvjetima i pravilima u skladu s kojima mora biti izrađen.

Projektant:

Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Zagreb, 1.7.2024.

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

**PRILOG 002 : PODLOGE, PRIMIJENJENI PROPISI I
NORME**

2.1. UVOD

Glavni projekt izrađen je na temelju dobivene projektne dokumentacije proizvođača opreme i raspoloživim podlogama, a sve u skladu sa zakonima, pravilnicima i propisima, te referentnim standardima navedenim u poglavljima 2 i 3:

2.2. ZAKONI, PRAVILNICI I PROPISI

Zakoni		Glasilo broj
• Zakon o prostornom uređenju	NN	153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23
• Zakon o gradnji	NN	153/13, 20/17, 39/13, 125/19
• Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje	NN	78/15, 118/18, 110/19
• Zakon o preuzimanju Zakona o standardizaciji	NN	53/91
• Zakon o normizaciji	NN	80/13
• Zakon o mjeriteljstvu	NN	74/14, 111/18, 114/22
• Zakon o obveznim odnosima	NN	35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18, 126/21, 114/22, 156/22
• Zakon o akreditaciji	NN	158/03, 75/09, 56/13
• Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju sukladnosti	NN	126/21
• Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju	NN	78/15, 114/18, 110/19
• Zakon o vodama	NN	66/19, 84/21, 47/23
• Zakon o građevnim proizvodima	NN	76/13, 30/14, 130/17, 39/19, 118/20
• Zakon o državnom inspektoratu	NN	115/18, 117/21, 67/23
• Zakon o općoj sigurnosti proizvoda	NN	30/09, 139/10, 14/14, 32/19
• Zakon o financiranju vodnoga gospodarstva	NN	153/09, 56/13, 119/15, 120/16, 127/17, 66/19
Pravilnici		Glasilo broj
• Pravilnik o kontroli projekata	NN	32/14, 72/20, 90/23
• Pravilnik o nostrifikaciji projekata	NN	98/99, 29/03, 20/17
• Pravilnik o mjernim jedinicama	NN	88/15, 16/20
• Pravilnik o načinu provedbe stručnog nadzora građenja, uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika te o sadržaju završnog izvješća nadzornog inženjera	NN	131/21
• Pravilnik o tehničkom pregledu građevine	NN	46/18, 98/19
• Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetske djelatnosti	NN	44/22
• Pravilnik o načinu utvrđivanja obujma i površine građevina u svrhu obračuna komunalnog doprinosa	NN	15/19
• Pravilnik o nadzoru građevnih proizvoda	NN	113/08

• Pravilnik o uvjetima za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza na javnu cestu	NN	95/14
• Pravilnik o načinu obavljanja inspekcijskog nadzora građevinske inspekcije	NN	9/00, 99/02
• Pravilnik o obaveznom sadržaju i opremanju projekta građevina	NN	18/19, 65/20
• Pravilnik o tehničkim mjerama i uvjetima za zaštitu čeličnih konstrukcija od korozije	SL, NN	32/70
• Pravilnik o Tehničkim propisima o kvaliteti zavarenih spojeva za noseće čelične konstrukcije	SL, NN	41/1964
• Pravilnik o Tehničkim propisima o djelovanju vjetra na noseće čelične konstrukcije	SL, NN	41/1964
Uredbe, naredbe, upute, strategije		Glasilo broj
• Uredba o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu	NN	116/07, 56/11
• Uredba o uvjetima davanja koncesija za gospodarsko korištenje voda	NN	89/10, 46/12, 51/13, 120/14
• Uredba o standardu kakvoće voda	NN	96/19

2.2.1 Zaštita okoliša

Zakoni	Glasilo broj	
• Zakon o zaštiti okoliša	NN	80/13, 78/15, 12/18, 118/18
• Zakon o zaštiti prirode	NN	80/13, 15/18, 14/19, 127/19
• Zakon o gospodarenju otpadom	NN	84/21
Pravilnici		
• Pravilnik o gospodarenju otpadom	NN	81/20
• Pravilnik o vrstama otpada	NN	27/96
• Pravilnik o uvjetima za postupanje s otpadom	NN	123/97, 112/01
• Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest	NN	69/16
• Pravilnik o odlagalištima otpada	NN	4/23

2.2.2 Zaštita na radu

Zakoni	Glasilo broj	
• Zakon o zaštiti na radu	NN	71/14, 118/14, 94/18, 96/18
• Zakon o zaštiti od buke	NN	30/09, 55/13, 153/13, 41/16, 114/18, 14/21
Pravilnici		
• Pravilnik o zaštiti na radu za mjesta rada	NN	105/20
• Pravilnik o pružanju prve pomoći radnicima na radu	NN	56/83
• Pravilnik o ispitivanju radnog okoliša	NN	16/16, 120/22
• Pravilnik o pregledu i ispitivanju radne opreme	NN	16/16, 120/22
• Pravilnik o ovlaštenjima za poslove zaštite na radu	NN	58/22
• Pravilnik o zaštiti na radu na privremenim gradilištima	NN	48/18
• Pravilnik o obavljanju poslova zaštite na radu	NN	126/19, 154/22
• Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke s obzirom na vrstu izvora buke, vrijeme i mjesto nastanka	NN	143/21

2.2.3 Zaštita od požara

Zakoni		Glasilo broj	
•	Zakon o zaštiti od požara	NN	92/10, 114/22
•	Zakon o vatrogastvu	NN	125/19, 114/22
•	Zakon o zapaljivim tekućinama i plinovima	NN	108/95, 56/10, 114/22
•	Zakon o prijevozu opasnih tvari	NN	79/07
Pravilnici			
•	Pravilnik o uvjetima za vatrogasne pristupe	NN	35/94, 55/94, 142/03
•	Pravilnik o temeljnim zahtjevima za zaštitu od požara elektroenergetskih postrojenja i uređaja	NN	146/05
•	Pravilnik o tehničkim i drugim uvjetima koje moraju ispunjavati pravne osobe ovlaštene za ocjenu ispravnosti i podobnosti proizvoda za zaštitu od požara	NN	119/11
•	Pravilnik o planu zaštite od požara	NN	51/12
•	Pravilnik o mjerama zaštite od požara kod građenja	NN	141/11
•	Pravilnik o sustavima za dojavu požara	NN	56/99
•	Pravilnik o vatrogasnim aparatima	NN	101/11, 74/13

2.2.4 Tehnički propisi

Tehnički propisi		Glasilo broj	
•	Tehnički propis za građevinske konstrukcije	NN	17/17, 75/20, 7/22
•	Tehnički propis o građevnim proizvodima	NN	35/18, 104/19

2.2.5 Literatura

Literatura	
•	Paulo C.F. Erbisti: "Design of Hydraulic Gates"
•	Claus Zander: "Actuator technology for hydraulic steel structures"
•	Bojan Kraut: "Strojarski priručnik"
•	Karl-Heinz Decker: "Elementi strojeva"
•	Rolf Kindmann, Matthias Kraus, Hans Joachim Niebuhr: "Stahlbau kompakt: Bemessungshilfen – Profiltabellen"

2.3. REFERENTNI STANDARDI

2.3.1 Standardi za kontrolu i ispitivanje

Projektiranje, proizvodnja, kontrola i ispitivanje hidromehaničke opreme temelje se na najnovijim važećim standardima:

Testiranje materijala	Norma / jednakovrijedna norma	
• Metalni proizvodi – Vrste dokumenata o ispitivanju	HRN EN	10204:2007
• Metalni materijali – Ispitivanje udarnog rada loma Charpyjevim batom	HRN EN ISO	148:2016
• Metalni materijali – Ispitivanje savijanjem	HRN EN ISO	7438:2020
NDT (engl. <i>Non-Destructive Testing</i>) ispitivanja	Norma / jednakovrijedna norma	
• Nerazorno ispitivanje – Kvalifikacija i certifikacija NDT osoblja	HRN EN ISO	9712:2012
• Nerazorno ispitivanje zavarenih spojeva – Radiografsko ispitivanje	HRN EN ISO	17636:2014
• Nerazorno ispitivanje zavara – Vizualno ispitivanje zavarenih spojeva nastalih taljenjem	HRN EN ISO	17637:2017
• Nerazorno ispitivanje zavarenih spojeva – Ispitivanje magnetskim česticama	HRN EN ISO	17638:2016
• Nerazorno ispitivanje zavara – Ultrazvučno ispitivanje – Tehnike, razine ispitivanja i procjena	HRN EN ISO	17640:2018

2.3.2 Različiti referentni standardi

Zavarivanje	Norma / jednakovrijedna norma	
• Zavarivanje i srodni postupci – Vrste pripreme spoja – 1. dio: Ručno elektrolučno zavarivanje, MIG/ MAG zavarivanje, plinsko zavarivanje, TIG zavarivanje i zavarivanje čelika elektronskim snopom	HRN EN ISO	9692:2013
• Zavarivanje – Zavareni spojevi nastali taljenjem u čeliku, niklu, titanu i njihovim legurama (osim zavarivanja elektronskim snopom i laserom) – Razina kvalitete s obzirom na nepravilnosti	HRN EN ISO	5817:2014
• Specifikacija i kvalifikacija postupaka zavarivanja za metalne materijale – Specifikacija postupka zavarivanja – 1. dio: Elektrolučno zavarivanje	HRN EN ISO	15609:2019
• Provjera osposobljenosti zavarivača – Zavarivanje taljenjem – 1. dio: Čelici	HRN EN ISO	9606-1:2017
• Specifikacija i kvalifikacija postupaka zavarivanja za metalne materijale – Kvalifikacija prihvatanjem normiranoga zavarivačkog postupka	HRN EN ISO	15612:2018
• Zavarivanje – Preporuke za zavarivanje metalnih materijala	HRN EN	1011:2018
• Zahtjevi za kvalitetu zavarivanja taljenjem metalnih materijala (dijelovi 1 do 3)	HRN EN ISO	3834:2021
• Zavarivanje – Mjerenje temperature predgrijavanja, međuslojne temperature i održavanje temperature predgrijavanja	HRN EN ISO	13916:2018

Općenito		Norma / jednakovrijedna norma	
•	Izvedba čeličnih i aluminijskih konstrukcija – 1. dio: Zahtjevi za ocjenjivanje sukladnosti konstrukcijskih komponenata	HRN EN ISO	1090-1:2012
•	Izvedba čeličnih i aluminijskih konstrukcija – 2. dio: Tehnički zahtjevi za čelične konstrukcije	HRN EN ISO	1090-2:2018
•	Identifikacija cjevovoda prema transportiranoj tekućini	DIN	2403:2018
Tolerancije		Norma / jednakovrijedna norma	
•	Zavarivanje – Opća odstupanja za zavarene konstrukcije – Dimenzije duljina i kutova – Oblik i položaj	HRN EN ISO	13920:1999
•	Opće tolerancije – 1. dio: Tolerancije duljinskih i kutnih kota bez pojedinačnih oznaka tolerancije	HRN EN	22768-1:2008
Projektiranje		Norma / jednakovrijedna norma	
•	Hidraulične čelične konstrukcije	DIN	19704:2014
•	Preporuke za projektiranje, proizvodnju i postavljanje čeličnih cjevovoda zavarenih konstrukcija za hidro instalacije. "Europski odbor za proizvodnju kotlova i srodne čelične konstrukcije", izdanje u siječnju 1979., s izmjenama i dopunama iz 1980. i 1984.	C.E.C.T.	
•	Federacija europskih proizvođača – Pravila za dizajn dizalica	FEM	
•	Eurocode 3 – Projektiranje čeličnih konstrukcija	HRN EN	1993

2.3.3 Standardi za antikorozivnu zaštitu

Bojanje		Norma / jednakovrijedna norma	
•	Boje i lakovi – Zaštita od korozije čeličnih konstrukcija zaštitnim sustavima boja (dijelovi 1-8)	HRN EN ISO	12944: 2018
•	Ispitivanje diskontinuiteta (Holiday) novih zaštitnih premaza na provodnim podlogama	NACE	SP0188
•	Boje i lakovi – Ispitivanje prionljivosti vlačnom metodom	HRN EN ISO	4624:2016
•	Boje i lakovi – Procjena propadanja prevlaka – Označivanje količine i veličine grešaka i intenzivnosti jednoličnih promjena izgleda – 2.dio: Ocjena stupnja mjehuranja	HRN EN ISO	4628-2:2016
•	Boje i lakovi – Procjena propadanja prevlaka – Označivanje količine i veličine grešaka i intenzivnosti jednoličnih promjena izgleda – 3.dio: Ocjena stupnja hrđanja	HRN EN ISO	4628-3:2016
•	Boje i lakovi – Procjena propadanja prevlaka – Označivanje količine i veličine grešaka i intenzivnosti jednoličnih promjena izgleda – 4.dio: Ocjena stupnja raspucavanja	HRN EN ISO	4628-4:2016
•	Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Vizualna procjena čistoće površine – 1.dio: Stupnjevi hrđanja i stupnjevi pripreme nezaštićenih čeličnih površina i čeličnih površina nakon potpunog uklanjanja prethodnih prevlaka	HRN EN ISO	8501-1:2007
•	Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Vizualna procjena čistoće površine – 3.dio: Stupnjevi pripreme zavarenih spojeva, rubova i drugih površina s površinskim nepravilnostima	HRN EN ISO	8501-3:2008
•	Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Ispitivanja za procjenu čistoće površine – 3.dio: Ocjena zapašenosti čeličnih površina pripremljenih za bojenje (metoda pomoću trake osjetljive na pritisak)	HRN EN ISO	8502-3:2017
•	Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Ispitivanja za procjenu čistoće površine – 4.dio: Smjernice za procjenu mogućnosti kondenzacije prije nanašanja boje	HRN EN ISO	8502-4:2017

• Priprema čeličnih podloga prije nanošenja boja i srodnih proizvoda – Svojstva hrapavosti površina čeličnih podloga čišćenih mlazom abraziva	HRN EN ISO	8503:2017
Pocinčavanje	Norma / jednakovrijedna norma	
• Metalne prevlake – Vruće pocinčane prevlake na željeznim i čeličnim materijalima – Gravimetrijsko određivanje mase po jedinici površine	HRN EN ISO	1460:2020
• Vruće pocinčane prevlake na željeznim i čeličnim predmetima – Specifikacije i ispitne metode	HRN EN ISO	1461:2010
Toplinsko naštrecavanje	Norma / jednakovrijedna norma	
• Toplinsko naštrecavanje – Cink, aluminij i njihove legure	HRN EN ISO	2063:2019
• Toplinsko naštrecavanje – Priprema površina metalnih dijelova i komponenata za toplinsko naštrecavanje	HRN EN	13507:2018
• Toplinsko naštrecavanje – Preporuke za toplinsko naštrecavanje	HRN EN ISO	12679:2015

Projektant:

Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

PRILOG 003 : TEHNIČKI OPIS

SADRŽAJ

3.1 UVOD.....	3
3.1.1 Općenito.....	3
3.1.2 Lokacija.....	5
3.1.3 Namjena građevine	5
3.1.4 Tehnološke cjeline građevine	5
3.2 PLOČASTI ZATVARAČ	5
3.2.1 Opis	5
3.2.2 Projektni podaci.....	6
3.2.3 Zahtjevi za opremu.....	6
3.2.3.1.. Tijelo zatvarača	6
3.2.3.2.. Brtve zatvarača	6
3.2.3.3.. Ubetonirani dijelovi	7
3.2.3.4.. Elektromehanički pogon	7
3.3 GREDNI ZATVARAČ	8
3.3.1 Potopna pumpa.....	9
3.4 GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJA UPRAVLJAČKE KUĆICE	9
3.5 DIZEL ELEKTRIČNI AGREGAT	9
3.6 PRIMJENA PROPISA ZAŠTITE NA RADU.....	10
3.6.1 Opasnosti i štetnosti koje proizlaze iz procesa rada i način na koji se te opasnosti otklanjaju.....	10
3.6.1.1.. Opasnost od požara	11
3.6.1.2.. Opasnost od povreda okretnim dijelovima.....	11
3.6.1.3.. Opasnost od alata i opreme	11
3.6.1.4.. Opasnost od udara električne struje	11
3.6.1.5.. Opasnost od kretanja u prostoru tj. pokliznuća i pada s visine.....	11
3.6.1.6.. Opasnost od pada teških predmeta	12
3.6.1.7.. Opasnost od kontakta s radnim medijem.....	12
3.6.1.8.. Opasnost od gušenja	12
3.6.1.9.. Štetnost od prekomjernih vibracija.....	12
3.6.1.10 Ostali ugrađeni strojevi, uređaji, dijelovi postrojenja i oprema.....	12
3.6.2 Primjena propisa zaštite na radu koji se odnose na lokaciju građevine, radni prostor, i drugo	12
3.6.2.1.. Lokacija građevine	12
3.7 PRIMJENA PROPISA ZAŠTITE OD POŽARA.....	12
3.7.1 Mogući uzroci i opasnosti od požara	13
3.7.2 Zone opasnosti i sigurnosne udaljenosti.....	13
3.7.3 Tehničke mjere zaštite od požara.....	13
3.7.4 Mjere zaštite od požara koje korisnik treba provoditi kod građenja	13
3.7.5 Upute i oznake opasnosti	14
3.7.6 Zaštita od udara groma i statičkog elektriciteta.....	15
3.7.7 Dokazivanje kvalitete izvedenih radova i ugrađene opreme	15
3.7.8 Mjere zaštite od požara koje korisnik treba provoditi u vrijeme uporabe	16
3.8 PROJEKTIRANI VIJEK UPORABE I UVJETI ODRŽAVANJA	16

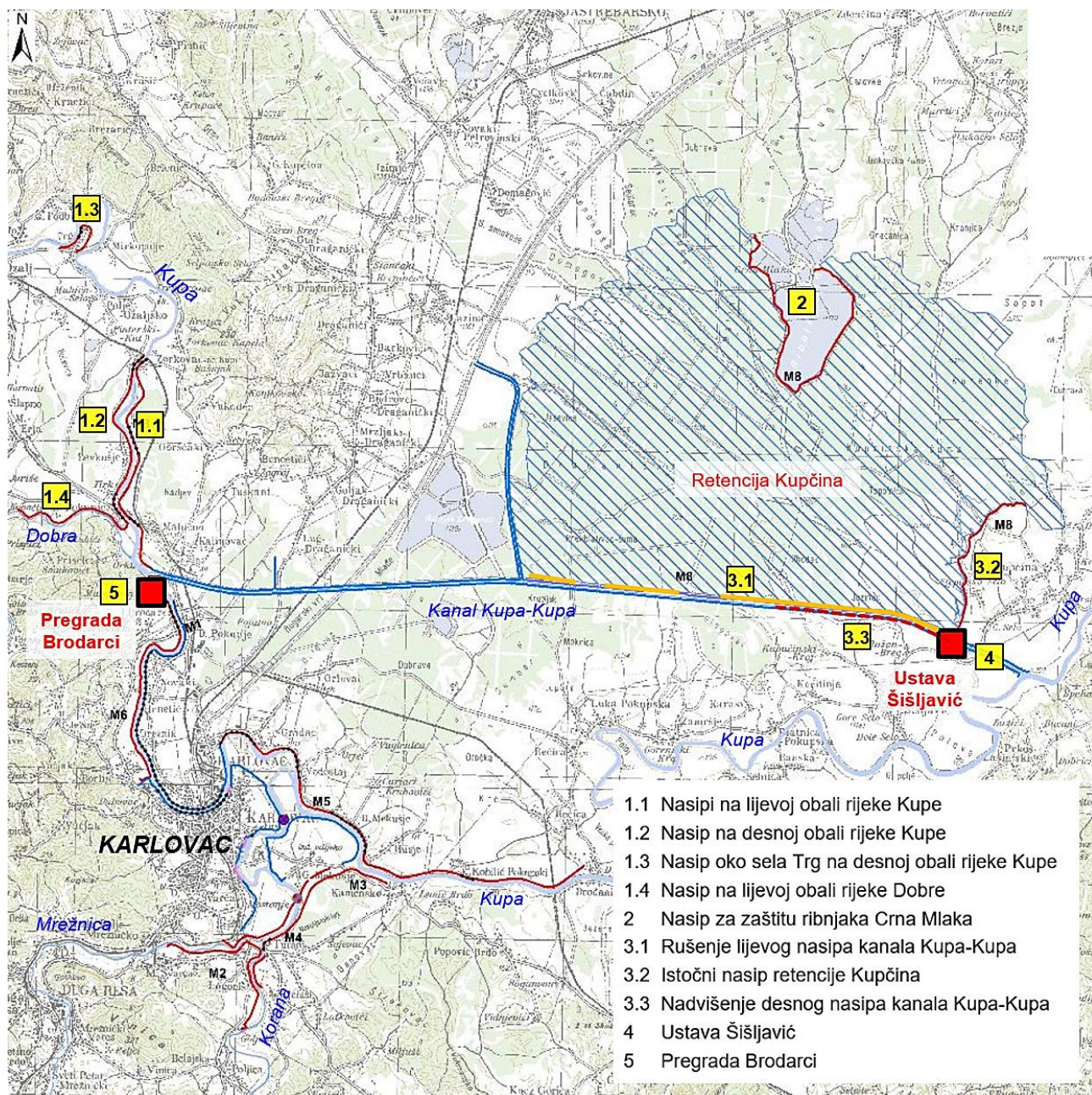

3.1 UVOD

3.1.1 Općenito

Projekt Sustav zaštite od poplava karlovačko - sisačkog područja, 1. faza - karlovačko područje je podijeljen na osam mjera zaštite od poplava, koje se kao zasebne cjeline planiraju provesti u svrhu zaštite navedenog područja od poplava.

Mjera 8 (M8) je izgradnja pregrade Brodarci s vodnim građevinama na kanalu Kupa-Kupa, rijekama Kupa i Dobri i retenciji Kupčini. Pregledna situacija prikazana je na sljedećoj slici.

Slika 1: Pregledna situacija M8

Namjena planiranog zahvata je smanjenje rizika od poplava na slivu rijeke Kupe i grada Karlovca. Pregrada Brodarci nalazi se na Kupi uzvodno od grada Karlovca, na 145. km Kupe. Osnovna namjena joj je kontrola protoka i vodostaja rijeke Kupe, odnosno rasterećenje toka Kupe prilikom velikih voda preusmjeravanjem Kupe u kanal Kupa-Kupa i retenciju Kupčina. Uslijed stvaranja uspora uzvodno od pregrade Brodarci došlo bi do plavljenja površina uz Kupu i Dobru koje je će se stoga zaštititi izgradnjom uspornih nasipa ili zaštitnih AB zidova. Retencija Kupčina formira se postojećim desnim nasipom kanala Kupa-Kupa koji se na najnižvodnijem dijelu nadvisuje, izgradnjom istočnog nasipa retencije Kupčina, nasipom za zaštitu ribnjaka Crna Mlaka i ustavom Šišljavić. Ustavom Šišljavić omogućuje se kontrolirano punjenje/praznjenje i zadržavanje vode u retenciji Kupčina. Kako bi se omogućilo prelijevanje vode u prostor retencije ruši se dio lijevog nasipa kanala Kupa-Kupa. Materijal dobiven rušenjem lijevog nasipa kanala ugrađuje se u nasipe koji su dio M8.

Na predmetnom zahvatu M8 predviđena je izgradnja ukupno ~29,8 km nasipa/zida, rušenje ~8,4 km lijevog nasipa kanala Kupa-Kupa, nadvišenje ~3,0 km desnog nasipa kanala Kupa-Kupa i izgradnja pregrade Brodarci i ustave Šišljavić. Izgradnjom građevina osigurava se zaštita od 100-godišnjih velikih voda Kupe i korespondentne Dobre uz definirano nadvišenje, pri čemu se ostvaruju protoci od 650 m³/s kroz pregradu Brodarci. Protok na ustavi Šišljavić je minimalno 320 m³/s za uvjete maksimalne gornje i donje vode.

Navedenu građevinu predviđeno je realizirati u etapama i fazama kako slijedi:

Etapa 1: Usporni nasipi uz Kupu i Dobru uzvodno od Brodaraca

- Faza 1 - Nasipi na lijevoj obali rijeke Kupe
- Faza 2 - Nasip na desnoj obali rijeke Kupe
- Faza 3 - Nasip oko sela Trg na desnoj obali rijeke Kupe
- Faza 4 - Nasip na lijevoj obali rijeke Dobre

Etapa 2: Nasip za zaštitu ribnjaka Crna Mlaka

Etapa 3: Radovi na kanalu Kupa-Kupa i istočni nasip retencije Kupčina

- Rušenje lijevog nasipa kanala Kupa-Kupa
- Istočni nasip retencije Kupčina
- Nadvišenje desnog nasipa kanala Kupa-Kupa

Etapa 4: Ustava Šišljavić

Etapa 5: Pregrada Brodarci

Predmet projekta „Ustava Šišljavić“ je izgradnja objekta smještenog u odteretnom kanalu Kupa-Kupa s pripadajućim pristupnim cestama. Ustava je predviđena radi kontroliranja vodnih nivoa kanala kod aktiviranja bočnih preljeva prilikom odtjecanja voda u retenciju Kupčina.

Građevina „Pregrada Brodarci s vodnim građevinama na kanalu Kupa-Kupa, rijekama Kupi i Dobri i retenciji Kupčina“ je dio „Projekta zaštite od poplava grada Karlovca“ te kao takav strateški investicijski projekt Republike Hrvatske prema odluci Vlade Republike Hrvatske (NN 111/2018).

Za potrebe ishođenja lokacijske dozvole izrađen je idejni projekt za ishođenje lokacijske dozvole (Elektroprojekt d.d., 2020.) oznake Y2-O89.00.01-G01.0 koji je obuhvatio sve predviđene etape projekta.

Ovom Knjigom se obrađuje sljedeće:

- Pločasti kotrljajući zatvarači s pogonima
- Gredni (remontni) zatvarači

- Grijanje, hlađenje i ventilacija upravljačke kućice
- Dizel električni agregat

3.1.2 Lokacija

Građevine koje se planiraju graditi projektom „Ustava Šišljavić“, smješteni su na području Grada Karlovca u Karlovačkoj županiji.

Objekti su smješteni u katastarskoj općini Šišljavić.

3.1.3 Namjena građevine

Namjena planiranog zahvata je zaštita od poplava na slivu Kupe, a ujedno i grada Karlovca. Predviđeno tehničko rješenje definirano je kao jedno od mjera optimalnog rješenja prema Projektu zaštite od poplava na slivu Kupe (2015. godina).

Usljed uspora na pregradi Brodarci omogućuje se rasterećenja odteretnim kanalom Kupa-Kupa. Ukoliko korito Kupe na području nizvodno od grada Karlovca, točnije kod mjesta Jamnička Kiselica, gdje se ponovno spaja odteretni kanal s prirodnim koritom rijeke, nije u stanju prihvatiti volumen vodnog vala koji protječe odteretnim kanalom, potrebno je sav višak vode prelići bočno iz kanala u retenciju Kupčina. Ustava Šišljavić služi upravo za kontrolu protjecanja nizvodno od ušća odteretnog kanala u prirodno korito Kupe, odnosno omogućuje stvaranje uspora unutar odteretnog kanala kojim započinje bočno prelijevanje u retenciju Kupčina.

3.1.4 Tehnološke cjeline građevine

U sprednjem dijelu ustava ima pet ispusnih otvora koja su kontrolirana pločastim zatvaračima. Pogon za pokretanje zatvarača je elektromotorni. Svaki otvor na ustavi ima zaseban mehanizam za dizanje i spuštanje zatvarača smješten na konzoli mosta i odgovarajućem stupu (uporanjaku). Odabrani tip pogonskog mehanizma, kao i odabrani pločasti zatvarači, optimalno su rješenje za ovakav tip ustave u zahtjeve očekivanog vodnog režima s obzirom da se očekuju usporne vode s uzvodne i nizvodne ustave. Sustav za upravljanje zatvaračima smješten je u upravljačkoj kućici na samoj ustavi.

3.2 PLOČASTI ZATVARAČ

3.2.1 Opis

Ustava ima pet ispusnih otvora dimenzija 5,80 x 4,75 m kontrolirana pločastim zatvaračima. Pogon za pokretanje pločastog zatvarača je elektromotorni. Predviđena brzina podizanja i/ili spuštanja pločastog zatvarača je 3,3 mm/s. Predviđena sila potrebna za podizanje pločastih zatvarača je 350 kN, dok predviđena sila za spuštanje zatvarača iznosi 200 kN.

Svaki otvor na ustavi ima zaseban mehanizam za dizanje i spuštanje zatvarača smješten na konzoli mosta i odgovarajućem stupu (upornjaku). Odabrani tip pogonskog mehanizma, kao i odabrani pločasti zatvarači, optimalno su rješenje za ovakva tip ustave i zahtjeve očekivanog vodnog režima s obzirom da se očekuju usporne vode s uzvodne i nizvodne strane ustave.

Sustav za upravljanje zatvaračima smješten je u upravljačkoj kućici na samoj ustavi.

Na ustavi su predviđeni utori za pomoćne grede. Broj greda je takav da se pod njihovom zaštitom može kod protjecanja manjih protoka izvršiti eventualna sanacija na jednom protočnom polju. Pomoćne grede smještene su na taj način da su konstantno dostupne u blizini ustave odakle ih se auto dizalicama uzima i postavlja u odgovarajuće uture na stupovima i upornjacima.

Dispozicija zatvarača i sklopni crtež prikazani su na nacrtima oznake S3-O89.04.01-S05.0-105-115.

3.2.2 Projektni podaci

- Tip:	Pločasti zatvarač
- Količina:	Pet (5) komada
- Širina pločastog zatvarača:	5.800 mm
- Visina pločastog zatvarača:	4.750 mm
- Kota dna kanala:	102,60 m n.m.
- Kota maksimalne gornje vode:	108,70 m n.m.
- Uvjeti rada:	Pod bilo kojim protokom
- Podizni uređaj:	Elektromotorni pogon
- Brzina podizanja/spuštanja:	3,3 mm/s
- Upravljanje:	Lokalno
- Visina podizanja:	4.500 mm
- Masa zatvarača:	≅ 9,36 t
- Brtvljenje:	Dvostruka brtva, gumeni profil
- Električna struja:	3 x 400 / 230 V, 50 Hz

3.2.3 Zahtjevi za opremu

3.2.3.1 Tijelo zatvarača

Predviđena konstrukcija tijela zatvarača jest zavarena čelična izvedba opremljena glavnim kotačima, nizvodnim brtvenim okvirom i svornjakom za pričvršćivanje podiznih šipki. Kotači moraju biti s kugličnim ležajima od nehrđajućeg čelika trajno podmazani za cijeli vijek. Gumene brtve, gore i bočno moraju biti od kvalitetnog kaučuka tipa „omega“, a donje brtve (na „nožu“ zatvarača) od plosnate gume te pričvršćene nehrđajućim vijcima i letvama.

3.2.3.2 Brtve zatvarača

Zatvarač mora biti opremljen gumenim brtvama s fluorokarbonskim omotačem ili imati TCT obrađenu površinu.

Gumene brtve na zatvaračima moraju biti izrađene u kalupima, a materijal mora biti mješavina prirodne gume ili kopolimera butadiena i stirena ili smjese oba. Mješavina volumenski mora sadržavati najmanje 70% osnovnog polimera, a ostatak moraju biti pojačavajući sastojci, kao što su čađa (engl. *carbon black*), cinkov oksid, ubrzivači, antioksidanti, sredstava za vulkanizaciju i plastifikatori.

Mješavina sastava brtvi mora imati sljedeće značajke:

- Vlačna čvrstoća: min. 15 MPa
- Istezanje pri lomu: min. 300%
- Modul: min. 6 MPa
- Tvrdća, durometar (Tip A) 60 – 70 Shore
- Specifična gravitacija: $1,15 \pm 0,03$
- Apsorpcija vode po težini: max. 5%
- Kompresijski set: max. 25% (stalni otklon u zraku na 70°C, 22h)
- Vlačna čvrstoća nakon starenja (metoda bombe s kisikom) (2,1 Mpa, 48h, 70°C) mora biti min. 80% vlačne čvrstoće prije starenja

Guma kod gumenih brtvi s oblogom od fluorokarbona mora imati svojstva kao što je gore navedeno. Fluokarbonski omotač mora biti vezan za gumu na brtvenoj površini. Vanjska površina ovojnice od fluoroogljika mora biti čista, bez naliježene ili vezane gume.

Fluorokarbonska prevlaka mora imati sljedeća fizikalna svojstva:

- Vlačna čvrstoća: min. 10 MPa
- Produljenje: min. 250%

Brtve moraju biti kontinuirane s vodonepropusnim spojevima. Svi kutovi i rubovi u dodiru s gumenim brtvama moraju biti zaobljeni i glatki.

Donje brtve (brtve na pragu), moraju biti gumene brtve u obliku traka. Bočna i gornja brtva bit će namjenske profilirane gumene brtve kako je prikazano na crtežima. Brtve zatvarača moraju se pričvrstiti na vrata pomoću čeličnih letvi otpornih na koroziju.

Vijčani materijal mora biti otporan na koroziju, podloške za brtvljenje s razmakom vijaka od maksimalno 100 mm. Oni moraju biti lako zamjenjivi. Spojevi brtvi, ako postoje, moraju se zalijepiti ili vulkanizirati. Vlačna čvrstoća svih spojeva ne smije biti manja od 50% vlačne čvrstoće osnovnog spojenog materijala.

3.2.3.3 Ubetonirani dijelovi

Ubetonirani dijelovi sastoje se od praga, glavnih vodilica, brtvenih površina i drugih pozicija koje traže projekt. Glavne vodilice i vodilice montiraju se od praga na koti 102,60 m n.m. pa do kote 110,15 m n.m. Ubetonirani dijelovi moraju preneti sva opterećenja od zatvarača na beton kvalitete najmanje C25/30. Brtvene površine moraju biti izrađene od nehrđajućeg čelika, strojno obrađene i polirane.

3.2.3.4 Elektromehanički pogon

Elektromehanički pogon se sastoji od:

- elektromotornog pogona;
- integriranog upravljanja;
- podiznog mehanizma kojeg čine dvije trapezne osovine Tr 95x12 mm koje su s ulaznom osovinom promjera 30 mm povezane kuglastim prijenosnicima.

Karakteristike elektromehaničkog pogona:

- Napon napajanja 3 x 400 / 230 V, 50 Hz
- Motor 3,50 kW
- Broj okretaja 90 min^{-1}
- Temperaturno područje rada od -30°C do 70°C
- Klasa zaštite kućišta IP68 prema EN 60529 ili jednakovrijedno
- Antikorozivna zaštita 140 μm

- Termička zaštita
- Grijач za sprječavanje kondenzacije
- Napon upravljanja 24 VDC

Električna oprema sastoji se od elektro-ormara s instaliranim uređajima za upravljanje, pogon i zaštitu zatvarača te od industrijskog PLC kontrolera s programom (softverom) koji šalje podatke do druge opreme i u kontrolni centar.

Sustav upravljanja omogućuje dva načina upravljanja: lokalno/ručno i automatsko. U lokalnom načinu upravljanja upravlja se prekidačima, tipkama i signalnim svjetlima za određivanje položaja zatvarača. U automatskom načinu, zatvarač se podiže u zadani položaj. U slučaju prekida napajanja, u situaciji da zatvarač miruje, isti ostaje u tom položaju. U slučaju da do prekida dođe u toku kretanja zatvarača, zatvarač ostaje u međupoložaju dok sustav automatski ne preklupi na dizel agregat koji napaja sustav i zatvarač nastavlja kretanje u zadanu poziciju.

Područje djelovanja zatvarača će biti ograničeno pomoću krajnjih prekidača uključenih u upravljačke strujne krugove.

Oprema instalirana u elektroormaru treba osigurati mogućnost priključka optičkog kabla za povezivanje sa tehnološkom mrežom.

3.3 GREDNI ZATVARAČ

Gredni zatvarač koristi se prilikom remonta / sanacije pločastih zatvarača, a sastoji se od vodoravnih greda koje se međusobno povezuju pomoću pera i utora.

Vodoravne grede su konstantno dostupne u blizini ustave odakle ih se mobilnim kranom uzima i postavlja u odgovarajuće utore (U profile) na zidovima i pragu.

Predviđeno je ukupno 10 utora za smještanje grednih zatvarača – uzvodno (ispred) i nizvodno (iza) svakog pločastog zatvarača. Gredni zatvarač ispred pločastog zatvarača je dimenzija max. 4,0 x 4,5 m, a gredni zatvarač iza pločastog zatvarača je dimenzija max. 5,0 x 4,5 m.

Dimenzije vodoravnih greda od kojih se sastavlja gredni zatvarač su 1,0 x 4,5 m. Ispred pločastog zatvarača se postavljaju 4 grede (visine 4 m), a iza pločastog zatvarača 5 greda (visine 5 m).

Karakteristike:

- Kanalska izvedba s montažnim gredama
- Dimenzija utora za U profil: 260 x 165 mm
- Nepropusnost sukladno DIN-EN 19569/Tab.1/Class 1 ili jednakovrijedno
- Greda od čelika S355 ili jednakovrijedni drugi
- Brtva EPDM otporna na UV zračenje
- Visina okvira za montažne grede: 10.200 mm i 8.310 mm
- Visina montažne grede: 1.000 mm
- Broj montažnih greda: 9 (4 ispred + 5 iza pločastog zatvarača)
- Masa grede: 1,8 t
- Sklop za manipulaciju montažnim gredama

Prije remonta i postavljanja montažnih greda potrebno je ukloniti stupove za rasvjetu.

3.3.1 Potopna pumpa

Prije remonta potrebno je ispumpati vodu koja se zadrži između pločastog zatvarača i grednog remontnog zatvarača. Za te potrebe predviđa se korištenje prijenosne potopne pumpe s priključkom za vatrogasnu cijev na tlačnoj strani. Pumpa je visine dobave min. 6 m za protok vode 10 m³/h.

3.4 GRIJANJE, HLAĐENJE I VENTILACIJA UPRAVLJAČKE KUĆICE

Vidjeti grafičke priloge 103 i 104 u arhitektonskom projektu oznake A3-O89.04.01-G04.0.

A. Grijanje i hlađenje

Grijanje i hlađenje prostorije namijenjene za boravak ljudi i tehničko hlađenje prostorije s elektroopremom predviđeno je sa split klimatizacijskim uređajima.

Vanjske jedinice su namijenjene za vanjsku montažu - zaštićene od vremenskih utjecaja, s ugrađenim hermetičkim inverterskim kompresorom, zrakom hlađenim kondenzatorom i svim potrebnim elementima za zaštitu, kontrolu i regulaciju uređaja (Inverter Control) i funkcionalni rad. Unutarnje jedinice su zidne izvedbe s jednim smjerom istrujavanja, opremljene ventilatorom, dvobrzinskim elektromotorom, izmjenjivačem topline s direktnom ekspanzijom freona, te svim potrebnim elementima za zaštitu, kontrolu i regulaciju uređaja i temperature. Rashladni medij je ekološki plin R32.

U obje prostorije predviđene je isti uređaj sljedećih karakteristika:

Kap. hlađenja [kW]	Kap. grijanja [kW]	Električni podaci za vanjsku jedinicu [kW]	Tip unutarnje jedinice prema načinu ugradnje
3,5	4,0	1~/50/220-240; osigurač 16 A	Zidna

B. Grijanje sanitarnog prostora

Grijanje sanitarnog prostora predviđeno je električnim kupaonskim radijatorom ("ljestve") ogrjevnog učina 400 W.

C. Ventilacija sanitarnog prostora

U sanitarnom prostoru predviđen je sustav odsisne ventilacije putem odsisnih ventilatora smještenih na vanjski zid. Dovod zraka osigurat će se ugradnjom prestrujnih rešetki na ulaznim vratima.

3.5 DIZEL ELEKTRIČNI AGREGAT

Dizel električni agregat služi kao sustav rezervnog napajanja u slučaju prekida isporuke električne energije.

Dizel agregat neće biti stalno dostupan na lokaciji nego će se dovoditi po potrebi.

Potrebna snaga dizel agregata obrađena je u elektrotehničkom projektu oznake E3-O89.04.01-E01.0.

Predviđena je ugradnja uređaja sljedećih karakteristika:

- električne snage 131,1 kW (50 Hz),
- potrošnje goriva pri 100% opterećenju od 35,1 l/h,
- kapaciteta spremnika goriva od 325 l,
- potrebne količine zraka za izgaranje 10,7 m³/min,
- dimenzija (L x W x H) 3.325 x 1.134 x 1.666 mm.

3.6 PRIMJENA PROPISA ZAŠTITE NA RADU

Ovim se prilogom obuhvaća i razrađuje način primjene propisa zaštite na radu tijekom izgradnje i rada ustave Šišljavić.

Zaštita na radu je skup pravila i mjera organizacijske, tehničke, zdravstvene, obrazovne i pravne naravi, sa svrhom otkrivanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju život i zdravlje radnika te radi očuvanja preostale radne sposobnosti. Mjere sigurnosti na radu dijelimo na tri skupine:

- opće mjere sigurnosti,
- organizacijske mjere sigurnosti,
- tehničke mjere sigurnosti.

Svrha zaštite na radu jest sprečavanje nezgoda, ozljeda na radu i profesionalnih oboljenja, odnosno osiguranje uvjeta da do toga ne dođe. Nezgodu na radu je neželjeni, odnosno nepredviđeni događaj, koji za posljedicu može imati ozljedu ili profesionalno oboljenje. Nezgode na radu se pojavljuju uz određene statističke zakonitosti, ali za svaku nezgodu je netko odgovoran. Dužnost je radnika rad obavljati na siguran način, što se postiže osposobljavanjem i stalnim usavršavanjem na određenom radnom mjestu i pri određenim radnim zadacima.

Projektnom dokumentacijom za ustavu Šišljavić, kako predmetnog glavnog projekta tako i pogonskih uputa, operativnih planova spašavanja i evakuacije, alarmiranja i gašenja i dr., osigurat će se osnovne premise sigurnog rada.

3.6.1 Opasnosti i štetnosti koje proizlaze iz procesa rada i način na koji se te opasnosti otklanjaju

Opće mjere sigurnosti određene su Zakonom i pravilnicima zaštite na radu.

Budući da postrojenje s opremom obrađeno u dokumentaciji čini tehnološku cjelinu, navodi se cjelovit prikaz opasnosti i štetnosti koje proizlaze iz specifičnosti radnog procesa.

Sve opasnosti potrebno je označiti odgovarajućim znakovima. Isto tako, na vidna mjesta potrebno je istaknuti potrebne znakove zabrane, obaveze i ostale neophodne informacije. Znakovi opasnosti, zabrane, obaveze i informacija proizlaze iz općih, tehničkih i organizacijskih mjera navedenih u ovom prilogu, ali isto tako i iz uputa za opremu, pravilnika koji proizlaze iz specifičnosti radnog procesa i internih organizacijskih pravilnika vlasnika, te nisu pojedinačno navedeni.

Opasnosti i štetnosti koje proizlaze iz specifičnosti radnog procesa su sljedeće:

- OPASNOST OD POŽARA
- OPASNOST OD POVREDA OKRETNIM DIJELOVIMA
- OPASNOST OD ALATA I OPREME
- OPASNOST OD UDARA ELEKTRIČNE STRUJE
- OPASNOST OD KRETANJA U PROSTORU TJ. POSKLIZNUĆA I PADA S VISINE
- OPASNOST OD PADA TEŠKIH PREDMETA

- OPASNOST OD KONTAKTA S RADNIM MEDIJEM
- OPASNOST OD GUŠENJA
- ŠTETNOST OD PREKOMJERNIH VIBRACIJA

Dok je u radu, u predmetnim građevinama ne očekuje se boravak ljudi. Osobe kojima je dopušten boravak u građevinama moraju biti obučene i stručno osposobljene za manipulaciju ugrađenom hidromehaničkom opremom. Osobe smanjene pokretljivosti nisu predviđene za rad u predmetnim građevinama, zbog specifičnosti radnoga mjesta i korištene tehnologije.

3.6.1.1 Opasnost od požara

Prikaz mjera zaštite od požara opisan je sljedećem poglavlju ovog priloga.

3.6.1.2 Opasnost od povreda okretnim dijelovima

S obzirom na postojanje opreme koja ima okretne dijelove, potrebno je voditi brigu o tome da su sve zaštitne naprave propisno postavljene i pričvršćene kako bi se onemogućio pristup toj opremi odnosno okretnim dijelovima u tijeku rada. Takva oprema mora biti propisno obilježena kako bi bilo jasno vidljivo da postoji opasnost od mogućnosti zahvata okretnim dijelovima postrojenja.

Svi rotirajući dijelovi na uređajima i mjestima smještaja hidromehaničke opreme, koji mogu zahvatiti osobe na radu su zaštićeni. Sva strojna oprema je tako izvedena i ugrađena u prostorima da u normalnom radu ne može doći do razlijetanja dijelova izvan kućišta u slučaju pucanja pojedinih elemenata.

3.6.1.3 Opasnost od alata i opreme

U slučaju nužnog popravka opreme za vrijeme pogona, radove je potrebno pažljivo isplanirati naročito s aspekta sigurnosti na radu, te zaštite od požara.

3.6.1.4 Opasnost od udara električne struje

U svim dijelovima postrojenja koji sadrže električnu opremu, potrebno je primijeniti mjere zaštite od opasnosti od ozljeđivanja električnom strujom sukladno važećim propisima i normama što je obrađeno u okviru elektrotehničkog projekta.

3.6.1.5 Opasnost od kretanja u prostoru tj. pokliznuća i pada s visine

Hidromehanička oprema s pratećim uređajima i instalacijama smještena je na način da će se omogućiti sigurno i lako rukovanje njezinim elementima.

Za svu opremu omogućen je pristup pomoću propisanih stepenica sa rukohvatima, stabilnih metalnih ljestava sa leđnim zaštitama, podestim, prilazima i platformama sa zaštitnim ogradama siguran pristup do svih elemenata strojne opreme, elektro opreme, instalacija i armatura, obuhvaćajući i sve, tunele, jame i okna i sl.

3.6.1.6 Opasnost od pada teških predmeta

Sva oprema kao i nosiva konstrukcija je proračunata tako da je praktički nemoguć pad bilo kojeg komada opreme na djelatnika. Za vrijeme izvanrednog održavanja, a ujedno i kasnije u građevini, obavezno je pridržavati se propisanih mjera opreza. Također je unutar građevine obavezna upotreba osobnih zaštitnih sredstava (zaštitna kaciga, zaštitne cipele s kapicom...) tijekom pogona građevine i prilikom radova na održavanju.

3.6.1.7 Opasnost od kontakta s radnim medijem

Nema radnih medija koji su opasni za djelatnike pa će mjere zaštite za takve medije ako se koriste pri održavanju i izvanrednom održavanju biti razrađene u uputama za korištenje gdje moraju biti dane mjere za uklanjanje opasnosti i štetnosti te definirane dodatne mjere koje osiguravaju sigurnost sa stanovišta Zaštite na radu.

3.6.1.8 Opasnost od gušenja

Ukoliko se, u postupcima montaže, koriste dušik i ugljični dioksid koji spadaju u zagušljivce, neophodno je označiti prostore u kojima je moguće nakupljanje istih u povišenim koncentracijama, zabraniti pristup u te prostore, te osigurati neprekinuto provjetravanje.

3.6.1.9 Štetnost od prekomjernih vibracija

Vibracije kod opreme izračunavaju se pomoću teorije mehaničkih vibracija. Sigurnost protiv pojave rezonancije proračunata je kao omjer vlastite i prisilne oscilacije. Oprema je izvedena tako da minimalno vibrira, a proizvođač to predodžuje kroz proračune i ispitivanja koja će biti predložena u deklaraciji proizvoda.

3.6.1.10 Ostali ugrađeni strojevi, uređaji, dijelovi postrojenja i oprema

Za sve strojeve i uređaje od proizvođača su pribavljene upute o njihovoj namjeni, o načinu montaže i demontaže, pregledu i održavanju, te o sigurnosnom načinu rukovanja (na hrvatskom jeziku).

3.6.2 **Primjena propisa zaštite na radu koji se odnose na lokaciju građevine, radni prostor, i drugo**

3.6.2.1 Lokacija građevine

Ustava Šišljavić koja je smještena na odteretnom kanalu Kupa-Kupa, predviđena je radi zadržavanja velikih voda unutar retencije Kupčina te kontrolirano ispuštanje natrag u korito rijeke Kupe. Projektirana je kao betonska gravitacijska ustava s pet ispusnih otvora kontroliranih pločastim zatvaračima.

3.7 **PRIMJENA PROPISA ZAŠTITE OD POŽARA**

U skladu sa Zakonom o zaštiti od požara (NN 92/10, 114/22), u okviru ovog priloga obrađena je primjena propisa odnosno priznatih pravila tehničke prakse zaštite od požara građevine, kako u tijeku izgradnje tako i za vrijeme korištenja iste.

Prema Pravilniku o razvrstavanju građevina u skupine po zahtjevanosti mjera zaštite od požara NN 56/12, predmetna građevina svrstava se u građevine skupine 1 sukladno točki B.5. (brane i slične konstrukcije za zadržavanje vode za potrebe hidroelektrana, navodnjavanje, regulaciju protoka, sprječavanje poplava).

Ovdje su dana tehnička rješenja i izvršen izbor opreme prema kojima bi se rizik od nastanka požara sveo na minimum. Tijekom izgradnje objekta izvođač radova odgovara za primjenu mjera zaštite od požara.

3.7.1 Mogući uzroci i opasnosti od požara

U prostorima predmetne građevine nije predviđen smještaj zapaljivih tekućina, plinova i drugih tvari, te je ZABRANJENO JE ODLAGANJE BILO KAKVIH ZAPALJIVIH TVARI (npr. ulja i slično). Strojarska oprema predviđena ovim projektom ne sadrži zapaljive tvari.

Sva nastala otpadna ulja moraju se odložiti u vanjskom otvorenom prostoru na za to predviđeno mjesto ili se zbrinuti od ovlaštene institucije registrirane za obavljanje takvih djelatnosti.

3.7.2 Zone opasnosti i sigurnosne udaljenosti

Vezano za predmetni projekt nema mogućih ispuštanja medija koji bi stvorio eksplozivnu atmosferu.

3.7.3 Tehničke mjere zaštite od požara

Mjere, navedene u nastavku, imaju cilj održati što manju vjerojatnost požara, a u slučaju požara smanjiti rizik za radnike.

S aspekta zaštite od požara implementirane su sljedeće mjere:

1. Kao građevinska mjera unutar predmetnih građevina nema odvajanja požarnih odjeljaka, tj. svaka građevina je jedan požarni odjeljak.
2. Hidromehanička oprema i popratni uređaji izvode se u skladu s važećim zakonima i propisima.
3. Izolacija električnih kabela treba udovoljavati važećim propisima prema području primjene u pogledu otpornosti na požar (najmanji zahtjev je da izolacija ne podržava gorenje).
4. Svi evakuacijski putevi vode izravno iz prostorije na otvoreni prostor.
5. Evakuacijski putevi moraju biti opremljeni sigurnosnom rasvjetom.
6. Evakuacijski putevi moraju biti jasno označene standardiziranim znakovima – HRN EN ISO 7010 ili jednakovrijedno.
7. Zgrade postaje moraju biti opremljene sustavom zaštite od udara munje.
8. Za početno gašenje požara na objektu koriste se vatrogasni aparati. Potreban broj vrsta i veličina vatrogasnih aparata određen je u skladu s Pravilnikom o vatrogasnim aparatima (NN 101/11, 74/13) i klasom požara koji može nastati u građevini, požarnom opterećenju objekta i prema površinama pojedinih požarnih odjeljaka.

3.7.4 Mjere zaštite od požara koje korisnik treba provoditi kod građenja

Prema Pravilniku o mjerama zaštite od požara kod građenja (NN 141/11) potrebno je planirati i provoditi odgovarajuće organizacijske i tehničke mjere na gradilištu koje uključuju:

- mjere praćenja i kontrole ulazaka i izlazaka (ograđivanje gradilišta, čuvarska službe i drugo);
- mjere zabrane ili ograničenja kretanja vozila i osoba;
- mjere zabrane ili ograničenja unošenja opasnih tvari koje nisu namijenjene za potrebe građenja (pirotehnika i slično) i obavljanja opasnih radnji (pušenje i slično);
- mjere označavanja, upozoravanja, obavješćivanja i informiranja o opasnostima i provođenju potrebnih mjera zaštite od požara;
- osposobljenost osoba za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom;
- odabir mjesta i uvjete smještaja osoba na gradilištu (stambene barake, kontejneri i drugo) koji se odnose na sigurnosne udaljenosti (minimalno 5 metara u svim smjerovima od ostalih objekata gradilišta), požarna svojstva konstrukcijskih elemenata (minimalno razreda reakcije na požar A2), grijanje i hlađenje prostorija (zatvoreni sustavi) i drugo;
- odabir mjesta i uvjete držanja i skladištenja zapaljivih i eksplozivnih tvari (sigurnosne udaljenosti, ograđivanje, znakovi opasnosti, priručni uređaji i oprema za gašenje požara i drugo);
- mjere zaštite od požara kod obavljanja radova koji mogu izazvati požar (zavarivanje elektrolučno ili autogeno, rezanje reznom pločom, brušenje, lemljenje, rad uporabom otvorenog plamena kao što je varenje ljepenke kod hidroizolacijskih radova, skidanje boja plamenikom i slično);
- mjere osiguranja dostatne količine i odgovarajuće vrste sredstava za gašenje početnih požara (vode, pijeska i drugo);
- mjere osiguranja dostatne količine i odgovarajuće vrste opreme za gašenje početnih požara (vatrogasnih aparata, posuda za vodu, drugo);
- mjere osiguranja pristupa za potrebe vatrogasne intervencije i održavanja;
- mjere zbrinjavanja i redovitog uklanjanja prašine i otpada (osobito ambalažnog otpada, krpa natopljenih otapalima i slično);
- odabir odgovarajuće izvedbe (Ex-izvedba) i mjere održavanja u ispravnom stanju uređaja, opreme i alata te njihova pohrana i stavljanje van pogona nakon uporabe;
- mjere zaštite od atmosferskog pražnjenja;
- mjere provjere provođenja mjera zaštite od požara;
- način postupanja i uzbunjivanja u slučaju požara (pozivanje brojeva telefona koje treba nazvati: zaštita i spašavanje 112, vatrogasci 193, policija 192, hitna pomoć 194 i slično).

Mjere zaštite od požara na gradilištu planiranjem i provođenjem prate stanje na gradilištu.

Odgovorna osoba za provođenje mjera zaštite od požara na gradilištu jest izvođač radova.

Ukoliko kod građenja sudjeluje više izvođača, odgovorna osoba za provođenje mjera zaštite od požara je glavni izvođač radova.

3.7.5 Upute i oznake opasnosti

Dužnost investitora – korisnika je da (prije tehničkog pregleda) izradi pogonske upute u kojima će se razraditi postupci i mjere za siguran rad i sprječavanje nastanka požara i eksplozije.

Prije puštanja postrojenja u probni rad, mora se dokazati ispravnost svih sustava koji utječu na kontrolu i sigurnost vođenja tehnološkog procesa, sprječavanja nastanka požara ili eksplozije i druge incidentne situacije te sustava gašenja požara.

U Planu gašenja požara za novi dio postrojenja, moraju se razraditi postupci za sve moguće opasne događaje i incidentne situacije u smislu sprječavanja nastanka i širenja požara te predvidjeti tehničke i organizacijske mjere da se smanje posljedice moguće incidentne situacije.

3.7.6 Zaštita od udara groma i statičkog elektriciteta

Zaštita od udara groma postiže se ugradnjom gromobranske instalacije na objekte na način da se metalna konstrukcija i nosači opreme povežu i spoje na ukopani temeljni uzemljivač. Na ukopanim dijelovima opreme i instalacija treba obaviti povezivanje svih metalnih masa i spajanje na temeljni uzemljivač. Zaštita od statičkog elektriciteta provodi se također galvanskim povezivanjem i uzemljenjem svih metalnih masa.

3.7.7 Dokazivanje kvalitete izvedenih radova i ugrađene opreme

Kvaliteta izvedenih radova i ugrađene opreme koja je u funkciji zaštite od požara dokazivat će se kako slijedi:

- primjenom hrvatskih propisa i normi,
- uvjerenjima o sukladnosti s odgovarajućim tehničkim propisom,
- ugradnjom pouzdanih uređaja i sustava za mjerenje, upravljanje i nadziranje tehnološkog procesa, sprječavanje nastanka i širenja požara ili eksplozije ili drugih incidentnih situacija te za gašenje požara,
- uvjerenjima o ispravnosti i funkcionalnosti za ugrađenu opremu izdanim po ovlaštenim pravnim osobama,
- izvješćima ovlaštenih osoba, sudionika u gradnji (projektanta, izvođača, nadzornog inženjera).

Pouzdan uređaj ili oprema je onaj kojem je pouzdanost dokazana potvrdom o sukladnosti, izvedbenom dokumentacijom te izvješćima o propisanim ispitivanjima ispravnosti i funkcionalnosti. Za takve uređaje korisnik građevine mora imati popis svih takvih uređaja i opreme te dokumentaciju o održavanju iz koje je vidljivo:

- da se poslovi održavanja povjeravaju stručnim pogonima odnosno ovlaštenim ustanovama, ako je to utvrđeno posebnim propisom, koji raspolažu potrebnim stručnim osobljem, uređajima i opremom za bezopasno i učinkovito obavljanje radova održavanja;
- tko, kako i u kojim rokovima je obavljao pojedina, propisom i uputom proizvođača određena, vremenska ispitivanja ispravnosti, kao i tko, kako i kada je obavio pojedine popravke.

Za ugrađene materijale, uređaje i opremu, s aspekta zaštite od požara, izvođači radova dužni su propisanim dokumentima priložiti slijedeće dokaze kvalitete i funkcionalnosti istih:

- da ugrađeni materijali zadovoljavaju uvjete utvrđene u projektnoj dokumentaciji;
- nalaz ovlaštene pravne osobe o ispravnosti panik-rasvjete;
- dokaz o ispravnosti gromobranske instalacije;
- dokaz o ispravnosti električnih instalacija;
- dokaz o ispravnosti i funkcionalnosti sustava za isključenje napajanja električnom energijom – tipkala za isključenje.

Za svu opremu, sredstva i uređaje namijenjene za gašenje požara te sprječavanje širenja požara koji su uvezeni iz inozemstva, potrebno je pribaviti isprave ovlaštene pravne osobe o ispravnosti istih, kao i njihove podobnosti za namijenjenu svrhu.

Eventualne izmjene materijala te načina izvedbe tijekom gradnje moraju se provesti isključivo pisanim putem (dogovorom) s projektantom i nadzornim inženjerom.

Sve radove treba izvesti od kvalitetnog materijala prema opisima i detaljima iz ovjerene projektne dokumentacije. Svi nekvalitetni radovi moraju se otkloniti i zamijeniti odgovarajućima bez bilo kakve odštete od strane investitora. Ako opis koje stavke dovodi izvođača u sumnju o načinu izvedbe, treba pravovremeno prije predaje ponude tražiti objašnjenje projektanta.

Izvođač radova je dužan prije početka radova kontrolirati nalaze ovlaštenih pravnih osoba. Ukoliko se ukažu eventualne nejednakosti između projekta i stanja na gradilištu, izvođač je dužan pravovremeno o tome obavijestiti projektanta i tražiti pojedina objašnjenja.

3.7.8 Mjere zaštite od požara koje korisnik treba provoditi u vrijeme uporabe

Korisnik je dužan provoditi osposobljavanje i provjeru osposobljenosti osoblja koje rukuje opremom, osigurati pisane upute i njihovo dostavljanje osobama za rizične procese, redovno održavati i provoditi propisana ispitivanja za procesnu opremu i za svu opremu iz sustava zaštite od požara (vatrogasne aparate, gromobransku instalaciju sa sustavom zaštite od statičkog elektriciteta i dr.).

U sklopu pogonskih uputa izdanih od proizvođača opreme moraju biti navedeni postupci gašenja odnosno sprječavanje nastanka i širenja požara. U slučaju požara potrebno je postupiti u skladu s „Planom zaštite od požara i tehnološke eksplozije“.

3.8 PROJEKTIRANI VIJEK UPORABE I UVJETI ODRŽAVANJA

Projektirani vijek uporabe hidromehaničke opreme temeljnog ispusta predviđa se u trajanju od 70 godina za čelične konstrukcije dok je za strojne i električne elemente projektirani vijek trajanja 35 godina. Kroz taj period vršit će se izmjena pojedinih dijelova opreme čiji je vijek trajanja kraći, a zamjena ne narušava funkcionalnost te uvjete propisane ovim projektom.

Navedeni vijek trajanja je pod uvjetom održavanja propisanih režima rada te primjene odgovarajućeg sustava održavanja opreme koji će se bazirati na nadzoru stanja opreme te provođenja preventivnih planskih postupaka.

Za vrijeme eksploatacije objekta treba se pridržavati uputa za rad i održavanje isporučitelja opreme. To treba uskladiti s programom preventivnog održavanja postrojenja, u skladu s praćenjem stanja opreme u eksploataciji na osnovu odgovarajućih dijagnostičkih metoda i postupaka.

Izvođač je dužan dostaviti potrebnu tehničku dokumentaciju za održavanje, koja će obuhvatiti: preporuke za održavanje, postupke za izvođenje održavanja i uklanjanje kvarova te popis rezervnih dijelova.

Ostali aspekti životnog vijeka hidromehaničke opreme obrađeni su u prilogu 005 ove knjige.

Projektant:

Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

PRILOG 004 : PRORAČUN

SADRŽAJ

4.1 PLOČASTI ZATVARAČ.....	3
4.1.2 Uvod	3
4.1.2.1.. Ulazni podaci.....	3
4.1.2.1.. Faktori sigurnosti.....	3
4.1.2.1.. Materijali.....	3
4.1.3 Opterećenje zatvarača i sile na kotače	4
4.1.3.1.. Hidrostatska sila na zatvoreni zatvarač	4
4.1.3.2.. Sila podizanja i sila kod zatvaranja	6
4.1.3.3.. Tijelo zatvarača	11
4.1.3.4.. Horizontalni nosači i ukrute	14
4.1.3.5.. Vodilica i nosač vodilice	15
4.1.3.6.. Navojno vreteno	17
4.1.3.7.. Nosiva konstrukcija	18
4.2 GREDNI ZATVARAČ.....	20
4.2.1 Uvod	20
4.2.2 Tijelo grede	20

4.1 PLOČASTI ZATVARAČ

4.1.2 Uvod

Ustava Šišljavić koja je smještena na odteretnom kanalu Kupa-Kupa, predviđena je radi zadržavanja velikih voda unutar retencije Kupčina te kontrolirano ispuštanje natrag u korito rijeke Kupe. Projektirana je kao betonska gravitacijska ustava s pet ispusnih otvora kontroliranih pločastim zatvaračima.

4.1.2.1 Ulazni podaci

- Tip zatvarača:	Pločasti zatvarač
- Dimenzije zatvarača:	5,8 x 4,75 m
- Broj zatvarača:	5 komada
- Pogon:	Elektromotorni
- Brtvljenje:	Dvostruka brtva, gumeni profil
- Broj kotača:	8
- Kota praga:	102,60 m n.m.
- Visina vodenog stupca:	7,6 m
- Maksimalna kota gornje vode:	110,15 m n.m.
- Visina vodenog stupca u središtu zatvarača:	5,3 m
- Masa zatvarača:	≅ 9,36 t
- Očekivani maksimalni protok:	≅ 80 m ³ /s
- Faktor intenziteta potresa:	0,175

4.1.2.1 Faktori sigurnosti

Konstrukcijski elementi:

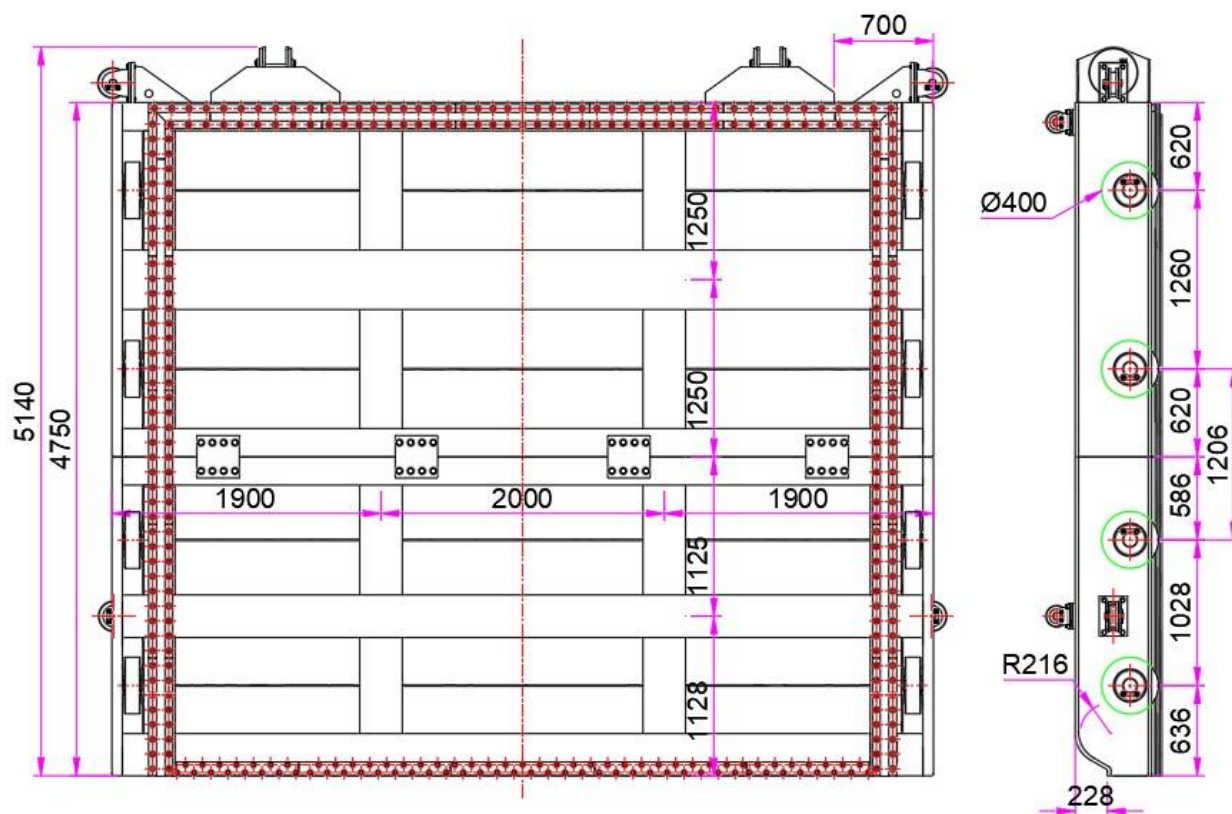
- Vlačno naprezanje	0,68
- Savijanje	0,68
- Smično naprezanje	0,39
- Izvijanje	0,25

Mehanički elementi:

- Vlačno naprezanje	0,40
- Smično naprezanje	0,23

4.1.2.1 Materijali

Tijelo zatvarača:	S355
Kotači:	34CrMo4
Osovine:	X17CrNi16-2
Vodilice:	X3CrNiMo13-4

Slika 1: Pločasti zatvarač

4.1.3 Opterećenje zatvarača i sile na kotače

4.1.3.1 Hidrostatska sila na zatvoreni zatvarač

A. Normalan slučaj opterećenja

Širina zatvarača, $B = 5,8 \text{ m}$

Visina zatvarača, $h = 4,75 \text{ m}$

Max. gornja voda = 110,15 m n. m.

Kota praga = 102,60 m n. m.

Specifična težina vode, $\gamma = 9,81 \text{ kg/m}^3$

Gornji tlak, p_g :

$$p_g = \frac{(110,15 - 102,60 - h) \cdot \gamma}{1.000} = 0,0275 \text{ N/mm}^2$$

Donji tlak, p_d :

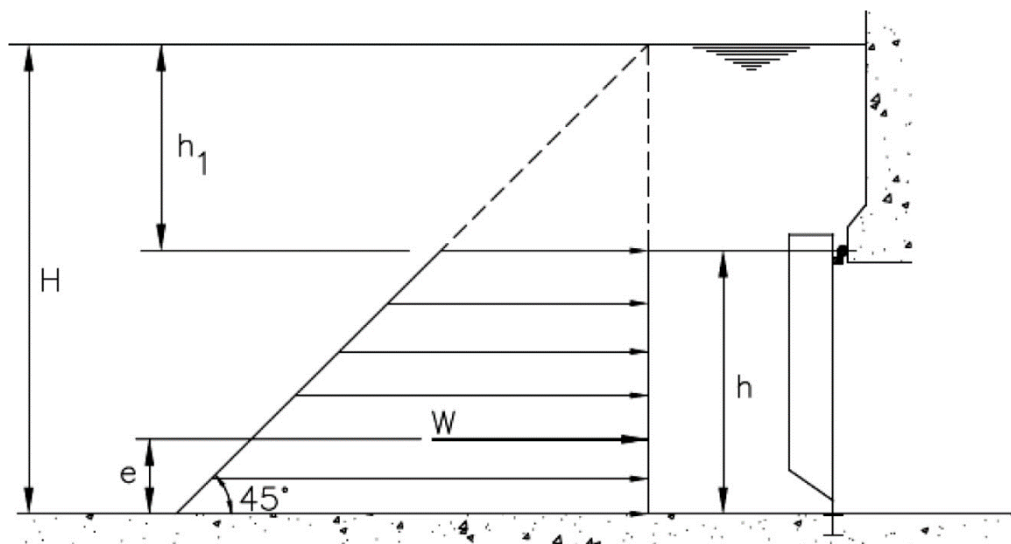
$$p_d = \frac{(110,15 - 102,60) \cdot \gamma}{1.000} = 0,0741 \text{ N/mm}^2$$

Srednji tlak, p_{sr} :

$$p_{sr} = \frac{p_g + p_d}{2} = 0,0508 \text{ N/mm}^2$$

Hidrostatska sila na zatvarač, W :

$$W = p_{sr} \cdot B \cdot h = 1.398,6 \text{ kN}$$

Slika 2: Hidrostatska sila na zatvarač

B. Poseban slučaj opterećenja – potres

Širina zatvarača, $B = 5,8 \text{ m}$

Visina zatvarača, $h = 4,75 \text{ m}$

Max. gornja voda = 110,15 m n. m.

Kota praga = 102,60 m n. m.

Visina stupca vode, $H = 7,6 \text{ m}$

Specifična težina vode, $\gamma = 9,81 \text{ kg/m}^3$

Faktor intenziteta potresa, $k = 0,175$

Dinamički tlak uslijed potresa, p_{din} :

$$p_{din} = k \cdot \gamma \cdot \frac{7}{8} \cdot \sqrt{H \cdot h} = 9,0 \text{ kN/m}^2$$

Dinamička sila uslijed potresa, F_{din} :

$$F_{din} = p_{din} \cdot B \cdot h = 247,8 \text{ kN}$$

Srednji hidrostatski tlak, $p_{sr} = 0,0508 \text{ N/mm}^2$

Hidrostatska sila na zatvarač, $W = 1.398,6 \text{ kN}$

Ukupni tlak, p_u :

$$p_u = p_{sr} + p_{din} = 0,08305 \text{ N/mm}^2$$

Ukupna sila, F_u :

$$F_u = W + F_{din} = 1.646,5 \text{ kN}$$

4.1.3.2 Sila podizanja i sila kod zatvaranja

4.1.3.2.1 Sile trenja

A. Sila trenja u kotačima

Koeficijent trenja u kotrljajućem ležaju, $\mu = 0,003$

Koeficijent trenja kotrljanja, $f = 0,2 \text{ mm}$

Radijus ležaja, $r = 80 \text{ mm}$

Radijus kotača, $R = 200 \text{ mm}$

Sila trenja u kotačima, F_r :

$$F_r = \frac{W}{R} \cdot (r \cdot \mu + f)$$

B. Sila trenja u brtvama zbog pred-kompresije

Koeficijent trenja u brtvama (čelik-guma) – u startu, $\mu = 1,0$

Koeficijent trenja u brtvama (čelik-guma) – u gibanju, $\mu = 0,8$

Brtvena širina, $B = 5,11 \text{ m}$

Brtvena visina, $h = 4,65 \text{ m}$

Potrebna sila za pred-kompresiju dvostruke brtve, $f = 483 \text{ kgf/m} = 4.738,2 \text{ N/m}$

Sila trenja u bočnim brtvama zbog pred-kompresije, F_{sfpc} :

$$F_{sfpc} = 2 \cdot h \cdot f \cdot \mu$$

Sila trenja u gornjoj brtvi zbog pred-kompresije, F_{tfpc} :

$$F_{tfpc} = B \cdot f \cdot \mu$$

Ukupna sila trenja u brtvama zbog pred-kompresije, F_{fpc} :

$$F_{fpc} = F_{sfpc} + F_{tfpc}$$

C. Sila trenja u brtvama zbog hidrostatskog tlaka

Koeficijent trenja u brtvama (čelik-guma) – u startu, $\mu = 1,0$

Koeficijent trenja u brtvama (čelik-guma) – u gibanju, $\mu = 0,8$

Brtvena visina, $h = 4,65 \text{ m}$

Aktivna širina dvostruke brtve, $b = 3,0 \text{ cm}$

Visina vodenog stupca u središtu zatvarača, H_m

Visina vodenog stupca u gornjoj brtvi, H_t

Specifična težina vode, $\gamma = 9,81 \text{ kg/m}^2$

Tlak u središtu zatvarača, p_m :

$$p_m = \gamma \cdot H_m$$

Tlak u gornjoj brtvi, p_T :

$$p_T = \gamma \cdot H_T$$

Sila trenja u bočnim brtvama zbog hidrostatskog tlaka, F_{shpc} :

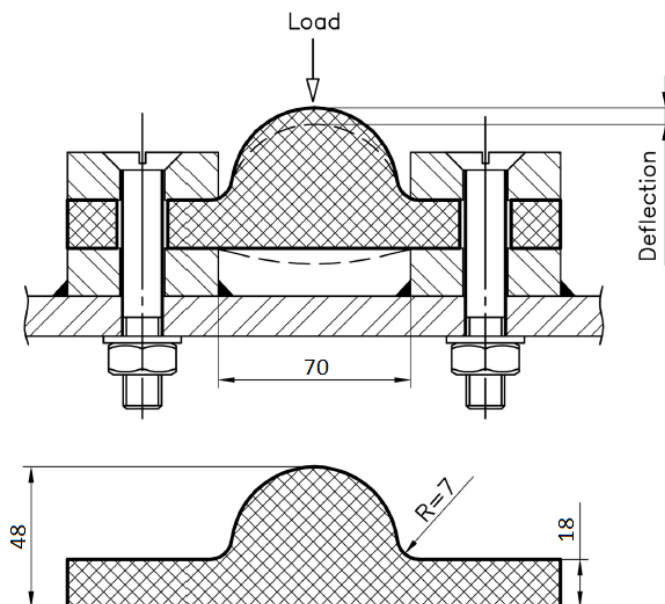
$$F_{shpc} = 2 \cdot h \cdot p_m \cdot \mu \cdot b$$

Sila trenja u gornjoj brtvi zbog hidrostatskog tlaka, F_{Thpc} :

$$F_{Thpc} = b \cdot p_T \cdot \mu \cdot b$$

Ukupna sila trenja u brtvama zbog hidrostatskog tlaka, F_{hpc} :

$$F_{hpc} = F_{shpc} + F_{Thpc}$$

Slika 3: Opterećenje dvostruke brtve

4.1.3.2.2 Hidrodinamička sila

Komponenta 1 hidrodinamičke sile dobiva se iz sljedećeg izraza:

$$P_1 = (K_T - K_B) \cdot B \cdot d \cdot \gamma \cdot \frac{V_j^2}{2 \cdot g}$$

U gornjoj jednadžbi K_T i K_B su koeficijenti koji ovise o dimenzijama zatvarača i razmacima između pojedinih dijelova zatvarača i ispusnih otvora, B brtvena širina, d dubina tijela zatvarača, γ specifična težina vode, g gravitacijsko ubrzanje i V_j brzina strujanja vode ispod zatvarača.

Komponenta 2 hidrodinamičke sile dobiva se iz sljedećeg izraza:

$$P_2 = K_T \cdot A_T \cdot \gamma \cdot \frac{V_j^2}{2 \cdot g}$$

U gornjoj jednadžbi K_T je koeficijent koji ovisi o razmacima između pojedinih dijelova zatvarača i ispusnih otvora, A_T površina horizontalne projekcije gornje brtve, γ specifična težina vode, g gravitacijsko ubrzanje i V_j brzina strujanja vode ispod zatvarača.

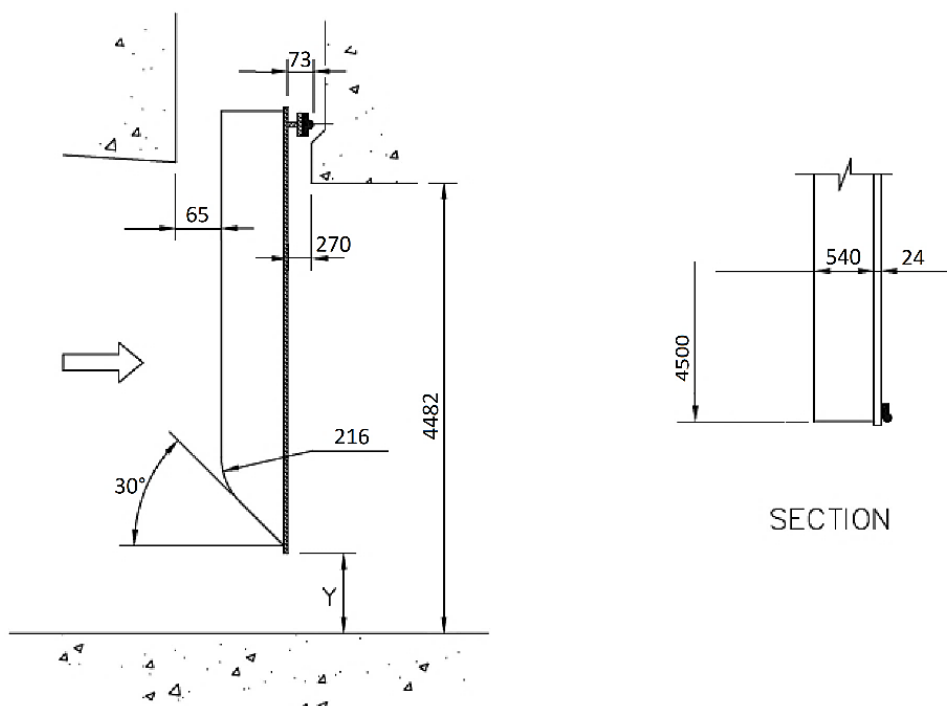
Komponenta 2 hidrodinamičke sile dobiva se iz sljedećeg izraza:

$$P_3 = K_T \cdot B \cdot t \cdot \gamma \cdot \frac{V_j^2}{2 \cdot g}$$

U gornjoj jednadžbi K_T je koeficijent koji ovisi o razmacima između pojedinih dijelova zatvarača i ispusnih otvora, B brtvena širina, t debljina ploče tijela zatvarača, γ specifična težina vode, g gravitacijsko ubrzanje i V_j brzina strujanja vode ispod zatvarača.

Ukupna hidrodinamička sila je zbroj svih njenih komponenti:

$$P_h = P_1 + P_2 + P_3$$

Slika 4: Geometrijske karakteristike zatvarača

Rezultati ovisnosti hidrodinamičke sile o otvorenosti zatvarača (Y_0 je maksimalna otvorenost zatvarača koja iznosi 4,75 m) prikazuje sljedeća tablica:

Tablica 1: Hidrodinamička sila

Y/Y_0	K_T	K_B	V_j [m/s]	P_1 [kN]	P_2 [kN]	P_3 [kN]	P_h [kN]
0,0	0,95	-	12,2	0,0	0,0	0,0	0,0
0,1	0,95	0,59	11,9	69,3	23,9	8,2	101,3
0,2	0,95	0,39	11,6	103,1	22,7	7,8	133,6
0,3	0,95	0,29	11,3	115,2	21,5	7,4	144,1
0,4	0,95	0,21	11,0	122,3	20,4	7,0	149,6
0,5	0,95	0,20	10,7	116,4	19,1	6,6	142,1
0,6	0,95	0,21	10,4	106,6	17,8	6,1	130,4
0,7	0,95	0,29	10,0	87,9	16,4	5,6	110,0
0,8	0,95	0,32	9,6	76,3	15,0	5,1	96,4
0,9	0,95	0,40	9,2	61,0	13,7	4,7	79,3

4.1.3.2.3 Sila podizanja i sila kod zatvaranja

Težina zatvarača, $G = 91,8$ kN

Faktor sigurnosti, $S = 1,2$

Sila podizanja dobiva se iz sljedećeg izraza:

$$F_p = S \cdot (G + F_r + F_{fpc} + F_{fhp} + P_h)$$

Sila kod zatvaranja dobiva se iz sljedećeg izraza:

$$F_z = G - F_r - F_{fpc} - F_{fhp} + P_h$$

U gornjim jednadžbama S je faktor sigurnosti, G je težina zatvarača, F_r je sila trenja u kotačima, F_{fpc} je sila trenja u brtvama zbog pred-kompresije, F_{fhp} je sila trenja u brtvama zbog hidrostatskog tlaka i P_h je hidrodinamička sila.

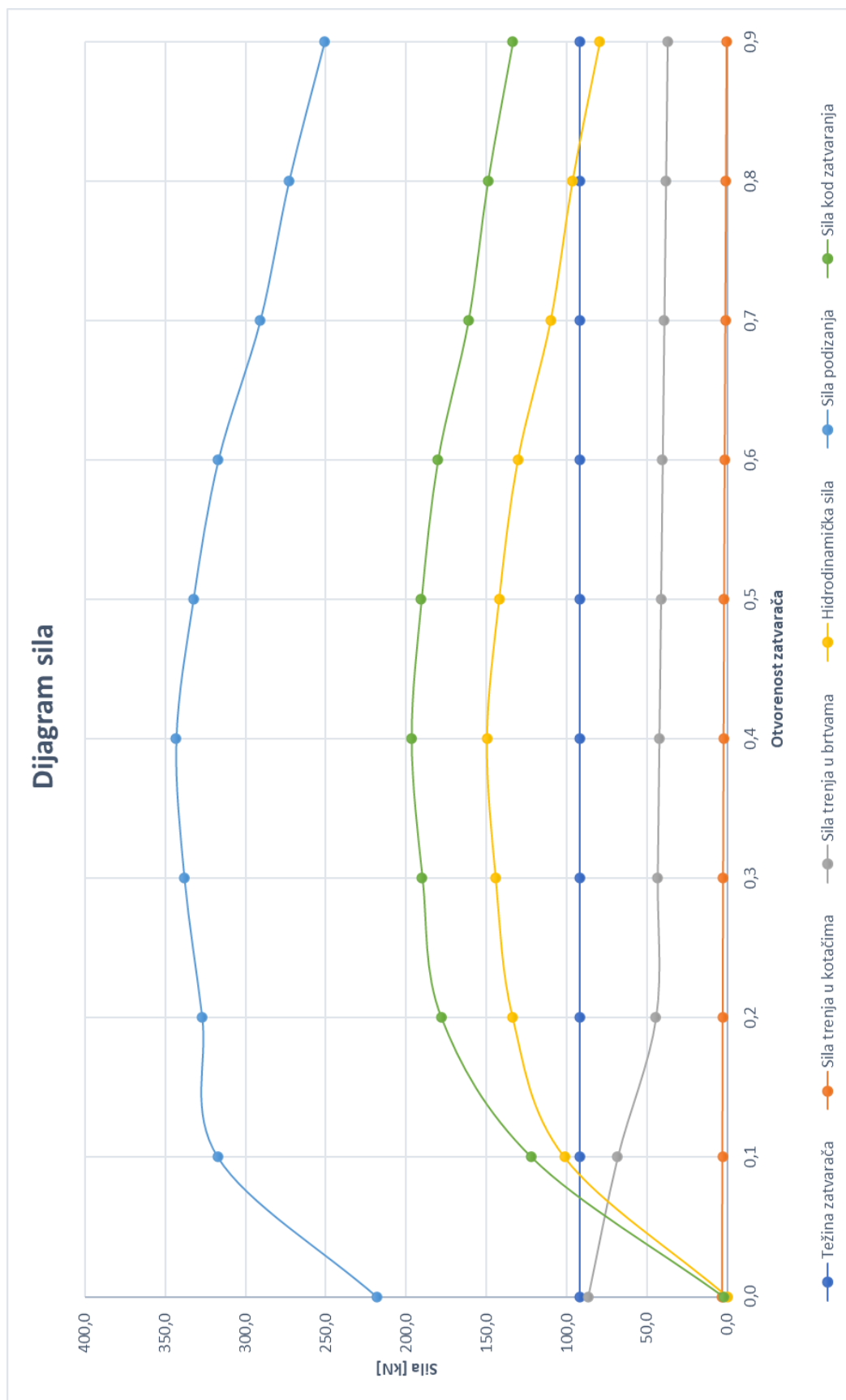
Tablica 2: Sila podizanja i sila kod zatvaranja za različite faze otvaranja

Otvor- enost, Y/Y_0	Težina, G [kN]	Trenje u kotačima, F_r [kN]	Trenje u brtvama, F_f [kN]	Hidr. sila, P_h [kN]	Sila podizanja, F_p [kN]	Sila kod zatvaranja, F_z [kN]
0,0	91,8	3,1	86,8	0,0	218,0	1,9
0,1	91,8	2,9	68,4	101,3	317,3	121,8
0,2	91,8	2,7	44,5	133,6	327,1	178,2
0,3	91,8	2,5	43,5	144,1	338,2	190,0
0,4	91,8	2,2	42,4	149,6	343,2	196,8
0,5	91,8	1,9	41,4	142,1	332,5	190,6
0,6	91,8	1,6	40,3	130,4	317,0	180,3
0,7	91,8	1,2	39,3	110,0	290,7	161,2
0,8	91,8	0,8	38,3	96,4	272,8	149,1
0,9	91,8	0,4	37,2	79,3	250,5	133,5

U tablici iznad Y_0 je maksimalna otvorenost zatvarača koja iznosi 4,75 m.

Maksimalna sila podizanja iznosi 343,2 kN.

Maksimalna sila kod zatvaranja iznosi 196,8 kN.

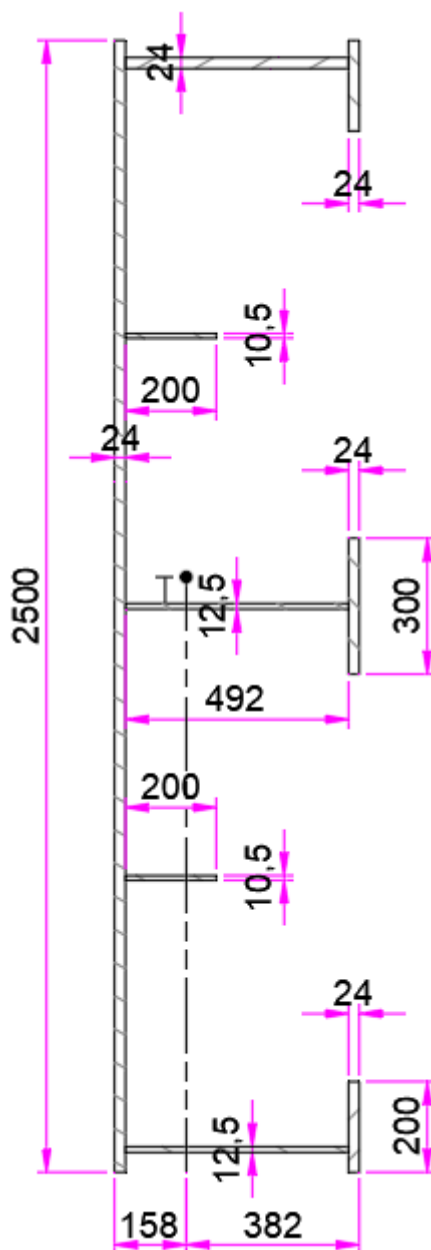

Slika 5: Dijagram sila

4.1.3.3 Tijelo zatvarača

Zatvarač se sastoji od dvije sekcije međusobno spojene vijcima. Materijal konstrukcije je S355.

4.1.3.3.1 Geometrijske karakteristike gornje sekcije

Slika 6: Skica gornje sekcije

Geometrijske karakteristike iz softvera AutoCAD 2023:

- Površina presjeka, $A = 1,05 \cdot 10^5 \text{ mm}^2$
- Moment tromosti presjeka, $I = 4,39 \cdot 10^9 \text{ mm}^4$
- Momenti otpora presjeka,
 $W_1 = I/158 = 2,78 \cdot 10^7 \text{ mm}^3$
 $W_2 = I/382 = 1,15 \cdot 10^7 \text{ mm}^3$

4.1.3.3.2 Naprezanje gornje sekcije

Granica razvlačenja čelika S355, $\sigma_{0,2} = 355 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje i naprezanje na savijanje za čelik S355:

$$\sigma_{dop} = \sigma_{0,2} \cdot 0,68 = 241 \text{ N/mm}^2$$

Dopušteno smično naprezanje za čelik S355:

$$\tau_{dop} = \sigma_{0,2} \cdot 0,39 = 139 \text{ N/mm}^2$$

Visina gornje sekcije, $h = 2,5 \text{ m}$

Brtvena širina, $b_t = 5,11 \text{ m}$

Razmak između kotača, $l = 5,518 \text{ m}$

Gornji tlak, $p_g = 0,0275 \text{ N/mm}^2$

Tlak u donjem dijelu sekcije, $p_d = 0,052 \text{ N/mm}^2$

Dinamički tlak uslijed potresa, $p_{din} = 9,0 \text{ kN/m}^2 = 0,009 \text{ N/mm}^2$

Opterećenje sekcije, q :

$$q = \left(\frac{p_g + p_d}{2} + p_{din} \right) \cdot h = 121,8 \text{ N/mm}$$

Moment savijanja, M :

$$M = \frac{q \cdot l^2}{8} = 4,64 \cdot 10^8 \text{ Nmm}$$

Naprezanje, σ_1 :

$$\sigma_1 = -\frac{M}{W_1} = -16,7 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

Naprezanje, σ_2 :

$$\sigma_2 = \frac{M}{W_2} = 40,3 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

Smična sila, Q :

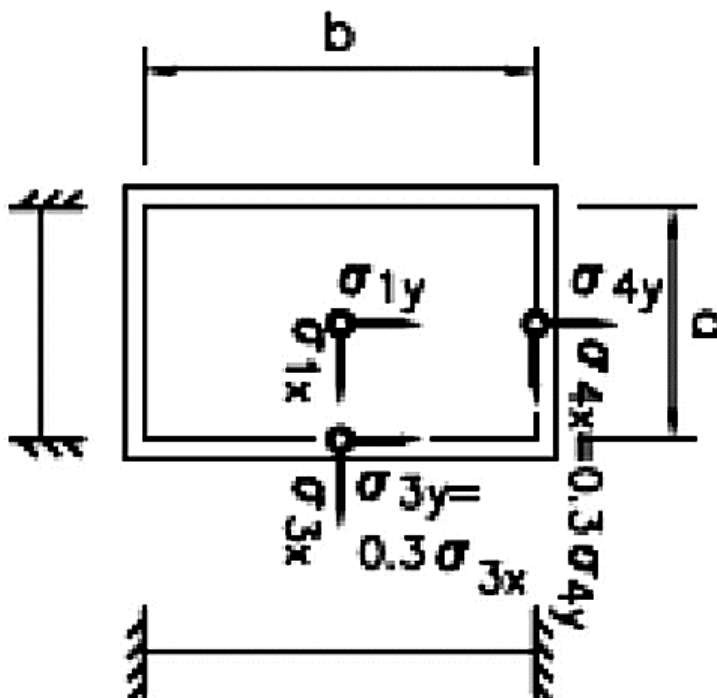
$$Q = \frac{q \cdot b_t}{2} = 6,22 \cdot 10^5 \text{ N}$$

Površina opterećena na smik, $A = 48.216 \text{ mm}^2$

Smično naprezanje, τ :

$$\tau = \frac{Q}{A} = 12,9 \text{ N/mm}^2 < \tau_{dop} = 139 \text{ N/mm}^2$$

4.1.3.3.3 Zaustavni lim

Slika 7: Skica naprezanja u zaustavnom limu

 Veća dimenzija sekcije, $b = 2,0$ m

 Manja dimenzija sekcije, $a = 0,6$ m

Omjer stranica sekcije:

$$b/a = 3,3$$

 Debljina ploče, $t = 24$ mm

 Ukupni tlak, $p_u = 0,08305$ N/mm²

 Bezdimenzijski faktori, k :

$$k_{1x} = 24,7$$

$$k_{1y} = 9,5$$

$$k_{3x} = 49,9$$

$$k_{4y} = 34,3$$

 Naprezanje u plaštu, σ :

$$\sigma = \frac{k \cdot p \cdot a^2}{100 \cdot t^2}$$

$$\sigma_{1x} = \pm 12,8 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{1y} = \pm 4,9 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{3x} = \mp 25,9 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{4y} = \mp 17,8 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{3y} = 0,3 \cdot \sigma_{3x} = \mp 7,8 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{4x} = 0,3 \cdot \sigma_{4y} = \mp 5,3 \text{ N/mm}^2$$

Ekvivalentno naprezanje, σ_e :

$$\sigma_u = \sqrt{\sigma_{x-tot}^2 + \sigma_{y-tot}^2 - \sigma_{x-tot} \cdot \sigma_{y-tot}}$$

Točka 3

$$\sigma_{3x-tot} = \sigma_{3x} = \mp 25,9 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{3y-tot} = \sigma_{3y} + \sigma_1 = \mp 24,5 (-8,9) \text{ N/mm}^2$$

σ_1 – Vidjeti poglavlje "Naprezanje gornje sekcije"

$$\sigma_3 = \max. 43,6 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

Točka 4

$$\sigma_{4x-tot} = \sigma_{4x} = \mp 5,3 \text{ N/mm}^2$$

$$\sigma_{4y-tot} = \sigma_{4y} + \sigma_1 = \mp 34,5 (1,1) \text{ N/mm}^2$$

σ_1 – Vidjeti poglavlje "Naprezanje gornje sekcije"

$$\sigma_4 = \max. 37,5 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

4.1.3.3.4 Deformacija na sredini raspona

Razmak između kotača, $l = 5,518 \text{ m}$

Dopušteni progib, f_{dop} :

$$f_{dop} = l/1.200 = 4,6 \text{ mm}$$

Koeficijent kao funkcija omjera stranica sekcije, $\alpha = 0,0284$

Modul elastičnosti, $E = 210.000 \text{ N}$

Deformacija na sredini raspona, f :

$$f = \frac{\alpha \cdot p_u \cdot a^4}{E \cdot t^3} = 0,11 \text{ mm} < f_{dop} = 4,6 \text{ mm}$$

4.1.3.4 Horizontalni nosači i ukrute

Dopušteno naprezanje na savijanje, $\sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno smično naprezanje, $\tau_{dop} = 139 \text{ N/mm}^2$

Visina zatvarača, $h = 4,75 \text{ m}$

Visina vodenog stupca u središtu zatvarača, $H_m = 5,2 \text{ m}$

Debljina ploče, $t = 24 \text{ mm}$

Potreban broj nosača, N :

$$N = \frac{100 \cdot h}{t} \cdot \sqrt{\frac{H_m}{\sigma_{dop}}} = 3,0$$

Specifična težina vode, $\gamma = 9,81 \text{ kg/m}^2$

Ukupna sila (hidrostatska sila + potres), $F_u = 1.646,5 \text{ kN}$

Duljina nosača, $L_w = 5.800 \text{ mm}$

Dubina nosača, $h_w = (1/12 \div 1/9) \cdot L_w = 483 \div 644 \text{ mm} \rightarrow \text{Odabrano: } 492 \text{ mm}$

Potrebna debljina nosača, t_w :

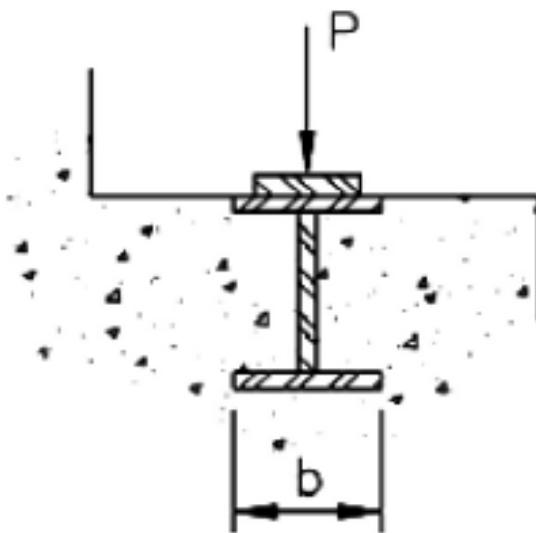
$$t_w = \frac{F_u}{2 \cdot h_w \cdot \tau_{dop}} = 12,1 \text{ mm} \rightarrow \text{Odabrano: } 12,5 \text{ mm}$$

Omjer dubine i dubine nosača:

$$h_w/t_w = 39,4 \leq (h_w/t_w)_{dop} = 45 \rightarrow \text{Zadovoljeno}$$

Debljina ukrute, $t_s = 10,5 \text{ mm}$

4.1.3.5 Vodilica i nosač vodilice

Slika 8: Opterećenje glavne vodilice i nosača glavne vodilice

A. Tlak između kotača i vodilice (Hertzovo naprezanje)

Granica razvlačenja čelika 34CrMo4, $\sigma_{0,2} = 740 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno Hertzovo naprezanje, σ_{Hdop} :

$$\sigma_{Hdop} = 1,6 \cdot 0,9 \cdot \sigma_{0,2} = 1.065,6 \text{ N/mm}^2$$

Modul elastičnosti, $E = 210.000 \text{ N}$

Ukupna sila (hidrostatska sila + potres), $F_u = 1.646,5 \text{ kN}$

Broj kotača, $n = 8$

Sila na kotače, P :

$$P = \frac{F_u}{n} = 205,8 \text{ kN}$$

Širina gazišta kotača, $L = 100 \text{ mm}$

Radijus kotača, $R = 200 \text{ mm}$

Hertzovo naprezanje, σ_H :

$$\sigma_H = 0,418 \cdot \sqrt{\frac{P \cdot E}{l \cdot R}} = 614,5 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{H_{dop}} = 1.065,6 \text{ N/mm}^2$$

B. Geometrijske karakteristike vodilice i nosača vodilice

Geometrijske karakteristike nosača – HEM 160:

- Širina gornje prirubnice, $b = 166 \text{ mm}$
- Moment tromosti, $I = 5.098 \text{ cm}^4$
- Momenti otpora, $W = 566,5 \text{ cm}^3$

Geometrijske karakteristike vodilice:

- Širina = 150 mm
- Dubina = 25 mm
- Moment tromosti, $I = 195.312,5 \text{ mm}^4$
- Momenti otpora, $W = 15.625,0 \text{ mm}^3$

C. Naprezanje vodilice i nosača vodilice

Granica razvlačenja za čelik X3CrNiMo13-4, $\sigma_{0,2} = 900 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje i naprezanje na savijanje za čelik X3CrNiMo13-4:

$$\sigma_{dop} = \sigma_{0,2} \cdot 0,68 = 612 \text{ N/mm}^2$$

Granica razvlačenja za čelik S355, $\sigma_{0,2} = 355 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje i naprezanje na savijanje za čelik S355, $\sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$

Modul elastičnosti čelika, $E = 210.000 \text{ N}$

Tlačna čvrstoća betona, $f_{ck} = 25 \text{ N/mm}^2$

Modul elastičnosti betona, E_c :

$$E_c = 4.760 \cdot \sqrt{f_{ck}} = 23.800 \text{ N/mm}^2$$

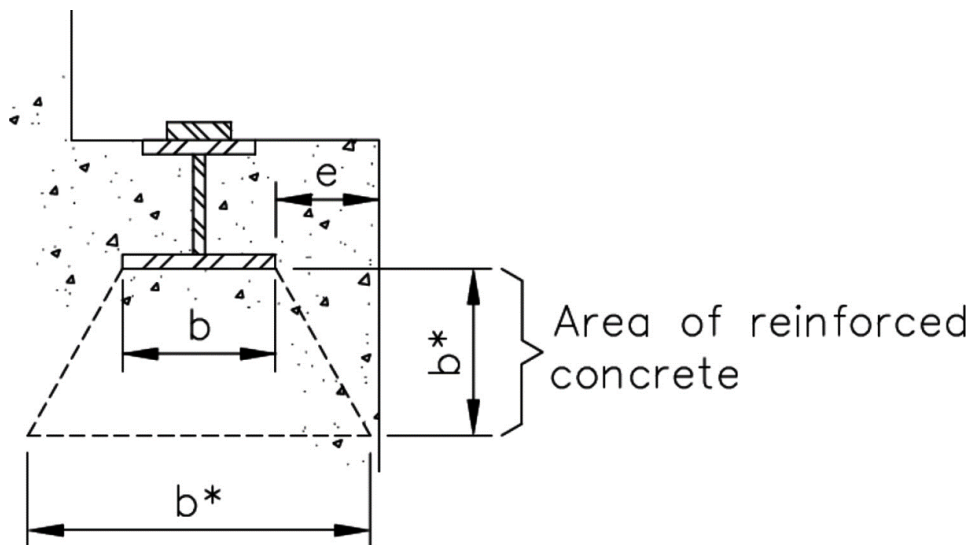
Savijanje vodilice iznosi:

$$\sigma = \frac{M}{W} = \frac{P}{2 \cdot W} \cdot \sqrt[3]{\frac{E \cdot I}{E_c \cdot b}} = 148,6 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 612 \text{ N/mm}^2$$

Savijanje nosača vodilice iznosi:

$$\sigma = \frac{M}{W} = \frac{P}{2 \cdot W} \cdot \sqrt[3]{\frac{E \cdot I}{E_c \cdot b}} = 25,3 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

D. Naprezanje u betonu

Slika 9: Nosač u armiranom betonu

Tlačna čvrstoća betona, $f_{ck} = 25 \text{ N/mm}^2$

Udaljenost između vanjske površine betona i krajnjeg ruba nosača, $e = 50 \text{ mm}$

Dimenzija za armirani beton (vidjeti sliku iznad), $b^* = 266 \text{ mm}$

Dopušteno tlačno naprezanje, f_c :

$$f_c = \frac{f_{ck}}{2,1} \cdot \sqrt[3]{\frac{b^*}{b}} = 13,9 \text{ N/mm}^2$$

Razmak između kotača, $L_1 = 1.210 \text{ mm}$

Uzevši u obzir modul elastičnosti čelika oznake E , moment tromosti nosača HEM 160 oznake I , modul elastičnosti betona oznake E_c i širinu gornje prirubnice nosača HEM 160 oznake b , dobiva se fiktivna duljina betona koji je tlačno opterećen, L_2 :

$$L_2 = 3,55 \cdot \sqrt[3]{\frac{E \cdot I}{E_c \cdot b}} = 494,9 \text{ mm}$$

Tlak između vodilice i betona iznosi:

$$p_o = \frac{P}{b \cdot \text{MIN}[L_1, L_2]} = 2,5 \text{ N/mm}^2 < f_c = 13,9 \text{ N/mm}^2$$

U gornjoj jednadžbi je P je sila koja djeluje na kotač, b je širina gornje prirubnice nosača HEM 160 i L_2 je fiktivna duljina betona koji je tlačno opterećen.

4.1.3.6 Navojno vreteno

Svaki zatvarač se podiže pomoću dvije trapezne osovine od čelika S355 sljedećih karakteristika:

- Granica razvlačenja, $\sigma_{0,2} = 355 \text{ N/mm}^2$
- Modul elastičnosti, $E = 210.000 \text{ N}$

Proračun trapezne osovine napravljen je prema DIN 18800-2/3.

Sila izvijanja jednaka je maksimalnoj sili koja se javlja kod zatvaranja uz uključeni faktor sigurnosti od 1,25:

$$F = 1,25 \cdot F_z = 123,0 \text{ kN}$$

Odabrani promjer navojnog vretena, $d = 95 \text{ mm}$

Polumjer tromosti, i :

$$i = \frac{d}{4} = 23,8 \text{ mm}$$

Duljina izvijanja, $l_0 = 5.000 \text{ mm}$

Stupanj vitkosti, λ_k :

$$\lambda_k = \frac{l_0}{i} = 210,5$$

Nazivni stupanj vitkosti, λ_s :

$$\lambda_s = \pi \cdot \sqrt{\frac{E}{\sigma_{0,2}}} = 76,4$$

Omjer λ_k/λ_s :

$$\bar{\lambda}_k = \lambda_k/\lambda_s = 2,8$$

Redukcijski faktor (uz koeficijent na izvijanje α koji iznosi 0,49), κ :

$$\kappa = \frac{1}{\bar{\lambda}_k \cdot (\bar{\lambda}_k + \alpha)} = 0,112$$

Kritična sila (uz faktor sigurnosti γ_M koji iznosi 1,5):

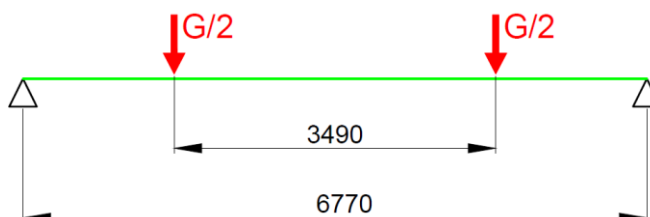
$$F_k = d^2 \cdot \frac{\pi}{4} \cdot \frac{\sigma_{0,2}}{\gamma_M} = 1.677,5 \text{ kN}$$

Dokaz otpornosti na izvijanje (uz faktor sigurnosti γ_F koji iznosi 1,35):

$$\frac{\gamma_F \cdot F}{\kappa \cdot F_k} = 0,89 < 1 \rightarrow \text{Zadovoljeno}$$

4.1.3.7 Nosiva konstrukcija

A. Horizontalna šina HEM 200

Slika 10 – Shematski prikaz sile na šinu HEM 200

Dopušteno naprezanje na savijanje, $\sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$

Geometrijske karakteristike šine HEM 200:

- Moment tromosti, $I = 10.642,0 \text{ cm}^4$
- Momenti otpora, $W = 967,4 \text{ cm}^3$

Naprezanje na savijanje uzrokuje težina zatvarača G :

$$\sigma = \frac{G \cdot 6.770}{4 \cdot W} = 160,5 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop}$$

B. Stup 150x150x3 mm

Modul elastičnosti materijala stupa – čelika, $E = 210.000 \text{ N}$

Geometrijske karakteristike stupa 150x150x3 mm:

- Moment tromosti, $I = 3,28 \cdot 10^6 \text{ mm}^4$
- Momenti otpora, $W = 3,31 \cdot 10^4 \text{ mm}^3$

Duljina izvijanja, $l_0 = 1.380 \text{ mm}$

Provjera kritične sile na izvijanje koju uzrokuje težina zatvarača G :

$$F_k = \frac{\pi^2 \cdot E \cdot I}{l_0^2} = 3,55 \cdot 10^6 \text{ N} \gg G/2 \rightarrow \text{Zadovoljeno}$$

C. Zavar između trapezne osovine i ojačanog komada

Granica razvlačenja za čelik S355, $\sigma_{0,2} = 355 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje za čelik S355, $\sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje zavora, $\sigma_{dop-zav}$:

$$\sigma_{dop-zav} = 0,6 \cdot \sigma_{dop} = 144,8 \text{ N/mm}^2$$

Vlačna sila jednaka je maksimalnoj sili podizanja podijeljenoj s brojem osovine, F :

$$F = \frac{F_{P-max}}{2} = 171,6 \text{ kN}$$

Duljina zavora, $l = 298,5 \text{ mm}$

Potrebna širina zavora iznosi:

$$a = \frac{F}{\sigma_{dop-zav} \cdot l} = 4,0 \text{ mm} \rightarrow \text{Odabrano: } 5 \text{ mm}$$

- Momenti otpora presjeka,
 $W_1 = I/230,4 = 1,20 \cdot 10^7 \text{ mm}^3$
 $W_2 = I/309,6 = 8,94 \cdot 10^6 \text{ mm}^3$

Granica razvlačenja čelika S355, $\sigma_{0,2} = 355 \text{ N/mm}^2$

Dopušteno vlačno naprezanje i naprezanje na savijanje za čelik S355:

$$\sigma_{dop} = \sigma_{0,2} \cdot 0,68 = 241 \text{ N/mm}^2$$

Dopušteno smično naprezanje za čelik S355:

$$\tau_{dop} = \sigma_{0,2} \cdot 0,39 = 139 \text{ N/mm}^2$$

Visina sekcije, $h = 1,0 \text{ m}$

Širina, $b = 4,61 \text{ m}$

Gornji tlak, $p_g = 0,0275 \text{ N/mm}^2$

Tlak u donjem dijelu sekcije, $p_d = 0,052 \text{ N/mm}^2$

Dinamički tlak uslijed potresa, $p_{din} = 9,0 \text{ kN/m}^2 = 0,009 \text{ N/mm}^2$

Opterećenje sekcije, q :

$$q = \left(\frac{p_g + p_d}{2} + p_{din} \right) \cdot h = 48,8 \text{ N/mm}$$

Moment savijanja, M :

$$M = \frac{q \cdot b^2}{8} = 1,3 \cdot 10^8 \text{ Nmm}$$

Naprezanje, σ_1 :

$$\sigma_1 = -\frac{M}{W_1} = -10,8 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

Naprezanje, σ_2 :

$$\sigma_2 = \frac{M}{W_2} = 14,5 \text{ N/mm}^2 < \sigma_{dop} = 241 \text{ N/mm}^2$$

Projektant:

Zlatko Kuntiće, dipl.ing.stroj. S 1543

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

**PRILOG 005 : PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA
KVALITETE**

SADRŽAJ

5.1. PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA KVALITETE ZA STROJARSKU STRUKU	3
5.1.1..... OPĆENITO	3
5.1.1.1... ORGANIZACIJA, ODGOVORNOST, OVLAŠTENJA	4
5.1.1.2... OSIGURANJA KVALITETE	4
5.1.1.3... PLAN KONTROLE KVALITETE	4
5.1.1.4... OSIGURANJE KVALITETE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE	5
5.1.1.5... UVJETI ZA IZVOĐENJE RADOVA	5
5.1.1.6... NABAVA I PREUZIMANJE OPREME I DIJELOVA	5
5.1.1.7... PRIMJENJENI PROPISI I NORME	6
5.1.1.8... MATERIJALI I IZRADA	6
5.1.1.9... KONTROLA TIJEKOM PROIZVODNJE OPREME I DIJELOVA	7
5.1.1.10. ODRŽAVANJE	7
5.1.1.11. KONTROLA I ODRŽAVANJE MJERNE I ISPITNE OPREME	7
5.1.2..... KONTROLA KVALITETE U FAZI PROIZVODNJE	7
5.1.2.1... OPĆENITO	7
5.1.2.2... STANDARDI ZA MATERIJALE	8
5.1.2.3... ZAVARIVANJE	10
5.1.2.4... TESTIRANJA MATERIJALA	13
5.1.2.5... NERAZORNA ISPITIVANJA	13
5.1.2.6... IZRADA	14
5.1.2.7... AKZ ZAŠTITA - BOJANJE I PRIPREMA POVRŠINA	16
5.1.2.8... DIMENZIJSKA VIZUALNA KONTROLA	26
5.1.2.9... FUNKCIJSKI TEST	27
5.1.2.10. UBETONIRANI DIJELOVI	27
5.1.2.11. UREĐAJI ZA DIZANJE ZATVARAČA	27
5.1.2.12. PROBNA MONTAŽA U TVORNICI	28
5.1.2.13. NATPISNE PLOČICE	29
5.1.2.14. ISPITIVANJA U TVORNICI	29
5.1.3..... KONTROLA KVALITETE U FAZI MONTAŽE	30
5.1.3.1... MONTAŽA NA TERENU	30
5.1.3.2... GRAĐEVINSKI RADOVI	32
5.1.3.3... SPECIJALNI ALATI I UREĐAJI ZA DIZANJE	32
5.1.3.4... PROPISI I STANDARDI	33
5.1.3.5... PLAN KVALITETE	33
5.1.3.6... OSIGURANJE KVALITETE OD STRANE IZVOĐAČA	33
5.1.3.7... PROGRAM PREGLEDA I ODOBRENJE ISPITIVANJA	34
5.1.3.8... KONTROLA KVALITETE MATERIJALA I OPREME	34
5.1.3.9... ISPITIVANJA NA TERENU	35
5.1.3.10. UPUTSTVA I OBUKA	36
5.1.3.11. POKUSNI I PROBNI RAD	37
5.1.4..... INSTALACIJA SPLIT SUSTAVA	37
5.1.5..... DIZEL ELEKTRIČNI AGREGAT	38

5.1. PROGRAM KONTROLE I OSIGURANJA KVALITETE ZA STROJARSKU STRUKU

5.1.1 OPĆENITO

Ugrađena oprema i izvedeni radovi u izgradnji ustave Šišljavić moraju osigurati sljedeće:

- pouzdanost opreme i postrojenja u cjelini i u svakom njegovom dijelu ili elementu;
- mehaničku otpornost i stabilnost;
- sigurnost u slučaju izbijanja požara;
- sigurnost za zdravlje ljudi u smislu zagađivanja vode, tla, zraka, izazivanja nedozvoljeno visoke razine buke;
- sigurnost za korištenja u smislu sprječavanja ozljeda uslijed udara električne struje;
- zaštitu od štetnog djelovanja korozije na ugrađenu opremu;
- zaštitu od štetnog djelovanja atmosferskih utjecaja na ugrađenu opremu;
- zaštitu od štetnog utjecaja elektromagnetskih smetnji na ugrađenu opremu.

Radi osiguranja navedenih svojstava, potrebno je vršiti preglede, ispitivanja i mjerenja kako bi se dokazala i održala kvaliteta ugrađene opreme i izvedenih radova. Pri tome se treba oslanjati na važeće tehničke propise i norme propisane zakonima i podzakonskim aktima nadležnih tijela uprave u Republici Hrvatskoj. Tim propisima je, ovisno o vrsti građevine, određena vrsta i periodičnost pregleda, ispitivanja i mjerenja kojih se, u potpunosti, moraju pridržavati Izvođač, Investitor i Korisnik predmetne građevine.

Svaki Isporučitelj opreme i Izvođač radova prema ovom projektu dužan je primjenjivati program kontrole i osiguranja kvalitete u skladu sa **Zakonom o prostornom uređenju (N.N. br 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19), Zakonom o gradnji (N.N. br 153/13, 20/17, 39/13, 125/19), te Zakonom o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15, 118/18, 110/19)**. Programom kontrole i osiguranja kvalitete opisuju se provjere i izrada dokumentacije kojom se dokazuje kvaliteta. Odgovornost za provedbu ovog Programa imaju Investitor i Izvođač. Prilikom odabira Isporučitelja opreme i Izvođača radova Investitor treba voditi računa o njihovoj podobnosti u smislu referenci pri izradi sličnih objekata te u smislu uvida u Program osiguranja i kontrole kvalitete kojeg potencijalni Isporučitelj ili Izvođač interno primjenjuje (npr. ISO 9000, ISO 9001, ISO 9002; ISO 9003, ISO 9004).

Svi oni koji su uključeni u aktivnosti zamjene i dobave dijelova, opreme ili usluga, izrade, ugradnje, građenja, puštanja u pogon, dužni su primjenjivati i ispunjavati tražene zahtjeve.

U skladu s navedenim, treba osigurati sljedeće:

- **Isporučitelj (Dobavljač) opreme i/ili uređaja mora isporučiti QC i QA program kojim trebaju biti obuhvaćeni svi elementi isporuke.**
- Prilikom isporuke opreme, Izvođač je dužan dostaviti sljedeću dokumentaciju:
 - Tehničke podatke
 - Potvrde o sukladnosti, odnosno izjave o sukladnosti s odgovarajućim normama
 - Upute za montažu
 - Upute za puštanje u rad
 - Upute za rukovanje
 - Upute za održavanje.

Izvođač je dužan kontrolirati opremu prema internim postupcima i prema primjenjivim propisima. Također, dužan je dostaviti zapise o kontrolnim aktivnostima s opsegom obavljenih kontrola te dobivenim rezultatima. Ispitivanje opreme i/ili uređaja mora biti u skladu s navedenim zahtjevima i uvjetima propisanim ovim projektom.

Zastupnik Investitora i Nadzorni inženjer moraju imati slobodan pristup do proizvodnih procesa i prostorija Izvođača radova i njegovih podizvođača bilo kada i bilo gdje s namjerom vršenja kontrole.

Svi programi ispitivanja, procedure i rezultati moraju biti predloženi Nadzornom inženjeru. Instrumenti i aparature za izvođenje ispitivanja i kontrole trebaju biti kalibrirane.

5.1.1.1 ORGANIZACIJA, ODGOVORNOST, OVLAŠTENJA

Pri izvedbi projekta (projektiranje, isporuka, montaža, ispitivanje i puštanje u pogon) potrebno je provesti integralni sustav osiguranja i upravljanja kvalitetom koji se propisuje "Priručnikom osiguranja kvalitete" ili nekim drugim pisanim dokumentom.

Potrebno je definirati odgovornost i ovlaštenja unutar organizacije za sve sudionike u gradnji i odnosit će se na:

- Poduzimanje mjera za sprječavanje pojave neusklađenosti na opremi, konstrukciji, materijalu, nacrtima, uslugama ili sl.;
- Definiranje problema u svezi s kvalitetom opreme ili usluga.

Kontrolu daljnje izrade, isporuke ili ugradnje neusklađenog proizvoda dok se ne ispravi nedostatak.

5.1.1.2 OSIGURANJA KVALITETE

Izvođač treba u svim etapama realizacije Projekta dosljedno primjenjivati sustav osiguranja i kontrole kvalitete (QA/QC) kojeg određuje norma ISO 9001 (EN 29001 ili jednakovrijedno). Izvođač je dužan ukupni ugovoreni opseg isporuke provesti u skladu s odobrenim QC planovima.

QC planovi se trebaju temeljiti na razrađenim tehnološkim procesima i metodama ispitivanja.

Izvođač je dužan u QC planovima predložiti sve kontrolne aktivnosti, naznačiti za koje će kontrolne aktivnosti izdati dokaz o kvaliteti (atest, ispitni list i sl.), referentnu normu ili propis po kojem se kontrola obavlja.

Izvođač treba voditi redovnu evidenciju i čuvanje izvještaja o kvaliteti. Izvještaji moraju biti pregledno napisani s jasnom oznakom objekta, primijenjenog postupka i rezultata ispitivanja. Pripadne izvještaje za proizvode podizvođača također treba uključiti u dokumentaciju o kvaliteti.

5.1.1.3 PLAN KONTROLE KVALITETE

Planom kontrole kvalitete potrebno je utvrditi zahtjeve planiranog programa kontrole i ispitivanja za bitnu opremu ili uslugu radi potvrde usklađenosti s pisanim uputama, postupcima, nacrtima i ostalom tehničkom dokumentacijom.

U planovima kontrole kvalitete minimalno se definiraju kontrolirane radne operacije i materijal, dokument prema kojem se kontrolira, granice prihvatljivosti, način izvješćivanja kao i zaustavne točke. Plan kontrole kvalitete minimalno mora obuhvatiti ovdje predloženo.

5.1.1.4 OSIGURANJE KVALITETE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

Treba sadržavati potrebne tehničke opise, proračune, specifikacije opreme i radova i dopune potrebnim shemama i nacrtima. Prije samog izvođenja, Izvođač je dužan pribaviti izvedbenu dokumentaciju, koja pak treba biti odobrena od strane Projektanta glavnog projekta. Kontrolom tehničke dokumentacije postiže se sljedeće:

- Sva dokumentacija, kojom se definira kvaliteta, treba biti pregledana i odobrena od strane Investitora odnosno Projektanta glavnog projekta;
- Posljednja izdanja dokumentacije distribuirat će se na sva radna mjesta i kontrolna mjesta na koja se odnose;
- Promjena se može unositi u dokumentaciju samo uz prethodno odobrenje od strane Investitora;
- Zastarjela se dokumentacija mora povući.

Osobitu pažnju pri izradi tehničke dokumentacije potrebno je posvetiti identificiranju, dokumentiranju i provjeri točnosti ulaznih parametara koji sadrže rezultate prijašnjih analiza, zahtjeve funkcionalnosti, uvjete okoline, primjenljive norme i propise te zakonske obaveze. Provjerom se potvrđuje da izlazni parametri sadrže dokaz da su zadovoljeni ulazni zahtjevi, kriteriji prihvatljivosti, dokaz da su korištene odgovarajuće norme i propisi, karakteristike presudne za sigurnost i funkcionalnost te tehničku dokumentaciju za nabavu, proizvodnju i kontrolu.

Svu ugovorenu tehničku dokumentaciju Izvođač treba dostaviti Investitoru u ugovorenom roku.

Za propuste ili nedostatke u tehničkoj i ostaloj dokumentaciji, Izvođač nije oslobođen odgovornosti unatoč odobrenju od strane Investitora. Značajne promjene na tehničkoj dokumentaciji i ostaloj dokumentaciji podliježu istoj proceduri odobrenja.

5.1.1.5 UVJETI ZA IZVOĐENJE RADOVA

Ovi uvjeti su sastavni dio projekta i obvezuju Investitora i Izvođača radova da se pri izvođenju predmetnih radova, pored ostalog, pridržavaju i ovih uvjeta jer oni sadrže neke elemente koji nisu navedeni u tehničkom opisu i ostalim dijelovima projekta, a važni su za izvođenje radova.

Za vrijeme izvođenja radova Izvođač je dužan voditi građevinski dnevnik, sa svim podacima koje ovakav dnevnik predviđa, a svi zahtjevi i izvješća, kako od strane Nadzornog inženjera tako i od strane Izvođača, moraju se unijeti u građevinski dnevnik. Svakodnevno se upisuje osoblje na radu i posao koji su obavili.

U građevinski dnevnik Nadzorni inženjer i Investitor upisuju sve primjedbe na izvedbu, te sve eventualne promjene s obzirom na tehničku dokumentaciju.

U svrhu normalnog odvijanja radova Izvođač je dužan napraviti Plan izvođenja radova.

5.1.1.6 NABAVA I PREUZIMANJE OPREME I DIJELOVA

Osnovne tehničke karakteristike opreme trebaju biti navedene na pločicama postavljenim na opremi na vidnom mjestu.

Uz opremu proizvođač treba isporučiti:

- ateste, kojima se garantiraju tehničke karakteristike opreme i kvaliteta ugrađenih materijala,
- garantni list,
- upute za montažu, rukovanje i održavanje opreme,
- popis ovlaštenih servisa,
- popis rezervnih dijelova.

Izvođač je dužan provjeriti je li oprema i zamjenski dijelovi isporučena u skladu s traženim karakteristikama. Kod preuzimanja opreme obavlja se vizualna kontrola i o eventualnim nedostacima sastavlja zapisnik. Opremom na gradilištu treba pažljivo manipulirati da se izbjegne oštećenje. Posebno treba obratiti pažnju na zaštitu od nepovoljnih vremenskih utjecaja.

Svi ugrađeni materijali, oprema i uređaji moraju biti kvalitetni i sukladni prema važećim propisima, a potvrde o sukladnosti izdana od nadležnih i ovlaštenih ustanova.

Isporučitelj (Dobavljač) se opreme mora pridržavati internih preporuka tipizacije i unificiranja opreme u objektima.

5.1.1.7 PRIMJENJENI PROPISI I NORME

Za ostvarenje ovog projekta kao primjenjive norme, smatraju se osim HRN i norme koje izdaju sljedeće organizacije:

- ISO - Međunarodna organizacija za normizaciju
- EN - Europske norme
- IEC - Međunarodna elektrotehnička komisija
- DIN - Njemačke industrijske norme

Ostale odobrene norme i preporuke međunarodnih organizacija za normizaciju i nacionalnih normi trebaju biti prihvaćene za posebnu uporabu ako omogućuju postizanje jednake ili više kvalitete u opremi zahtijevanih postrojenja (za detaljan popis primijenjenih propisa i normi vidi Prilog 002).

5.1.1.8 MATERIJALI I IZRADA

Materijali koji se koriste u proizvodnji specificirane opreme trebaju po vrsti, kompoziciji i fizičkim svojstvima biti maksimalno prilagođeni za različite namjene u skladu s najboljom inženjerskom praksom.

ISO, IEC, EN, DIN odobrene su norme za opskrbu s materijalima. Materijali trebaju biti novi i prvoklasne kvalitete, njihova uporaba mora odgovarati svrsi, da nemaju defekta i manjkavosti, zatim da je njihova klasifikacija i kvaliteta u suglasnosti sa zadnjim izdanjima odgovarajućih normi. Specifikacije materijala, uključujući stupnjevitost ili klasu, trebaju biti pokazane na odgovarajućim detaljnim crtežima.

Sva oprema treba biti usklađena s odobrenim normama koje se odnose na materijale, izradbu, projekt i ispitivanja. Tolerancije, dosjedi i završne obradbe trebaju biti u skladu s najboljom suvremenom radioničkom tehnologijom u izradi završnih proizvoda, kako je to određeno ovim projektom.

5.1.1.9 KONTROLA TIJEKOM PROIZVODNJE OPREME I DIJELOVA

Kod Isporučitelja se obavlja ulazna, međufazna i završna kontrola opreme u skladu s Planom kontrole kvalitete. Ispituje se usklađenost proizvedene opreme sa specifikacijama, planovima ispitivanja, nacrtima i drugim odgovarajućim dokumentima. Nakon uspješno završenog ispitivanja izrađuju se izvještaji o ispitivanju i kompletira se dokumentacija o kvaliteti u skladu s Planom kontrole kvalitete.

5.1.1.10 ODRŽAVANJE

Kako bi se zadržala kvaliteta, a u cilju zadovoljenja sigurnosti i pouzdanosti pogona, Investitor je obavezan izraditi i provoditi program održavanja građevine tijekom njenog korištenja. Prilikom izrade programa održavanja treba poštovati uputa proizvođača opreme te zahtjeve tehničkih propisa i normi, koji definiraju određene obveze Investitora u pogledu periodičnosti i opsega pregleda, servisa, ispitivanja i mjerenja.

Tijekom redovnog održavanja treba provesti kontrolu:

- pouzdanosti - jednom godišnje
- mehaničke otpornosti - jednom u dvije godine
- sigurnost u slučaju požara - dva puta u tijeku godine
- antikorozivne zaštite - jednom godišnje

Najmanje jednom mjesečno treba izvršiti preventivni pregled i poduzeti mjere za otklanjanje uočenih grešaka i nedostataka.

Najmanje jednom godišnje treba izvršiti funkcionalno ispitivanje cijelog postrojenja te izvršiti popravak ili zamjenu neispravnih dijelova ili uređaja. Smjernice i osnove za planiranje kao i radovi i rokovi uz redovno održavanje elektroenergetskih postrojenja definirani su Pravilnikom o održavanju elektrodistribucijskih postrojenja.

5.1.1.11 KONTROLA I ODRŽAVANJE MJERNE I ISPITNE OPREME

Mjerna i ispitna oprema označava se naljepnicom ili nekim drugim načinom koji pokazuje datum baždarenja. Neadekvatna mjerna oprema odstranit će se iz uporabe, popraviti i ponovo ispitati. Kada se prilikom kontrole mjerne i ispitne opreme ustanovi neispravnost, obavlja se analiza prethodnih mjerenja tim mjerilom i procjenjuje prihvatljivost ispitanih proizvoda.

Prema rezultatima analize po potrebi se izvješćuje Investitor o neispravnosti opreme kojim je obavljeno mjerenje, a mjerenje se ponavlja. Za kontrolu, uporabu, održavanje te baždarenje mjerne i ispitne opreme odgovoran je rukovoditelj QA/QC službe Isporučitelja opreme odnosno Izvođača radova.

5.1.2 KONTROLA KVALITETE U FAZI PROIZVODNJE

5.1.2.1 OPĆENITO

Oprema isporučena prema ovom projektu bit će nova i visokokvalitetna, bez nedostataka i oštećenja, mora biti s navedenim klasifikacijskim oznakama razreda kvalitete ili njihovim ekvivalentima prihvaćenim od strane Nadzornog inženjera.

Oprema koja služi sličnoj ili istoj namjeni mora biti, koliko je to moguće, iste marke i tipa. Projekt opreme mora biti prikladan za zadovoljavajući rad pod uvjetima koji vladaju na lokaciji, kao i to da oprema mora raditi zadovoljavajuće pod normalnim varijacijama opterećenja. Projekt će nadalje sadržavati sve potrebne odredbe kojima se osigurava sigurnost osoblja za rad i održavanje.

Strojevi uključeni u opseg isporuke po ovom projektu moraju biti CE certificirani u skladu s primjenjivim smjernicama Vijeća EEC-a, tj. Direktivom 2006/42 / EC.

5.1.2.2 STANDARDI ZA MATERIJALE

5.1.2.2.1 Općenito

Materijali moraju biti novi i visokokvalitetni, prikladni za namjeravanu svrhu, bez nedostataka i oštećenja, moraju biti s navedenim oznakama klasifikacije razreda, kvalitete ili njihovim ekvivalentima prihvaćenim od strane Nadzornog inženjera. Specifikacije materijala, uključujući ocjenu ili klasu, moraju biti prikazane na odgovarajućim detaljnim crtežima pojedinih Dobavljača predanih na pregled. Materijali koji ovdje nisu navedeni, mogu se koristiti pod uvjetom da ih Nadzorni inženjer pregleda i odobri.

Svi materijali ili dijelovi koji se koriste u opremi moraju se ispitati u skladu s ovdje navedenim standardima ili drugim primjenjivim standardima koje je odobrio Nadzorni inženjer.

Nakon izvršenih ispitivanja, ovjereni izvještaji s rezultatima ispitivanja dostavljaju se Nadzornom inženjeru u tri primjerka što je prije moguće. Svaka potvrda o ispitivanju mora identificirati komponentu za koju će se materijal koristiti i sadržavati sve podatke potrebne za provjeru sukladnosti s projektom.

Materijali moraju odgovarati svojoj namjeni te moraju biti sukladni zadnjim izdanjima, revizijama u nastavku navedenih normi ili njima jednakovrijednim normama.

Svi dijelovi korišteni u opremi moraju biti izrađeni od materijala određenih dimenzioniranjem u hidromehaničkim proračunima ukoliko oni postoje, ili iz adekvatnih materijala boljih svojstava koje je odobrio Nadzorni inženjer.

Sva oprema mora udovoljavati najmanje sljedećim standardima, ili ekvivalentnim standardima u preciznosti, kvaliteti, prihvatljivosti, tolerancijama itd. Moraju se primjenjivati standardi navedeni u Prilogu 002.

1	Konstrukcijski čelik	Toplo valjani proizvodi od konstrukcijskih čelika	HRN EN 10025 ili jednakovrijedno
2	Čelik za čelične obloge	Plosnati proizvodi od čelika za tlačne namjene	HRN EN 10028 ili jednakovrijedno
3	Čelik otporan na koroziju (šipke, ploče, cijevi, okovi)	Nehrđajući čelici	HRN EN 10088 ili jednakovrijedno

4	Vijčani materijal i spojni elementi	Mehanička svojstva vijaka; Tehničke specifikacije Spojni elementi - Tehničke specifikacije Materijal vijaka mora biti najmanje 8.8 s odgovarajućim materijalom matice Pocinčani vijci i matice moraju biti vruće pocinčani Spojni elementi - Mehanička svojstva spojnih elemenata izrađenih od nehrđajućih čelika. (Vijci od nehrđajućeg čelika moraju biti u kvaliteti (A4) A2-70 s odgovarajućim materijalom matice)	DIN (931, 933, 934, 7991) ili ISO standardi (4014, 4017, 4032, 10642), EN ISO 898 ili jednakovrijedno DIN 267 ili jednakovrijedno HRN EN ISO 3506 ili jednakovrijedno
5	Kovani čelik	Čelični otkivci za tlačne svrhe Čelični otkivci za inženjersku uporabu dobiveni slobodnim kovanjem	HRN EN 10222 ili jednakovrijedno HRN EN 10250 ili jednakovrijedno
6	Lijevani čelik	Čelični odljevci - Čelični odljevci za opću inženjersku upotrebu Čelici za poboljšavanje	HRN EN 10293 ili jednakovrijedno HRN EN 10083 ili jednakovrijedno
7	Čelična užad	Čelična užad - Sigurnost	HRN EN 12385 ili jednakovrijedno
8	Samopodmazajući ležajevi i podloške s nazivnim koeficijentom trenja manjim od 0,15	Lijevana brončana legura s džepovima suhog, čvrstog maziva. Ležajevi od PTFE-vlakana s naslonom od nehrđajućeg čelika	Primjenjivi EN ili DIN standardi
9	Gumene brtve	Materijal za brtve je prirodna ili sintetična guma ili mješavina Tvrdća gume 40-70 Minimalno izduženje 450% Natezna konačna napetost 20,6 N/mm ² Opsorbacija vode max. 5% Stisljivost gume max. 50%	ASTM-D-2240 ili jednakovrijedno ASTM-D-412 ili jednakovrijedno ASTM-D-412 ili jednakovrijedno ASTM-D-471 ili jednakovrijedno ASTM-D-395 ili jednakovrijedno

5.1.2.2.2 Vijci i matice

Čelični materijali otporni na koroziju ili brončani materijali moraju se koristiti za vijke i matice koji su podložni čestom podešavanju ili čestoj demontaži, kao što su vijci za podešavanje, vijci za pričvršćivanje bočnih vodilica, vijci na podesivim ležajevima, držači gumenih brtvi itd. Materijal svornjaka mora biti kompatibilan s materijalom matice u skladu sa svim uvjetima da ne dođe do pojave zaribavanja i galvanske korozije.

Svi vijci na zatvaračima moraju biti veći od 16 mm, sve tiple promjera 12 mm ili veći. Za dijelove koji su normalno pod vodom, sve tiple i svi vijčani spojevi (vijci, matice i podloške) moraju biti od čelika otpornog na koroziju. Svi vijci, matice i podloške od ugljičnog čelika moraju biti vruće pocinčani. Svi vijci koji mogu biti podvrgnuti samo-odvijanju zbog vibracija, moraju biti osigurani. Opužne podloške neće se smatrati odgovarajućim sustavom osiguravanja protiv odvijanja. Isti neoštećeni osigurači se mogu ponovno koristiti na vijcima, ukoliko se zahtijeva odvijanje radi pregleda i održavanja.

5.1.2.2.3 Kontaktne površine za prijenos opterećenja

Nosive kontaktne površine na opremi zatvarača moraju biti od čelika otpornog na koroziju. To se odnosi na kontaktne površine na kojima bi boja pukla ukoliko se koristi. To uključuje sljedeće, ali nije ograničeno ukoliko je drugačije odobreno za:

- noseće rubove i noseće kontaktne površine panela zatvarača,
- noseće kontaktne površine predviđene za završljivanje zatvarača,
- noseće kontaktne površine/osovine na zatvaračima predviđene za kuke kliješta za podizanje.

5.1.2.2.4 Ubetonirani dijelovi

Izložene površine ubetoniranih dijelova armature (prag, nosači vodilice) moraju biti od čelika otpornog na koroziju, osim ako nije drugačije odobreno.

5.1.2.3 ZAVARIVANJE

5.1.2.3.1 Općenito

Zavarivanje mora biti u skladu s HRN EN 1011 ili jednakovrijednom normom, dijelovi od 1 do 8 po potrebi. Elementi koji se spajaju zavarivanjem, mogu se izrezati u zahtijevani oblik i veličinu mehaničkim postupcima kao što su smicanje, strojna obrada, brušenje ili rezanje plinom, lukom, laserom itd. u skladu s uvjetima. Neki od primjera pripreme spojeva za elektrolučno zavarivanje dani su u HRN EN ISO 9692 ili jednakovrijednoj normi, dijelovi 1 do 4. Oni će se koristiti prema potrebi. Svaki skošen rub koji je oštećen, vratit će se na minimalna dopuštena odstupanja. Ako takva reparacija zahtijeva i zavarivanje, upotrebljavat će se samo postupci zavarivanja koje je odobrio Nadzorni inženjer.

Sva rezanja, skošenja i druga pripremna oblikovanja materijala potrebnih za terenske veze, obavljaju se što je više moguće u tvornici. Moraju se pripremiti prikladni privremeni vijčani spojevi za čvrsto fiksiranje sklopova i pravilno pozicioniranje tijekom montaže u tvornici i na terenu. Kako bi se osiguralo pravilno pozicioniranje tijekom terenske montaže, moraju se osigurati najmanje 2 zatika za svaku terensku vezu između podsklopova. Rupe će se izbušiti i ugraditi zatici pri probnoj montaži u tvornici nakon što se podsklopovi pravilno pozicioniraju. Sve odredbe za zavarivanje primjenjuju se na kako na tvorničke tako i na terenske radove, osim ako nije drugačije navedeno.

Zavarivanje se neće izvoditi kad su površine dijelova koji se zavaruju mokre, kada na površine pada kiša, snijeg ili tijekom jakog vjetra, osim ukoliko zavarivač i radovi nisu pravilno zaštićeni. Ako je temperatura okoline ispod minus -5°C zavarivanje nije dopušteno.

Sva dokumentacija o zavarivanju mora se predati Nadzornom inženjeru na odobrenje prije početka bilo kakvog zavarivanja. To uključuje opis zahtjeva za kvalitetom, specifikaciju postupaka zavarivanja, rukovanje i skladištenje potrošnog materijala i kvalifikaciju zavarivača. Sva zavarivanja moraju strogo biti u skladu s odobrenom dokumentacijom za zavarivanje.

5.1.2.3.2 Potrošni materijal za zavarivanje

Materijal za punjenje, odabire se s obzirom na matične metale i posebnu primjenu. Odabir potrošnog materijala za zavarivanje mora biti u skladu s odobrenim europskim standardima i prema preporukama proizvođača potrošnog materijala.

Skladištenje i rukovanje potrošnim materijalom mora biti u skladu s preporukama proizvođača potrošnog materijala. Pismeni postupak skladištenja i rukovanja potrošnim materijalom mora se dati na odobrenje prije početka bilo kakvog zavarivanja. Posebna pažnja se mora voditi prilikom zavarivanja različitih vrsta osnovnih materijala, poput ugljičnog čelika i nehrđajućeg čelika.

5.1.2.3.3 Izvođenje i kvalifikacije

Zahtjevi kvalitete za zavarivanje moraju biti u skladu s HRN EN ISO 3834-3 ili jednakovrijednoj normi. Postupak zavarivanja mora slijediti najmanje EXC2 u HRN EN 1090-1,2 ili jednakovrijednoj normi.

Prije početka zavarivanja izrađuje se specifikacija postupka zavarivanja (WPS) za cijelo zavarivanje prema HRN EN ISO 15609-1 ili jednakovrijednoj normi. Zavarivanje će slijediti HRN EN ISO 15612 ili jednakovrijednu normu.

Za zavarivače i rukovatelje zavarivanjem mora postojati sustav identifikacije. Svaki zavarivač mora dobiti jedinstveni identifikacijski broj koji će se koristiti za identifikaciju zavarenih spojeva koje izvede taj zavarivač.

Dobavljač će zagarantirati opskrbu s kvalificiranim zavarivačima i operaterima zavarivanja s identifikacijskim markerom. Zavarivač mora jasno označiti ploču ili cijev spojene njegovim zavarom pomoću utisnutog žiga s matičnom oznakom koja mu je dodijeljena u njegovoj kvalifikacijskoj potvrdi. Pripremno privremeno zavarivanje dijelova ne mora biti označeno.

5.1.2.3.4 Predgrijavanje i međufazna temperatura

Predgrijavanje se izvodi s elektro-otpornom opremom, indukcijskom opremom ili plinskim plamenicima posebno izrađenim i oblikovanim za ovu vrstu rada. Ne smiju se koristiti baklje i breneri za plinsko rezanje i topljenje.

Temperatura predgrijavanja utvrđuje se na udaljenosti od najmanje 75 mm s obje strane linije zavarivanja i tijekom cijele debljine stijenke prije zavarivanja i održava se cijelom dužinom zavarenog spoja sve dok zavarivanje nije završeno, osim ako nije drugačije dogovoreno i odobreno od strane Nadzornog inženjera.

Mjerenja temperature predgrijavanja, međufazne temperature i temperature održavanja predgrijavanja moraju biti u skladu s HRN EN ISO 13916 ili jednakovrijednom normom.

Na svim spojevima gdje je potrebno predgrijavanje, spoj mora biti podvrgnut provjeri temperature i njenoj registraciji prije početka zavarivanja.

Temperatura predgrijavanja mora biti onakva kakva je navedena u odobrenom WPS postupku.

Ako je temperatura okoline ispod 0°C, svi spojevi za zavarivanje moraju se prethodno zagrijati na 50°C.

Temperatura predgrijavanja uha za dizanje mora biti najmanje 150°C.

Za privremene zavare (heftanje), gdje isti kasnije postaju dio glavnog zavara, temperatura predgrijavanja mora biti 150°C viša od one koja je određena na WPS-u i maksimalnih 300°C.

5.1.2.3.5 Pojediniosti o zavarivanju

Svi zavari moraju biti izrađeni kontinuirano. Minimalna veličina zavarenih spojeva mora biti 4,5 mm, mjerena kao najmanja debljina zavara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Svi čelni zavareni spojevi moraju biti puno provareni i u primjeru ploča debljih od 6 mm zavarene s obje strane.

Zavari se općenito obrađuju tako da imaju dobar izgled i površinu pogodnu za bojanje. Na zavarenim mjestima ne smije biti nesavršenosti, kao što su neravnine, poroznost, plinski mjehuri, pukotine, krateri itd. Preporuke u vezi s tim, dane u HRN EN ISO 12944-3 ili jednakovrijednoj normi, i moraju se poštivati. Zavari koji će se bojati moraju biti "dobri" prema slici D.6 iz standarda HRN EN ISO 12944-3 ili jednakovrijednoj normi. Noseći zavari se moraju brusiti kako bi se izbjegle neželjena povećanja naprezanja. Svi zavari koji zahtijevaju ispitivanje bez razaranja, moraju se pripremiti kako je to propisano u normi koja uređuje odgovarajuću metodu ispitivanja bez razaranja.

Šavovi od nehrđajućeg čelika moraju se površinski kemijski obraditi, nagrizzati. Cijevi od nehrđajućeg čelika moraju se prozračivati inertnim plinovima tijekom postupka zavarivanja. Pukotine treba izbjegavati, otvorene pukotine bilo kojeg oblika nisu dopuštene. Uparene površine moraju se neprekidno zavarivati.

5.1.2.3.6 Zahtjevi kvalitete

Zavareni spojevi se moraju klasificirati prema HRN EN ISO 5817 ili jednakovrijednoj normi. Zavareni spojevi moraju zadovoljavati razred C, osim uzdužnih zavara koji mogu ispunjavati razred B. Ne prihvaća se prskanje (naslage otopljenog materijala koji prska po površinama u zoni zavara).

5.1.2.4 TESTIRANJA MATERIJALA

5.1.2.4.1 Općenito

Svi materijali ili dijelovi koji se koriste u opremi bit će testirani na usklađenost s ovdje navedenim standardima ili drugim primjenjivim propisima koje je odobrio Nadzorni inženjer, osim u slučaju da je drugačije propisano. Kada Dobavljač želi koristiti zalihe materijala koji nisu proizvedeni posebno za ovim ugovorom propisanu opremu, zadovoljavajući dokazi, da takav materijal udovoljava ovdje navedene zahtjeve dostavit će se Nadzornom inženjeru, u tom slučaju se može odustati od testiranja tih materijala.

5.1.2.4.2 Test certifikati

Svi korišteni materijali moraju biti certificirani najmanje prema HRN EN 10204 3.1 ili jednakovrijednoj normi. Sve potvrde za materijal dostavljaju se s konačnom dokumentacijom. Sva dokumentacija mora biti dostupna na eventualni raniji zahtjev za pregled.

5.1.2.4.3 Žilavost i test savijanja

Za sve zahtijevane dijelove opreme, ispitat će se žilavost materijala Charpy V-metodom prema HRN EN ISO 148 ili jednakovrijednoj normi. Za čelične odljevke, otkivke i čelični lim, svaki od 3 ispitivana uzorka mora imati žilavost najmanje 27 J pri -20°C. Ispitivanja uzdužnog i poprečnog udara provode se na čeličnom limu.

Ispitivanja savijanja prema HRN EN ISO 7438 ili jednakovrijednoj normi sproved će se na uzorcima svih glavnih čeličnih odljevaka i otkivaka u skladu s važećom oznakom EN. Temperatura duktilnosti NDT (engl. Nil Ductility Transition) bit će temperatura pri kojoj je žilavost u prethodno navedenim vrijednostima. Ako se za glavne dijelove koristi materijal u tablama, pločama, za koji je iskustvo pokazalo da će dosljedno ispunjavati ovdje utvrđene zahtjeve za duktilnošću, ispitivanja žilavosti materijala se mogu eliminirati, pod uvjetom da Dobavljač dostavi podatke koji dokazuju zadovoljavajuće dokaze o tome i prihvaćanjem zahtjeva od strane Nadzornog inženjera.

5.1.2.5 NERAZORNA ISPITIVANJA

5.1.2.5.1 Ispitivanje zavora

Svi zavari moraju se vizualno pregledati u skladu s HRN EN ISO 17637 ili jednakovrijednom normom. Ostala ispitivanja zavora obavljaju se ultrazvučnom metodom prema HRN EN ISO 17640 ili jednakovrijednoj normi, metodom s penetrantom ili magnetskim česticama prema HRN EN ISO 17638 ili jednakovrijednoj normi, dopunjeno radiografskim pregledom. Dopunsko radiografsko ispitivanje prema HRN EN ISO 17636 ili jednakovrijednoj normi uključuje ispitivanje kritičnih područja s visokim naprezanjem u kojima je tumačenje rezultata drugih metoda nejasno ili gdje se sumnja u cjelovitost zavora. Ispitno osoblje mora ispuniti zahtjeve HRN EN ISO 9712 ili ekvivalentnu odobrenu međunarodnu normu.

Na zahtjev, Dobavljač će izvršiti nasumični pregled zavarenih mjesta, uključujući radiografsko ispitivanje, kao dio pregleda opreme. Svi zapisi i rezultati ispitivanja se predaju i postaju vlasništvo Poslodavca.

Dobavljač će pripremiti i dostaviti na pregled detaljan program za ispitivanje zavarenih spojeva bez razaranja. Crteži Dobavljača moraju navesti vrstu i opseg ispitivanja bez razaranja za svaku komponentu ili zavar.

Svi obodni čelni zavari čelične obloge i čeonni zavari na prirubnicama i rebra ukrućenja moraju se 100% ultrazvučno pregledati.

Svi čelni zavari u prirubnicama i rebrima greda i nosača moraju se 100% ultrazvučno pregledati.

Svi uzdužni čelni zavari i križanja čelične obloge moraju se 100% radiografski pregledati.

Svi zavareni spojevi između prirubnica i rebra, uključujući zavarene spojeve između čeličnih obloga i ukrućenja ili potisnih prstena moraju se pregledati 100% ultrazvučno ili metodom s magnetnim česticama. Isto vrijedi i za priključke (uha za dizanje, ukrućenja) i područja na kojima su uklonjeni privremeni zavari kao i za privremene ili trajne zavare na površini čelične obloge.

Najmanje 20% zavara na cijevima moraju biti radiografski ili ultrazvučno ispitano.

Ako su prisutne nesavršenosti u uzorcima zavarenih spojeva, koji se djelomično ispituju, tada će se za ovu kategoriju zavarenih spojeva bez razaranja ispitati dva dodatna slučajna uzorka. Ako su ova dva daljnja uzorka prihvatljiva, izvorni se uzorak popravlja i ponovno ispituje uporabom iste nerazorne tehnike. Ako jedan ili oba ova ispitna uzorka ne uspiju, tada će se ispitati 100% zavara u ovoj kategoriji.

Sve troškove izrade inicijalnih ispitivanja zavara, kao i troškove dodatnih ispitivanja radi dokazivanja prihvatljivosti popravljenih zavara snosi Dobavljač.

5.1.2.6 IZRADA

5.1.2.6.1 Općenito

Preciznost izrade svih dijelova od legiranog čelika mora biti u skladu s izvedbenom klasom EXC2 po standardu HRN EN 1090-2 ili jednakovrijednoj normi, osim ukoliko nije drugačije određeno.

Sve valjane ploče, šipke i dijelovi moraju se poravnati, ispraviti i biti oslobođeni od uvijanja, bez oštećenja, prije označavanja i rezanja. Ograničenje količine naprezanja, izazvanog hladnim radom mora biti do 3%.

Ploče se režu termičkim rezanjem ili strojnom obradom u skladu s odobrenim postupcima. Za ploče debljina manjih od 15 mm može se koristiti hladno smicanje, pod uvjetom da razmak rubova nije manji od 1,5 mm. Svi rezani rubovi se moraju pripremiti na zadovoljavajući nivo za Nadzornog inženjera.

Rubovi koji se trebaju bojiti moraju biti zaobljeni u radijusu od 2 mm. Urezi na ukrućenjima, rebrima ili slično moraju imati radijus od najmanje **50 mm**. U tom pogledu moraju se poštivati preporuke dane u HRN EN ISO 12944-3 ili jednakovrijednoj normi.

Plameno rezani rubovi moraju se brusiti ili obrađivati na ravnu površinu. Tvrdća plameno reznih rubova mora biti ograničena na najviše 325 HV. To se ne odnosi na rubove koji će biti dio zavarenih spojeva odnosno prekrivenih zavarima.

Rezani rubovi moraju se 100% vizualno pregledati na pojavu raslojavanja, pukotina i drugih nedostataka. Ako se otkriju takvi nedostaci, utvrđuje se njihov opseg. Postupak popravka dogovara se s Nadzornim inženjerom.

Zakrivljene ploče i dijelovi moraju se oblikovati do korektne dozvoljene zakrivljenosti hladnim valjanjem tako da ne dođe do smanjenja granice plastičnosti materijala. To se postiže točnim odabirom promjera i kuta u skladu s karakteristikama materijala. Postupak mora odobriti Nadzorni inženjer.

Dozvoljena količina zaostalih naprezanja hladnim deformiranjem mora biti do 3%. Gotov proizvod mora udovoljavati zahtjevima relevantnih europskih standarda.

5.1.2.6.2 Konstrukcijski radovi

Projektiranje i izrada konstrukcijskih dijelova moraju biti u skladu s važećim odredbama EN i DIN standarda, osim ako na drugim mjestima u ovim Zahtjevima nije drugačije propisano. Izrada konstrukcijskih dijelova mora udovoljavati zahtjevima odgovarajućih europskih normi, kao što je HRN EN 1090-1,2, klasa izvedbe EXC2, osim ako nije drugačije određeno. Sav ugrađeni (ubetonirani) metal mora biti debljine najmanje 10 mm, a sav ostali metal mora biti debljine najmanje 8 mm.

Maksimalni dopušteni rasponi tolerancija moraju biti u skladu s HRN EN ISO 13920 ili jednakovrijednom normom, Opće tolerancije za zavarene konstrukcije, klase AE, kao i C.E.C.T.

5.1.2.6.3 Strojni radovi

Dimenzije bez tolerancija moraju biti u skladu s HRN EN 22768-1 ili jednakovrijednom normom, razred tolerancije m. Na dijelovima koji se obrađuju mora biti predviđeno dovoljno dodatka za obradu, kako bi se osigurala pravilne površine strojno obrađenog materijala. Gotove kontaktne površine, naležne površine ležajeva moraju biti egzaktna i točna da osiguraju puni kontakt. Rukavci i klizne površine moraju se polirati, a sve druge površine moraju biti obrađene s propisanom hrapavošću i točnosti kako bi se osigurao ispravan rad u sustavu. Na radnim površinama samo-podmazujućih čahura ili podloški, ne smije se izvoditi obrada.

Sve površine koje su na crtežima označene kao završene, ili one koje zahtijevaju obradu radi njihove predviđene funkcije, ili one koje se obično obrađuju u skladu s dobrom proizvodnom praksom moraju se obraditi. Hrapavosti površinske obrade moraju odgovarati namjeravanoj uporabi i bit će naznačene na crtežima Dobavljača. Sukladnost s navedenim zahtjevom hrapavosti površine, utvrdit će se osjećajem i vizualnim pregledom, kao i sa usporedbom sa standardnim uzorcima hrapavosti.

Koliko god je to izvodljivo, svi radovi bit će izvedeni kako bi se osiguralo pravilno slaganje sa susjednim nedovršenim površinama. Ako postoji velika razlika između susjednih nedovršenih površina, ona će se usitniti i glatko izbrusiti ili obraditi kako bi se osiguralo pravilno poravnanje. Ako površine na crtežima, koje nisu označene kao gotove zahtijevaju obradu radi postizanja dimenzijskih ili geometrijskih tolerancija ili potrebe za ispravnost funkcioniranja, takvu obradu izvest će Dobavljač.

Rupe za osovine i zatike moraju biti bušene na toleranciju nalijevanja, glatke i ravne, te pod pravim kutom prema osi elementa. Bušenje će se izvršiti nakon što je element čvrsto pričvršćen u svom položaju.

Otvori u materijalu za vijke koji će se bojati bit će većega promjera kako bi se nadomjestila boja.

Označavanje bojom mora biti u skladu s odobrenim standardima.

5.1.2.6.4 Montažna opterećenja i stabilnost

Tijekom montaže na gradilištu, Dobavljač će uzeti u obzir sva privremena opterećenja koja djeluju na konstrukciju s nosača i veza u svakoj fazi montaže konstrukcije.

U svakoj fazi montaže konstrukcije, Dobavljač će uzeti u obzir lokalnu ili ukupnu stabilnost od vlastitih težina i okolišnih opterećenja; uključujući, betone prilikom zalijevanja, skele, skloništa za zavarivanje, upore, nosače, i ostale elemente za privremene radove. Izvođač će osigurati da sva naprezanja inducirana u konstrukciji tijekom izrade i montaže budu u prihvatljivim granicama.

Izvođač će tijekom gradnje uzeti u obzir utjecaj vjetra na konstrukcijske dijelove.

Dobavljač će na zahtjev Nadzornog inženjera dokazati da je uzeo u obzir sva relevantna montažna i privremena opterećenja.

Dobavljač će izraditi postupak za svaku montažnu ili transportnu aktivnost kada elementi prelaze 50 tona težine, a za ostale elemente to izrađuje na zahtjev Nadzornog inženjera. Sve komponente moraju biti jasno označene u skladu s odobrenom shemom za identifikaciju komponenata, zavora i zavarivača.

Dobavljač će tijekom izrade ostvariti potpunu identifikaciju primarnog konstrukcijskog čelika kao i održavati njegovu sljedivost. Referentni broj Dobavljača bit će utisnut utiskivanjem, pomoću matrica s zaobljenim vrhom ili označen bojanjem, na izrezanim dijelovima ploče i presjecima, na način koji odobri Nadzorni inženjer.

5.1.2.6.5 Podmazivanje

Otapala se ne smiju koristiti na samo-podmazujućim ležajevima. Samo-podmazujući ležajevi se ne smiju podmazivati i moraju se montirati na suho ili prema uputama proizvođača.

5.1.2.7 AKZ ZAŠTITA - BOJANJE I PRIPREMA POVRŠINA

5.1.2.7.1 Općenito

Ovo poglavlje općih tehničkih zahtjeva pokriva antikorozivnu zaštitu čeličnih obloga, rešetki, zatvarača, dizalica i sve pomoćne opreme. Dobavljač navedene opreme dužan je napraviti program antikorozivne zaštite u skladu s programom montaže, terminskim planom te predvidjeti globalne rokove izvođenja antikorozivne zaštite. Ako Naručitelj prihvaća konačni sloj može se nanositi i na gradilištu.

Dobavljač opreme ne smije započeti izvođenje antikorozivne zaštite bilo koje opreme ako ona podliježe inspekciji i testiranju bez prethodnog pisanog odobrenja Nadzornog inženjera. Dobavljač mora preuzeti odgovornost i osigurati, da se zaštitni premazi ne oštete kod transporta u radionici, kod transporta na gradilište i kod montaže jer u suprotnom troškovi AKZ popravaka idu na njegov račun.

Da ne dođe do oštećenja, oprema se mora pakirati i prevoziti na prikladan način. U slučaju da dođe do oštećenja Dobavljač mora za popravke upotrijebiti iste materijale koje je prethodno upotrijebio.

Za svu opremu koja je uključena u dobavu Nadzorni inženjer mora dati suglasnost za identične proizvode i radne uvjete osim za standardne elemente.

Bez obzira gdje se antikorozivna zaštita izvodi to je trošak Dobavljača.

Svi materijali za AKZ zaštitu moraju biti standardni proizvodi renomiranih proizvođača EU.

Površine koje će se bojati moraju biti očišćene:

1. Prije bilo kakvog nanošenja boja, površine moraju biti očišćene s upotrebom odgovarajuće metode.
2. Pjeskarenje – pjeskarena površina mora odgovarati najmanje vrijednosti S2,5. Hrapavost površine po čišćenju određuje Dobavljač. Pjeskarenje s mokrim vlažnim materijalom nije dozvoljeno.
3. Pažljivo odstranjena prašina.

Površine na koje će biti ponovno nanesen premaz:

1. Prije nanošenja bilo kojeg premaza površine moraju biti ponovno očišćene i aktivirane.
2. Priprema površina za AKZ zaštitu mora biti odgovarajuće izvedena s obzirom na prethodni premaz, koji mora odgovarati zahtjevima Dobavljača, adhezija s prethodnim premazima, hrapavost, odstranjivanje pojedinih premaza itd.
3. Pažljivo odstranjena prašina.
4. Izbor mjesta za nanos zadnjeg konačnog premaza zavisi od donjih relacija:
 1. Tipa boje
 2. Programa i zahtjeva nanošenja boje kod izrade i montaže
 3. Klimatskih uvjeta
 4. Načina nanošenja
 5. Opreme, materijala i raspoloživog osoblja.

Izvođenje pjeskarenja i bojenja dozvoljeno je samo kada je temperatura i stupanj vlažnosti u okvirima koje propisuje proizvođač boja.

Općenito radovi se ne smiju izvoditi kad je stupanj vlažnosti veći od 75% i kad je temperatura okoline viša od 40°C ili manja od 5°C. Radna temperatura mora biti viša najmanje za 3°C od točke rošenja.

Troškove zbog nepravilno umjerenih instrumenata snosi Dobavljač.

Temperatura i vlažnost mora se mjeriti za cijelo vrijeme izvođenja bojenja.

Skladište boja i proizvoda mora biti izvedeno u skladu s uputama proizvođača i tehničkim zahtjevima.

Dobavljač dužan je osigurati odgovarajuće uvjete skladištenja na vlastiti račun.

Skladišni prostori za skladištenje pripadajućih razrjeđivača moraju biti zatvoreni i prekriveni.

Temperatura i vlažnost mora biti osigurana u skladu s uputama za upotrebu proizvoda.

5.1.2.7.2 Sustav zaštite

Sustav antikorozivne zaštite AKZ mora biti izveden kako prikazuju Tablica I i Tablica II u nastavku.

Sustavi antikorozivne zaštite Tablica I i Tablica II su u skladu s odlukama i uputama za izvođenje po HRN EN ISO 12944, 1+8 - Boje i lakovi -- Zaštita od korozije čeličnih konstrukcija zaštitnim sustavima boja ili jednakovrijednoj normi.

Tablica I - Sustav antikorozivne zaštite za cjevovod i čelične obloge

Sustav AKZ	Dijelovi za AKZ zaštitu	Pjeskariti u radionici	Premaz	Nanosi boja	Mjesto nanošenja	Ukupna debljina suhog filma
CI	Ubetonirani dijelovi	Pjeskariti do Sa 2,5	Konačni	Epoksi holding primer 50 mm	Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 50 mm
	Vanjske površine cjevovoda potopljene u vodi	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN SO 8501-1 ili jednakovrijedno	Prvi Drugi	Cink epoksi temelj 60 mm Epoksi 100 mm	Radionica Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. ne manje od 210 mm
CII	Oštećene površine i područja montažnih zavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, isprašivanje, odmašćivanje	Popravci Konačni	Epoksi premaz 2 x 50 mm Poliuretanski premaz 50 mm	Po montaži Po montaži	
	Unutarnje površine cjevovoda	Pjeskariti do Sa 2,5 I HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Prvi Drugi Treći Konačni	Cink epoksi temelj 60 mm Epoksi premaz 120 mm - crni Epoksi premaz 120 mm - smeđi Epoksi premaz 120 mm - crni	Radionica Radionica Radionica Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 420 mm
CIII	Oštećene površine i područja montažnih zavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, isprašivanje, odmašćivanje	Popravci	Cink epoksi temelj 120 mm 4 x Epoksi premaz 100 mm	Po montaži	Ukupna debljina filma d.s.f. 450 mm

Tablica II - Sustav antikorozivne zaštite za hidromehaničku opremu

Sustav AKZ zaštite	Dijelovi za AKZ zaštitu	Pjeskariti u radionici	Premaz	Nanosi boja	Mjesto nanošenja	Ukupna debljina suhog filma		
HI	Ubetonirani dijelovi	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Konačni	Epoksi holding primer 50 mm	Radionica (ili po montaži)	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 50 mm		
			Prvi	Cink epoksi temelj 50 mm	Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. ne manje od 450 mm		
			Drugi	Epoksi premaz 135 mm- crni	Radionica			
			Treći	Epoksi premaz 135 mm - smeđi	Radionica			
HII	Dijelovi trajno potopljeni u vodi a) stalno umočene površine	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Konačni	Epoksi premaz 135 mm - crni	Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 450 mm		
			Popravci	3 x Epoksi premaz 150 mm	Po montaži			
			Prvi	Cink epoksi temelj 50 mm	Radionica (ili po montaži)		Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 350 mm	
			Drugi	Epoksi premaz 100 mm - crni				
	b) površine u stalno vlažnoj atmosferi	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Treći	Epoksi premaz 100 mm - smeđi				
			Konačni	Epoksi premaz 100 mm – crni				
			Oštećene površine i područja montažnih zavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, isprašivanje, odmašćivanje				

Sustav AKZ zaštite	Dijelovi za AKZ zaštitu	Pjeskariti u radionici	Premaz	Nanosi boja	Mjesto nanošenja	Ukupna debljina suhog filma
HII	Oštećene površine i područja montažnih zavarazavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, isprašivanje, odmašćivanje	Popravci	3 x Epoksi premaz 150+2x100 mm	Po montaži	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 350 mm
			Prvi	Epoksi premaz 125	Radionica (ili po montaži)	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 350 mm
	c) Unutarnji dijelovi zatvarača	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Drugi	Epoksi premaz 125 mm - smeđi		
			Konačni	Epoksi premaz 100 mm - crni		
	Oštećene površine i područja montažnih zavarazavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, isprašivanje,	Popravci	3 x Epoksi premaz 150+2x100	Po montaži	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 350 mm
HIII	Dijelovi privremeno potopljeni u vodu i ispostavljeni sunčanoj svjetlosti	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Prvi	Cink epoksi temelj 50 mm	Radionica (ili po montaži)	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 250 mm
			Drugi	Epoksi premaz 75 mm		
			Treći	Epoksi premaz 75 mm		
			Konačni	Poliuretanski premaz 50 mm		

Sustav AKZ zaštite	Dijelovi za AKZ zaštitu	Pjeskariti u radionici	Premaz	Nanosi boja	Mjesto nanošenja	Ukupna debljina suhog filma
HIV	Dijelovi atmosfersko ispostavljeni, površine iznad vode	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Prvi	Cink epoksi temelj 50 mm	Radionica (ili po montaži)	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 250 mm
			Drugi	Epoksi premaz 75 mm		
			Treći	Epoksi premaz 75 mm		
			Konačni	Poliuretanski premaz 50 mm		
HV	Oštećene površine i područja montažnih zavara	Strojno čišćenje, lokalno do St 3, otprašivanje, odmašćivanje	Popravci	Modificiran epoksi premaz 2 x 75 mm	Po montaži	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 250 mm
			Konačni	Poliuretanski premaz 50 mm		
	Dijelovi u kontaktu s mašću i uljem	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Prvi	Cink epoksi temelj 50 mm	Radionica	Ukupna debljina suhog filma d.s.f. 150 mm
	Oštećene površine i područja montažnih zavara		Drugi	Epoksi premaz 75 mm		
HVI	Dijelovi iz nehrđajućeg čelika i strojno obrađeni dijelovi	Pjeskariti do Sa 2,5 HRN ISO 8501-1 ili jednakovrijedno	Konačni	Epoksi premaz 75 mm		
HVII	Vruće cinkani dijelovi	ISO 1460, 1461 ili jednakovrijedno	Konačni	Tectyl 506	Radionica	Debljina cink sloja d.s.f. 70 mm

Napomene vezane uz prethodne tablice:

- (1) Pjeskariti do Sa 2,5 u skladu s HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijednom normom, SSPC-SP 6-63, hrapavost površine 40-75 μm
- (2) Nanos epoksi cink premaza ili wash primer, d.s.f. 50 μm
- (3) Melaminski premaz
- (4) Bojanje na montaži mora biti isto kao u radionici
- (5) Nanos s brizganjem, kistom, valjkom

5.1.2.7.3 Standardna oprema

Antikorozivna zaštita komponenti standardne opreme koju Dobavljač kupuje u trgovini mora biti dostavljena nadzornom inženjeru s potvrdom.

5.1.2.7.4 Boje

Nijanse boje moraju biti poslone Nadzornom inženjeru na potvrđivanje. Dobavljaču moraju biti dane upute za izbor boja kao su:

- svaki premaz mora biti druge nijanse
- opremu koja je podvrgnuta ultraljubičastoj svjetlosti potrebno je posebno zaštititi.

5.1.2.7.5 Zaštita strojno obrađenih površina

Strojno obrađene površine, različite bušotine, utori itd. moraju biti pažljivo očišćeni i presvučeni s odgovarajućim premazom, presvlakom koja sprječava hrđanje i lako se odstranjuje s razrjeđivačem na osnovi petroleja. Kod transporta strojno obrađene površine moraju biti konačno zaštićene s daskama ili primjerenim drugim oblogama.

Nemontirani dijelovi, svornjaci, vijci, matice itd., moraju biti nauljeni i omotani u voodootporni papir ili drugačije zaštićeni.

5.1.2.7.6 Vruće cinčanje

Vruće cinčanje čeličnih dijelova, ploča, štapova, vijka, matice, podloški, itd., mora biti u skladu s HRN EN ISO 1460: *Metalne prevlake – Vruće pocinčane prevlake na željeznim i čeličnim materijalima – Gravimetrijsko određivanje mase po jedinici površine* ili jednakovrijednom normom, te HRN EN ISO 1461: *Vruće pocinčane prevlake na željeznim i čeličnim predmetima – Specifikacije i ispitne metode* ili jednakovrijednom normom.

Debljina vruće cinčanog sloja mora biti najmanje 70 μm .

5.1.2.7.7 Popravci

Popravci premaza koji se izvode na terenu moraju biti napravljeni s istom bojom u istoj kvaliteti kao u radionici i odgovarati uvjetima i materijalima koje prikazuju Tablica I i Tablica II.

5.1.2.7.8 Osiguranje kvalitete, praćenje i dokumentiranje radova na zaštiti od korozije

Zahtjeve ove specifikacije mora nadgledati, osigurati i dokumentirati služba za osiguranje kvalitete Izvođača koji izvodi zaštitu od korozije.

U slučaju da Dobavljač opreme ne izvodi zaštitu od korozije, mora dati reference za podizvođača zaštite od korozije, standarde i propise:

- *Standards of general conditions of paint quarantees and technical specifications for scroping by abrasive protection* (Office National d'Homologation des Garanties de Peinture industriell, 29 rue Francois ker 77038 Paris);
- *Europen scale of rusting degree for anti-rust paint*. Published by the Europen Committe of the association of paint printing inks and art colours (42 avenue, Marceu, Paris 8e);
- *Standard HRN EN ISO 8501-1 or DIN 55928 on the degree of cleanness of metalic surfaces*;
- RAL mora odredi Investitor.

5.1.2.14.1.1 Kontrola kvalitete i pregled prije isporuke opreme

Nadzorni inženjer zadržava pravo kontroliranja izvođenja zaštite od korozije u Dobavljačevim radionicama odnosno radionicama podizvođača u skladu s propisanim postupkom i standardima.

Kontrolira se broj pojedinačnih premaza i ukupna debljina suhog filma. Mjerenja debljine suhog filma vrše se u skladu s HRN EN ISO 2178 ili jednakovrijednom normom i HRN EN ISO 12944-7 ili jednakovrijednom normom.

Kontrolnu površinu i kontrolne točke propisuje Nadzorni inženjer. Izmjerene debljine premaza zaštite od korozije ne smiju biti manje od debljina koje prikazuju Tablica I i Tablica II.

Ispitivanje adhezije (prijanjanje na podlogu i između premaza) vršit će se na potopljenim ili djelomično potopljenim površinama opreme. Mora izdržati ispitnu silu (Pull-off test) u skladu s HRN EN ISO 4624 ili jednakovrijednom normom od najmanje 2,0 N/mm².

Kontrola kvalitete na terenu:

- provjera uvjeta za nanošenje premaza u skladu sa standardima i postupcima
- kontrola pripreme i površina
- provjera broja i debljine premaza
- ispitivanje adhezije.

5.1.2.14.1.2 Nadgledanje kako bi se osigurala pravilna priprema površine

- Stupanj čistoće (vizualno 100%)
- Hrapavost površine (slučajna provjera).

5.1.2.14.1.3 Praćenje uvjeta izvođenja

Prije početka izvođenja zaštite (uključujući i pripremu površine) potrebno je provjeriti:

- temperaturu zraka
- relativnu vlažnost zraka
- temperaturu površine
- točku rosišta (kao i druge vremenske uvjeta koji moraju biti u skladu s ISO 8502-4).

5.1.2.14.1.4 Kontrola debljine suhog filma i broj mjerenja

Opseg ispitivanja za provjeru debljine suhog filma svakog sloja i ukupne debljine suhog filma mora odgovarati cijeloj površini sastavnog dijela i u skladu s HRN EN ISO 19840-1 ili jednakovrijednom normom.

5.1.2.14.1.5 Uređaji za testiranje

- Za stupanj čistoće - fotografije u skladu s HRN EN ISO 8501-1 ili jednakovrijednom normom.
- Za stupanj hrapavosti - komparator (pijesak) u skladu s HRN EN ISO 8503-2 ili jednakovrijednom normom.
- Za uvjete izvođenja - odgovarajući higrometar ili psihrometar.
- Za debljinu suhog filma - odgovarajući uređaj za mjerenje debljine filma.

5.1.2.14.1.6 Nadzor, pregled i ispitivanje radova na zaštiti od korozije (prije, tijekom i nakon radova)

Inspekcija	Metoda	Frekvencija	Kriteriji prihvaćanja	Posljedice
Temperatura i vlažnost	Temperatura zraka, temperatura površine čelika, relativna vlažnost zraka, točka rosišta	Prije početka svake radne smjene + 2 puta po radnoj smjeni	U skladu sa specifikacijama	Ne izvoditi pjeskarenja i nanošenje premaza
Sadržaj soli (površina bojanja)	SCM-400 ili jednakovrijedno	Točkasta provjera	< 100 mg/m ²	Čišćenje iznova
Čelične površine	Vizualno	100 % sve površine	Bez vidnih nedostataka	Popravka nedostataka
Hrapavost (čeličnih površina)	HRN EN ISO 8503 ili jednakovrijedno	Točkasta provjera	U skladu sa specifikacijama	Novo pjeskarenje
Stupanj prašine	HRN EN ISO 8502-3 ili jednakovrijedno	Točkasta provjera	Stupanj 1 po HR EN ISO 8502-3 ili jednakovrijedno	Čišćenje na novo
Priprema površina	Vizualno	100 % sve površine	U skladu s poglavljem 2.7.8.2	Novo pjeskarenje
Materijal za bojanje i materijal za pjeskarenje	Ispitivanje boje i oznake učvršćivača broj šarže, abrazivi za pjeskarenje	Prije početka svake radne smjene	U skladu sa specifikacijama	Korektura
Debljina filma	Elektro-magnetski	Točkasta provjera	U skladu sa specifikacijama	Korektura
Prekrivanje bojom	Vizualno	100 % sve površine za svaki premaz	Bez nedostataka	Popravak nedostataka
Adhezija premaza	HRN EN ISO 4624 ili jednakovrijedno	Točkasta provjera	Min. 4.0 MPa za sustave A, B i D	Novo pjeskarenje i iznova nanošenje premaza
Detekcija diskontinuiteta	NACE SP0188 ili jednakovrijedno	Točkasta provjera	Bez diskontinuiteta	Popravak nedostataka

Bojanje je prihvatljivo ako ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

- I. Stupanj zahrđanosti je manji od R_i 1 prema HRN EN ISO 4628-3 ili jednakovrijednoj normi.
- II. Stupanj gustoće mjehurića je 0 (nema ih), prema HRN EN ISO 4628-2 ili jednakovrijednoj normi.
- III. Stupanj pukotina je 0 (nema ih), prema HRN EN ISO 4628-4 ili jednakovrijednoj normi.
- IV. Nije prisutno ljuštenje (odljepljivanje) - niti između pojedinih slojeva boje, niti između čelika i boje.

5.1.2.14.1.7 Dokumentacija

Za sve premazane dijelove priprema se izvješće koji sadrži najmanje sljedeće informacije:

- potrebne detalje za identifikaciju premaza ili zaštitnog sustava
- potrebne detalje za identifikaciju podloge
- potrebne detalje za identifikaciju pripreme podloge
- korišteni mjerni instrumenti
- metoda koja se koristi za podešavanje instrumenta
- uvjeti izvođenja, kako su utvrđeni u prethodnom poglavlju
- rezultati mjerenja, u skladu s prethodnim poglavljem za svaki sloj
- informacije po potrebi, npr. NDFT, minimalni i maksimalni dozvoljeni DFT
- datum mjerenja
- ime revizora koji je izvršio mjerenje DFT testa.

5.1.2.14.1.8 Garancija

Garanciju mora zvanično izdati Dobavljač opreme odnosno Izvođač zaštite od korozije. Garantni rok počinje da teče istovremeno s garantnim rokom za opremu.

Sustav zaštite mora biti u skladu s:

- BAW, Bundesanstalt für Wasserbau, Liste der zugelassenen Systeme I (für Binnengewässer, Im, 1);
- Geprüft nach den „Richtlinien für die Prüfung von Beschichtungssystemen für den Korrosionsschutz im Stahlwasserbau“ (RPB 2010) der Bundesanstalt für Wasserbau (BAW) 30. Ausgabe, Stand: Dezember 2017.

Vrijeme trajanja korozijske zaštite po HRN EN ISO 12944-1 ili jednakovrijednoj normi – predviđen stupanj C4 -C5-I (vrlo visoka korozija) – trajanje zaštite ≥ 15 godina.

5.1.2.8 DIMENZIJSKA VIZUALNA KONTROLA

Provjere dimenzija provodit će se na svim glavnim dijelovima, komponentama i podsklopovima, posebno kada su u pitanju mala odstupanja i nalijezanja (tolerancija između nepokretnih i pokretnih dijelova, dimenzijska slaganja u sklopovima između izrađenih elemenata i kupljene opreme, itd.). Ako provjere dimenzija pokazuju odstupanja u mjeri koja može utjecati na funkcionalnost, postavljanje, sastavljanje ili demontažu odgovarajućih komponenata ili dijela, iste se moraju na odgovarajući način popraviti.

Takve korekcije ili preinake ni na koji način ne smiju dovesti do smanjenja pouzdanosti u radu ili mogućnosti zamjenljivosti dijelova, a provesti će se tek nakon dobivanja suglasnosti Nadzornog inženjera. Ako se ispravak ili preinaka ne može izvršiti u skladu s gore spomenutim uvjetima, predmetni dio ili komponenta mogu biti odbijeni. Neispravni dijelovi ili oprema stroja nikako se ne smiju isporučivati.

Sve glavne gotove površine podložiti će se vizualnom pregledu u prisutnosti Nadzornog inženjera, osim ako se posebno od toga ne odustane.

5.1.2.9 FUNKCIJSKI TEST

Funkcionalna ispitivanja podsklopova i / ili cjelovitih sklopova provoditi će se što je više moguće u tvornici proizvođača. Takva ispitivanja se moraju izvoditi što je više moguće pod radnim uvjetima.

5.1.2.10 UBETONIRANI DIJELOVI

Dobavljač će dopremiti sve dijelove koji se ugrađuju u beton, uključujući sidrene pločice u primarnom betonu za zavarivanje opreme u sljedećim fazama. Prije postavljanja betona druge faze, Dobavljač će poravnati i centrirati svoje okvire i ostale ugrađene elemente i čvrsto ih pričvrstiti za sidrene pločice zavarivanjem, kako je prikazano na crtežima. Navojne šipke za centriranje moraju biti najmanje 16 mm s najvećim međuudaljenostima od 700 mm osim ukoliko iz opravdanih razloga nije drugačije definirano na crtežima. Sidrene pločice za zavarivanje, ugraditi će u beton prve faze drugi Izvođači, prema crtežima dostavljenim od strane dobavljača hidromehaničke opreme.

Za fiksiranje opreme mogu biti ugrađeni sidreni vijci. Svaki sidreni vijak sastoji se od čelične navojne šipke ugrađene unutar cijevne čahure, kako bi se osiguralo bočno podešavanje nakon ugradnje. Ugrađeni kraj šipke mora biti opremljen čeličnom pločom koja se zavaruje na šipku i oblogom kako bi se osiguralo sidrenje i spriječio ulazak betona u čahuru tijekom ugradnje. Kraj šipke s navojem mora biti opremljen s dvije čelične matice i dvije čelične podloške kako bi se omogućilo izravnavanje i fiksiranje opreme prije podlijevanja ili injektiranja.

Odobrene vrste ekspanzijskih i kemijskih sidara moguće je koristiti tamo gdje je to praktično za manju i lakšu opremu.

5.1.2.11 UREĐAJI ZA DIZANJE ZATVARAČA

5.1.2.11.1 ELEKTROMEHANIČKI POGON

5.1.2.11.1.1 Uređaji za dizanje

Dizalice su opremljene elektromotornim pogonima i užetnim vitlom za dizanje. One moraju odgovarati EU standardima i propisima te imati izvršene testove za države ugradnje opreme.

Projektiranje, konstrukcija i izrada mora biti u skladu s FEM 1.001, *Fédération Européenne de la Manutention, Section 1*, Heavy lifting equipment, Rules for design of hoisting appliances 3rd Edition – 1987-10-1.

Elektromehanički pogon zatvarača mora biti proizvod poznatog EU proizvođača, garancije najmanje 24 mjeseca. Dijelovi moraju biti od istog proizvođača.

5.1.2.12 PROBNA MONTAŽA U TVORNICI

5.1.2.12.1 Preuzimanje i ispitivanje

Poslije probne montaže u radionici i poslije svih potrebnih ispitivanja predstavnik Investitora će potpisivanjem zapisnika preuzeti opremu. Oprema ne može biti transportirana iz radionice prije završenog preuzimanja.

5.1.2.12.2 Zatvarači

Kotrljajući pločasti zatvarač potrebno je probno sklopiti kako bi se osigurala korektna montaža na gradilištu.

Svaki završeni zatvarač mora biti pregledan u pogledu dimenzija, tolerancija i točnosti usklađivanja (vidi Tablica III - Montažne tolerancije). Kod montaže brtvi treba uvažavati skupljanje istih zbog starenja. Oštećenja i pogreške u gumi i montaži moraju se ispraviti.

Prije rastavljanja i stavljanja montažnih čepovana montažne podsklopove svi dijelovi moraju biti jasno označeni za transport i montažu na terenu.

5.1.2.12.3 Rešetke

Svaki panel rešetke mora biti kompletno sastavljen u tvornici i ako poslije provjere dimenzija, tolerancija i točnosti usklađivanja ima greške, njih treba ispraviti.

5.1.2.12.4 Uređaji za dizanje

Uređaji za dizanje (elektromehanički pogon) moraju biti kompletno sastavljeni u tvornici i isprobani u pogledu dimenzija i djelovanja. Pri ispitivanju djelovanja zatvarača on treba biti isprobao na više ciklusa. Uređaji se preuzimaju u radionici.

5.1.2.12.5 Ubetonirani dijelovi

Svaki okvir i bočne vodilice glavnih i pomoćnih zatvarača moraju biti kompletno sastavljeni u radionici i pregledani u pogledu dimenzija, tolerancija i točnosti usklađivanja. Sve eventualne greške treba ispraviti.

Prije rastavljanja i transporta na gradilište treba označiti sve podsklopove.

5.1.2.12.6 Terenski spojevi

Sva obrada čeličnih dijelova, koji se spajaju na terenu mora biti učinjena u radionici. Potrebno je predvidjeti odgovarajuće privremene terenske vijčane spojeve, koji će držati podsklopove konstrukcija u pravom položaju za vrijeme probne montaže i montaže na terenu. Uvjeti za zavarivanje i drugi radovi trebaju biti prilagođeni radu na terenu kao i u radionici.

5.1.2.12.7 Čelične obloge i dilatacije

Jedan mjesec prije testiranja i montaže u tvornici kao i na gradilištu Izvođač radova dužan je dostaviti Nadzornom inženjeru okvirni plan postupaka koje planira izvoditi. Kompletne čelične obloge i dilatacije moraju odgovarati dimenzijama na crtežima pa i tolerancijama i izradi prema C.E.C.T. preporukama.

5.1.2.13 NATPISNE PLOČICE

5.1.2.13.1 OPĆENITO

Na natpisnoj pločici za hidromehaničku opremu najprije mora biti navedeno ime proizvođača, mjesec i godina proizvodnje, širina, visina, težina tijela zatvarača, brzina dizanja, spuštanja i druge značajne informacije.

Natpisne pločice mogu biti izostavljene za male veličine zatvarača ili opreme.

5.1.2.14 ISPITIVANJA U TVORNICI

5.1.2.14.1 Općenito

Pojedine komponente opreme moraju biti testirane u toku proizvodnog procesa. Iz praktičkih razloga oprema može biti testirana u pogledu funkcionalnosti već u samoj tvornici s namjerom dokazivanja da ona odgovara zahtjevima iz ovih specifikacija i standardima. Izvođač radova dužan je podnijeti na odobrenje predložene postupke ispitivanja.

5.1.2.14.2 Ispitivanje zatvarača

Uzvodni i nizvodni kotrljajući pločasti zatvarači moraju biti probno sklopljeni, tako da se osigura korektna montaža na gradilištu. Moraju se kontrolirati sve glavne dimenzije, tolerancije, zavarivanje, materijali itd. Ispitivanja u radionici moraju biti prihvaćena od predstavnika Investitora prije nego što se oprema transportira na gradilište.

5.1.2.14.3 Uređaji za dizanje i upravljanje

Elektromehanički cilindar mora biti ispitan na maksimalnu nosivost i postizanje propisane brzine dizanja i spuštanja. Ispitivanja u radionici moraju biti prihvaćena od predstavnika Investitora prije nego što se oprema transportira na gradilište.

5.1.2.14.4 Električna oprema

Svi uređaji za upravljanje zajedno s ožičenjem ispitat će se dielektričnim testom od 250 V i 50 Hz za vrijeme 1 minute.

5.1.2.14.5 Čelične obloge i dilatacije

Sve dilatacije moraju biti testirane na unutrašnji tlak, jednak hidrostatičkom tlaku kod vode na mjestima ugradnje pojedinih dilatacija. Oprema ne može biti transportirana iz radionice

prije ispitivanja. Jedan mjesec prije izvođenja ispitivanja u radionici pa i na terenu Izvođač mora podnijeti opis postupaka u vezi testiranja koja planira izvoditi. Nadzornom inženjeru treba predati 4 kopije rezultata ispitivanja.

Čelične obloge i dilatacije moraju biti izrađene prema dimenzijama na nacrtima i tolerancijama prema C.E.C.T preporukama.

Za svaki montažni komad cijevi Izvođač treba dati sljedeće oznake:

- broj ploča za pojedini komad cijevi,
- broj šarže,
- broj atesta za pojedine ploče,
- vrste ispitivanja na ploči kao i na cijevi uključujući mehaničke, radiografske i ultrazvučne testove,
- posebne napomene,
- datume događanja.

5.1.3 KONTROLA KVALITETE U FAZI MONTAŽE

5.1.3.1 MONTAŽA NA TERENU

5.1.3.1.1 Uređaji za rukovanje

Svi dijelovi i oprema teža od 25 kg mora biti opremljena s ušima za dizanje. Dobavljena mora biti i sva potrebna oprema za povezivanje ušiju s kranskom kukom za vrijeme montaže ili demontaže.

5.1.3.1.2 Okvir zatvarača i vodilice

Okviri i vodilice moraju biti sastavljeni u otvorima u primarnom betonu, centrirani i fiksirani vijcima za pozicioniranje. Vijci za pozicioniranje smještaju se tako da ne budu opterećeni dodatnim momentima i zatezanjima, a zavaruju se na pločice u primarnom betonu.

Tolerancije u pogledu ravnosti površine, linijske ravnosti, odstojanja, pravokutnosti i paralelnosti prikazuje Tablica III. Vijci za pozicioniranje čvrsto drže okvir i vodilice za vrijeme betoniranja. Izuzetnu pažnju treba poduzeti u pogledu ravnosti nosećih, vodećih i brtvenih površina, da budu one u granicama tolerancija po čitavoj dužini. Za vrijeme betoniranja Izvođač radova dužan je zaštititi sve osjetljive dijelove, primjerice brtvene površine, s odgovarajućom prevlakom ili poklopcem.

5.1.3.1.3 Zatvarači

Zatvarači moraju biti montirani u suglasnosti s crtežima i uputama Izvođača radova. „Nož“ zatvarača mora dodirivati prag po čitavoj njegovoj dužini. Isto tako, bočne brtve i gornja horizontalna brtva moraju biti u dodiru s brtvenim površinama ubetoniranog okvira zbog postizanja efikasnog brtvljenja zatvarača.

Poslije montaže kotrljajućeg zatvarača on se mora ispitati na terenu, nakon čega će biti prihvaćen pod uvjetom da su svi zahtjevi iz natječaja ispunjeni. Zatvarač se mora otvarati i zatvarati pod uvjetima rada navedenim u tehničkom opisu.

5.1.3.1.4 Uređaji za dizanje

Tablica III - Montažne tolerancije

	Raspon dimenzija (mm)				
	0 do 1000	1001 do 2000	2001 do 3000	3001 do 5000	> 5000
Dimenzije bez utjecanja na redoslijed montaže	± 2	± 4	± 5	± 6	± 7
Glavne dimenzije montaže	± 1	± 2	± 2,5	± 3	± 3,5
Lokalna ravnost površine (200 x 200 mm)	0,5/400 cm ²				
Ravnost površine općenito	1				
Ravnost Nalijeganja općenito	2				
vertikalno	2				
horizontalno	2				
Pravokutnost između osi zatvarača, vodilice i brtvene površine	2				
Lokacija u zavisnosti referentne osi i referentnog nivoa	U zavisnosti od hidrauličnog profila				

5.1.3.1.5 Elektromehanički pogoni za dizanje zatvarača

Elektromehanički pogoni za dizanje vitla i električni cilindri moraju biti sastavljeni i montirani u suglasnosti s crtežima i uputama Izvođača radova. Pogoni moraju biti precizno namješteni obzirom na položaj zatvarača. Pri montaži treba biti pažljiv, da ne dođe do oštećenja ili zagađivanja. Nosači elektrocilindra drže cilindre čvrsto u pravom položaju i prenose opterećenje na betonsku konstrukciju. Zajedno s nosačima moraju biti isporučene i sve ankerne ploče s vijcima.

5.1.3.1.6 Čelične obloge

Za montažu dozvoljava se upotreba uši i sličnih elementa pod uvjetom, da oni ne smanjuju čvrstoće obloge. Sva ukrućenja, potpore, ankeri i slično potrebni kod transporta, montaže i betoniranja isporučuje i montira Izvođač radova. Crteži u vezi ovih elementa, uključivo sa zavarivanjem mora biti dostavljeni u reviziju prije izrade. Svi ovi elementi moraju biti poslije završene montaže odstranjeni, osim ako su oni ugrađeni u beton, ako nije drukčije dogovoreno.

Svi segmenti ili dijelovi moraju biti sastavljeni pomoću privremenih veznih elementa prije zavarivanja. Dimenzije i tolerancije moraju biti provjerene od strane predstavnika Investitora.

Građevinar će izraditi sve betonske konstrukcije (ankerne blokove, međupotpore, trakaste temelje, stepenice itd.) uzduž trase cjevovoda na površini.

Korekture bojenja na terenu izvesti će se bojom iste kvalitete i nijanse. Korekcijsko bojenje vršit će se po slojevima prikazanim u Tablici I – Sustav antikorozivne zaštite za čelične obloge i u skladu s preporukama proizvođača boje.

5.1.3.2 GRAĐEVINSKI RADOVI

Ovo poglavlje odnosi se na zajedničku točku proizvođača hidromehaničke opreme i čeličnih obloga i izvođača građevinskih radova.

Izvođač radova definira glavna opterećenja od strane hidromehaničke opreme koja djeluju na betonske konstrukcije. Izvođač radova dostavit će crteže s rasporedom glavnih pozicija opremu zajedno s potrebnim veličinama i dimenzijama. Izvođač radova mora pratiti ispunjavanje vremenskog plana projekta i prekretnice za pripremu potrebnih podataka za detaljne građevinske planove.

Izvođač radova mora podnijeti na odobrenje Nadzornom inženjeru kompletnu dokumentaciju za opremu koju treba dobiti i koja mora biti ugrađena u beton, u roku 90 dana od datuma početka izrade dokumentacije.

Pločice u primarnom betonu moraju biti dobavljene od strane Izvođača radova, a ugrađene od strane drugih.

Izvođač radova u svojoj dokumentaciji mora objasniti glavne postupke i uvjete za ugrađivanje ubetoniranih dijelova koje smatra potrebnim.

Izvođač radova dužan je izvršiti kontrolu ugradnje ubetoniranih dijelova hidromehaničke opreme.

Odgovornost za ispravnu ugradnju ubetoniranih dijelova snosi Izvođač radova.

5.1.3.3 SPECIJALNI ALATI I UREĐAJI ZA DIZANJE

Prije izdaje odgovarajućeg Certifikata prihvatanja specijalnih alata i uređaja za dizanje oni moraju biti provjereni u svim pogledima u prisustvu predstavnika Investitora i Dobavljača.

5.1.3.3.1 Specijalni alati

Svi specijalni alati koje će isporučiti Dobavljač i koji su potrebni za montažu, namještenje, demontažu, rastavljanje, pregledavanje i održavanje moraju biti dokumentirani i sadržavati sve bitne dimenzije svakog pojedinog dijela opreme i dobavljeni pod ovim projektom. Svi specijalni alati biti će posebno označeni identifikacijskim brojem za njihovu upotrebu i moraju biti napravljeni za montažu ili postavljanje. Specijalni alati moraju biti isporučeni kod prvih isporuka opreme za montažu ili sastavljanje. Prije predaje specijalnih alata Investitoru, Dobavljač će alate pregledati i po potrebi popraviti pred izdavanjem Certifikata prijema specijalnih alata. Specijalni alati moraju biti bespriječni ili će ih Dobavljač obnoviti i nadomjestiti s novima.

5.1.3.3.2 Posebni podizni uređaji

Dobavljač će izraditi i podnijeti na odobrenje Nadzornom inženjeru crteže uređaja za dizanje, potpune upute o sredstvima, opće karakteristike i metode koje se koriste za postavljanje i uključivanje teške opreme, vitla, kuke, karike i slično koji su neophodni za izvođenje radova na licu mjesta.

Konačni popis posebnih podiznih uređaja podnosi se Nadzornom inženjeru za odobrenje najmanje 90 dana prije početka montaže ili instalacijskih radova.

5.1.3.4 PROPISI I STANDARDI

5.1.3.4.1 Općenito

Vrsta i opseg kontrole mora odgovarati zahtjevima navedenim u standardima za projektiranje, proizvodnju i montažu opreme. Testiranje dizalica podliježe i relevantnoj regulativi važećoj u Republici Hrvatskoj.

5.1.3.4.2 Preporuke u vezi propisa i standarda za ispitivanje

Ako standard ili propis dozvoljava više različitih kvaliteta ili više stupnjeva točnosti, izbor treba ići prema većoj kvaliteti i većoj točnosti. O tome će na kraju odlučiti Nadzorni inženjer.

Za upotrebu dolaze u obzir najnovija izdanja propisa i standarda. Ukoliko ne postoji odgovarajući standard potrebno je pristupiti ispitivanjima prema iskustvima proizvođača i na osnovu odobrenja Nadzornog inženjera.

Poslije odobrenja ispitivanja Izvođač radova dužan je dostaviti Nadzornom inženjeru tri kopije postupka ispitivanja na hrvatskom jeziku prije početka samog ispitivanja.

5.1.3.5 PLAN KVALITETE

Izvođač radova dužan je izvoditi plan kvalitete posebno za izradu i posebno za montažu kao i plan aktivnosti ispitivanja. Plan kvalitete mora imati za svaku aktivnost ili grupu aktivnosti naveden popis crteža i specifikacija.

U skladu s odobrenim standardima Izvođač radova dužan je dostaviti Nadzornom inženjeru postupke ispitivanja, izrade, kontrole kvalitete i procedure testiranja od nabavke materijala pa sve do konačnog proizvoda. Sve postupke ispitivanja mora odobriti Nadzorni inženjer prije njihovog izvođenja.

5.1.3.6 OSIGURANJE KVALITETE OD STRANE IZVOĐAČA

5.1.3.6.1 Općenito

Izvođač će za pojedina područja opisati postupke za osiguranje kvalitete i slati Nadzornom inženjeru na odobrenje.

Opis će obuhvaćati uglavnom sljedeće:

- organizaciju kontrole kvalitete s popisom odgovornih osoba
- program predviđenih postupaka za kontrolu kvalitete radova.

5.1.3.6.2 Sadržaj testova

Izvođač radova će pažljivo dokumentirati testove za osiguranje kvalitete izvedene na gradilištu. Postupak ispitivanja s objašnjenjem i opisom s popisom upotrijebljenih instrumenata i dobivenih rezultata mora biti temeljito opisan.

Dokumentacija mora obuhvaćati najmanje sljedeće:

- identifikacijski broj
- predmet i mjesto testiranja
- datum testiranja
- vrsta testiranja
- standarde uzete u obzir
- certifikate
- osobe prisutne na testiranju
- rezultate i procjenu testa
- napomene.

5.1.3.6.3 Dokumentiranje ispitivanja

Do završetka montaže, a prije puštanja u pogon Izvođač radova će predati nadzornom inženjeru tri kopije dokumentacije koja obuhvaća izvještaje o pregledima, certifikate, ateste ugrađenog materijala, sve mjerne protokole i druge tehničke dokumente tražene prema zakonu za izvršenje tehničkog pregleda.

5.1.3.7 PROGRAM PREGLEDA I ODOBRENJE ISPITIVANJA

Svi materijali, dijelovi i oprema kao i servisi koji se vrše prema ovom Projektu moraju biti predmet kontrole Nadzornog inženjera koju će izvoditi u fazi izrade, sastavljanja u tvornici, montaže, ispitivanja kao i poslije završetka radova.

Prije početka radova, a ne kasnije od 60 dana poslije datuma početka, Izvođač radova će dati opis programa ispitivanja uključujući sve njegove glavne faze. Istovremeno mora biti isporučen i plan pregleda.

Nadzorni inženjer će vratiti Izvođaču radova jednu kopiju s označenim onim fazama za koje će tražiti, da ih Izvođač šalje na odobrenje. Njih treba slati u dogovorenom obliku putem pošte ili e-mailom.

5.1.3.8 KONTROLA KVALITETE MATERIJALA I OPREME

5.1.3.8.1 Općenito

Svi materijali moraju biti izrađeni i ispitani prema specificiranim ili predloženim standardima odobrenim od strane Nadzornog inženjera.

Svi materijali, komponente i oprema moraju biti pogodno označeni i mora biti omogućeno praćenja izvora.

Certifikati usklađenosti za materijale, komponente i opremu prihvatljivi su samo za male pozicije poslije slobodne odluke Nadzornog inženjera.

Posebna ispitivanja, tražena za različite pozicije opreme, dijelove i materijale vršit će se prema relevantnim dijelovima ovih specifikacija.

Svi glavni standardni dijelovi opreme moraju biti snabdjeveni tipskim atestima. Ukoliko tipski atesti ne postoje potrebno je provesti ispitivanje po prikladnim standardima. Izvođač radova odgovoran je za kvalitetu opreme dobavljene prema projektu kao i za izradu i montažu proizvođača. Zbog toga se traži, da se kao podizvođač može prihvatiti jedino tvrtka s dobro organiziranom službom kontrole kvalitete, koju Izvođač radova može nadzirati.

U određeno vrijeme Izvođač radova će dati dokaz, da njegov materijal i/ili oprema odgovara svim zahtjevima iz ovih specifikacija, što omogućava uspješan završetak svih pregleda i ispitivanja. Za svaki dio opreme mora biti podnesen atest ili izvještaj o ispitivanju.

5.1.3.8.2 Kontrola kvalitete tehnoloških procesa

Načini kontrole kvalitete kao npr. radiografska i ultrazvučna ispitivanja vršit će se prema prikladnim standardima.

Dodatna nerazorna ispitivanja mogu se tražiti u slučaju, da po mišljenju Nadzornog inženjera postoji sumnja u pouzdanost kontrole.

5.1.3.8.3 Kontrola kvalitete bojenja

Kontrola kvalitete bojenja obuhvaća kontrolu boje i kontrolu procesa prije i poslije bojenja kao i samog bojenja. Pri tome će se upotrijebiti prikladni standardi navedeni u specifikacijama. Prvi i svaki sljedeći sloj boje u radionici ili na gradilištu izvodit će se poslije kontrole i odobrenja Nadzornog inženjera. Minimalna debljina suhog filma određena ovim specifikacijama kontrolirat će se na taj način, da će se na površini 1 m² mjeriti debljina u 10 točaka. U nijednoj točki debljina filma ne smije biti manja od propisane. U suprotnom slučaju debljinu je potrebno korigirati. Poslije završenog bojenja mora se kontrolirati čitavu površinu i ukloniti eventualne greške.

Za procjenu vrste i opsega greški u procesu antikorozivne zaštite upotrijebiti će se prikladni standardi navedeni u ovim specifikacijama i odobreni od strane Nadzornog inženjera.

5.1.3.8.4 Dokumentacija ispitivanja

Rezultate ispitivanja moraju potvrditi Izvođač radova i Nadzorni inženjer.

Datoteke dokumenata, koji sadrže ateste materijala, procese zavarivanja, izvještaje ispitivanja itd., moraju biti sastavljeni za svaku poziciju opreme, prikladno označeni i vezani. Dva kompleta dokumenata moraju biti isporučena Nadzornom inženjeru prije izvođenja ispitivanja na terenu. Izvještaj o ispitivanjima kod puštanja u pogon pripremi Izvođač radova i isporuči Nadzornom inženjeru u dvije kopije.

5.1.3.9 ISPITIVANJA NA TERENU

5.1.3.9.1 Općenito

Sva ispitivanja moraju biti izvedena prema odobrenim standardima, sve potrebne instrumente za izvođenje ispitivanja isporučiti će Izvođač radova. On se isto tako obavezuje, da pripremi program ispitivanja na terenu kojeg će predati Nadzornom inženjeru na odobrenje.

5.1.3.9.2 Ispitivanje zatvarača

Poslije montaže uzvodnog i nizvodnog kotrljajućeg zatvarača oni će se ispitati na terenu i biti će prihvaćeni pod uvjetom da su svi zahtjevi iz Tendera ispunjeni. Zatvarači se moraju otvarati i zatvarati pod uvjetima rada koji su dani u tehničkim opisima.

Svaki zatvarač mora biti u svojim vodilicama isproban u više ciklusa. Pri tome treba izvršiti sva podešavanja i korekcije ako bude potrebno za nesmetanu funkciju.

5.1.3.10 UPUTSTVA I OBUKA

5.1.3.10.1 OPĆENITO

Dobavljač je dužan izraditi upute i program osposobljavanja osoblja koji će upravljati hidromehaničkom opremom, cjevovodom i dizalicama. Program mora biti pravilno strukturiran i voditi računa o standardu obrazovanja osoblja koje mora biti zaposleno na radovima.

Program izobrazbe mora sadržavati:

- opće teoretske nastave,
- opću praktičnu obuku,
- potrebne upute i obuku za svaku stavku opreme od elektrane, pojedinih instrumenata ili druge opreme.

Dobavljač mora isporučiti upute za uporabu za svu opremu.

Upute za uporabu moraju biti podijeljene na pet odjeljaka:

- opće upute za korištenje,
- izvođenje pregleda opreme i upute za održavanje mehaničkih komponenti,
- upute za preglede i upute za održavanje,
- certifikati pojedinih komponenti opreme,
- kontrolna knjiga.

Dobavljač mora dati Nadzornom inženjeru detaljni plan obuke na potvrđivanje. Upute i obuka moraju biti na hrvatskom jeziku.

5.1.3.10.2 OBUKA

Dobavljač će obaviti obuku, tako, da će Naručiteljevo osoblje dobiti dovoljno znanja i iskustva za obavljanje radova i održavanja na navedenoj opremi, sigurno i učinkovito. Obuku izvodi Dobavljač s primjenom suvremenih pomagala.

Obzirom na prošireni djelokrug tvorničke montaže tečajevi mogu biti organizirani već tijekom proizvodnje i radioničke montaže, da bi se Naručiteljevo osoblje moglo upoznati s konstrukcijskim detaljima.

Program obuke održavanja pojedinih dijelova opreme mora biti usmjeren na osjetljive postupke održavanja i na zamjenu takvih dijelova.

Program obuke će uglavnom biti zasnovan na Dobavljačevim priručnicima za rad i održavanje opreme, te će uključivati praktičnu izvedbu svake operacije rada ili postupka održavanja.

Sva potrebna dodatna dokumentacija, opisi i upute moraju omogućiti upoznavanje Naručiteljevog osoblja sa svim operacijama djelovanja i procedurama održavanja.

Ako se koji postupak ne može pokazati (demonstrirati) nakon konačne montaže, Dobavljač će dati obavijest Naručitelju da njegovo osoblje pohađa ovaj postupak u radionici Izvođača. Sadržaj obuke mora biti predmet odobrenja Nadzornog inženjera.

5.1.3.11 POKUSNI I PROBNI RAD

5.1.3.11.1 POKUSNI RAD

Pokusni rad definiran je Zakonom o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19), članak 143. U skladu s njim, Investitor je obavezan početak pokusnog rada prijaviti u nadležno upravno tijelo.

Prilozi uz prijavu su:

- plan i program ispitivanja temeljnih zahtjeva za građevinu u tijeku pokusnog rada;
- plan i program ispitivanja zadovoljavanja uvjeta priključenja građevine na energetska infrastrukturu, ako je sukladno posebnom propisu određen posebnim uvjetima;
- usporedne vrijednosti parametara koji se ispituju u pokusnom radu i vrijednosti tolerancije;
- predviđeni završetak pokusnog rada.

5.1.3.11.2 PROBNI RAD

Plan i program ispitivanja temeljnih zahtjeva za građevinu u tijeku probnog rada treba biti pripremljen i verificiran od članova tima za ispitivanje.

Usporedne vrijednosti parametara koji se ispituju u probnom radu i vrijednosti tolerancije su tehničke karakteristike građevinskih konstrukcija i performanse hidromehaničke, strojarske i elektrotehničke opreme koje su garantirane ugovorenim listama tehničkih podataka opreme, a ispituju se prema planu i programima ispitivanja i kontrole kvalitete Isporučitelja opreme i izvođača radova, te u skladu sa zakonskim odredbama, Mrežnim pravilima elektroenergetskog sustava (NN 74/18) i elektroenergetskim suglasnostima HEP ODS-a.

Norme zaštite na radu definiraju se u skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, Zakonom o zaštiti od požara, ostalom zakonskom regulativom i internim pravilnicima Hrvatskih voda.

Nakon prve montaže opreme, period probnog rada mora biti dovoljno dug da se Naručitelj uvjeri da sve komponente i sustavi zadovoljavajuće funkcioniraju.

5.1.4 INSTALACIJA SPLIT SUSTAVA

Bakrene cijevi moraju biti odmašćene, predizolirane cijevi s izolacijom debljine 6 mm otpornom na difuziju vodene pare i koeficijentom μ 10000, otporne na temperaturu -80°C / $+115^{\circ}\text{C}$. Izrađene su prema ASTM B280/EN12735-1 ili jednakovrijednoj normi. Cjevovodi koji se polažu u vanjskom prostoru, osim što se moraju premazati sa bijelom bojom kao Armafinish 99, moraju imati i vanjski plašt od Al lima (0.5 mm). Postavljanje lima ili folije izvesti tako da položaj šavova i preklop sigurno i učinkovito sprječavaju prodor vode u izolaciju, tj. da se nalaze s donje strane cjevovoda.

Svi pojedinačni cjevovodi moraju se izvesti iz jednog komada (bez spajanja zavarivanja ili lemljenjem). Cjevovodi moraju biti čisti i nezamašćeni. Cu cijevi moraju biti bešavne, deoksidirani bakar s dodatkom fosfora. Bakarne cijevi se tvrdo leme (plinski) sa BAg-2 lemom (točka taljenja 700-845°C). Sve treba toplinski izolirati, a posebnu pažnju posvetiti izoliranju cjevovoda koji se vode u spušenom stropu i vanjskom prostoru (sve spojeve treba dodatno izolirati samoljepivom trakom, a toplinski izolirati treba i ventile na unutarnjim uređajima).

Tvrdo lemljenje treba izvoditi u horizontalnom ili položaju prema dolje. U tijeku lemljenja potrebno je kroz cijev puštati dušik. Tijekom lemljenja pridržavati se svih mjera za zaštitu od požara, a u blizini rada držati ispravan i napunjen protupožarni aparat za gašenje požara.

Tlačna proba je nužan zahtjev za ovakvu vrstu instalacija. Nakon kompletnog završetka mreže cjevovoda, potrebno je izvršiti tlačnu probu (test propuštanja) cjevovoda prije toplinske izolacije. Zrakotijesni test je tlačna proba plinom za cjevovod. Plin za tlačnu probu može biti komprimirani zrak ili bilo koji nezapaljivi plin (isključen kisik i otrovni plinovi).

Postupak za tlačnu probu:

Ispitni tlak	Trajanje tlačne probe	Svrha
0,3 MPa (3 bar)	3 minute	Otkrivanje glavnih mjesta propuštanja
1,5 MPa (15 bar)	5 minuta	Otkrivanje srednjih propuštanja
4 MPa (40 bar)	24 sata	Otkrivanje manjih propuštanja

O svim izvedenim ispitivanjima potrebno je sastaviti zapisnike s unesenim podacima o rezultatima ispitivanja. Sva ispitivanja izvesti uz prisustvo nadzornog inženjera koji ovjerava sve zapisnike o ispitivanju.

Sve unutarnje jedinice spajaju se na cjevovod za odvod kondenzata iz tvrdih PVC cijevi najmanje istog promjera kao i priključak na uređaju s ovjesom cca svakih 1 m da se izbjegne savijanje cjevovoda.

Cjevovod se vodi s nagibom od najmanje 1% ili 1 cm/m prema mjestu priključka na sustav otpadnih voda građevine, npr. na odvod iz umivaonika u sanitarijama.

5.1.5 DIZEL ELEKTRIČNI AGREGAT

Ispitivanja sustava upravljanja napajanjem trošila na mjestu ugradnje obavljaju se prema programu i procedurama načinjenim od strane Isporučitelja i ovjerenim od strane Investitora ili po njemu ovlaštenog predstavnika. Program ispitivanja na mjestu ugradnje treba obuhvatiti:

- ispitivanje opreme i ormara po završetku svih montažnih radova u postrojenju,
- ispitivanje agregata u praznom hodu,
- ispitivanje agregata u opterećenom stanju.

Isporučitelj se obvezuje da će načiniti izvještaje s rezultatima svih provedenih ispitivanja.

Po završetku montažnih radova treba provesti ispitivanja opreme i ormara sustava u skladu s programom tih ispitivanja. Programom ispitivanja treba najmanje obuhvatiti:

- provjeru građevinskih i strojarskih montažnih radova na diesel agregatskom postrojenju,
- provjeru ispravnosti izvedbe ožičenja,

- sva ispitivanja ispravnosti opreme kao cjeline, kao i sve druge opreme iz opsega isporuke,
- ispitivanja i podešenje svih upravljačko-zaštitnih i regulacijskih cjelina.

Nakon uspješno završenog ispitivanja izdaje se "Potvrda o spremnosti diesel električnog agregata za puštanje u pogon".

Ispitivanja sustava diesel električnog agregata i razvodnog postrojenja kod puštanja u pogon trebaju obuhvatiti:

- ispitivanja diesel električnog agregata u praznom hodu,
- ispitivanja diesel električnog agregata u sustavu elektroenergetskog napajanja vlastite potrošnje.

Ispitivanja kod puštanja u pogon diesel električnog agregata u praznom hodu i u opterećenom stanju moraju biti uspješno završena do početka pokusnog rada.

Ispitivanja diesel električnog agregata u praznom hodu moraju se provesti prema odgovarajućem programu kojim se u najmanjem opsegu trebaju obuhvatiti:

- provjera i podešenje opsega udešavanja napona generatora u automatskoj regulaciji napona generatora,
- pokusi starta diesel motora i zaleta na nazivnu brzinu vrtnje sa snimanjem dovoljnog broja veličina potrebnih za verifikaciju svih funkcija aktivnih tijekom zaleta,
- pokusi zaustavljanja diesel motora sa snimanjem dovoljnog broja fizikalnih veličina potrebnih za verifikaciju svih funkcija aktivnih tijekom zaustavljanja agregata,
- primarno ispitivanje zaštitnih funkcija motora i potrebna snimanja,
- provjera i podešenje opsega udešavanja brzine vrtnje agregata.

Ispitivanja diesel električnog agregata u sustavu napajanja vlastite potrošnje, će se provesti prema odgovarajućem programu ispitivanja kojima će se u najmanjem opsegu obuhvatiti:

- pokus odziva sustava regulacije napona i brzine vrtnje agregata na udarno nazivno opterećenje i rasterećenje sa snimanjem odgovarajućeg broja veličina stanja sustava regulacije napona generatora.

Program i uvjete ispitivanja u autonomnom pogonu agregata osigurava Investitor.

Projektant:

Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

**PRILOG 007 : POSEBNI TEHNIČKI UVJETI GRADNJE I
GOSPODARENJA OTPADOM**

6.1. POSEBNI TEHNIČKI UVJETI GRADNJE

Ovim projektom nisu predviđeni posebni tehnički uvjeti gradnje.

6.2. GOSPODARENJE OTPADOM

Prilikom izvođenja strojarskih radova stvara se određena količina otpada. Zabranjeno je odlagati otpadni materijal izvan odlagališta predviđenih za tu svrhu.

U obavezi je izvođača strojarskih radova sav nastali otpad zbrinuti na propisane lokacije, a mjesta ugradnje strojarske opreme dovesti u uredno stanje.

Projektant:

Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

Investitor : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Naručitelj : HRVATSKE VODE
Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb
OIB: 28921383001

Građevina : PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA
KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI
KUPČINI

Dio građevine : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)

Lokacija građevine : Karlovačka županija, Grad Karlovac, k.o. Šišljavić

Vrsta dokumentacije-struka : Glavni projekt – Strojarski

Projekt : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ

Naziv projektne mape : USTAVA ŠIŠLJAVIĆ – STROJARSKI PROJEKT

**PRILOG 007 : ISKAZ PROCIJENJENIH TROŠKOVA
GRADNJE**

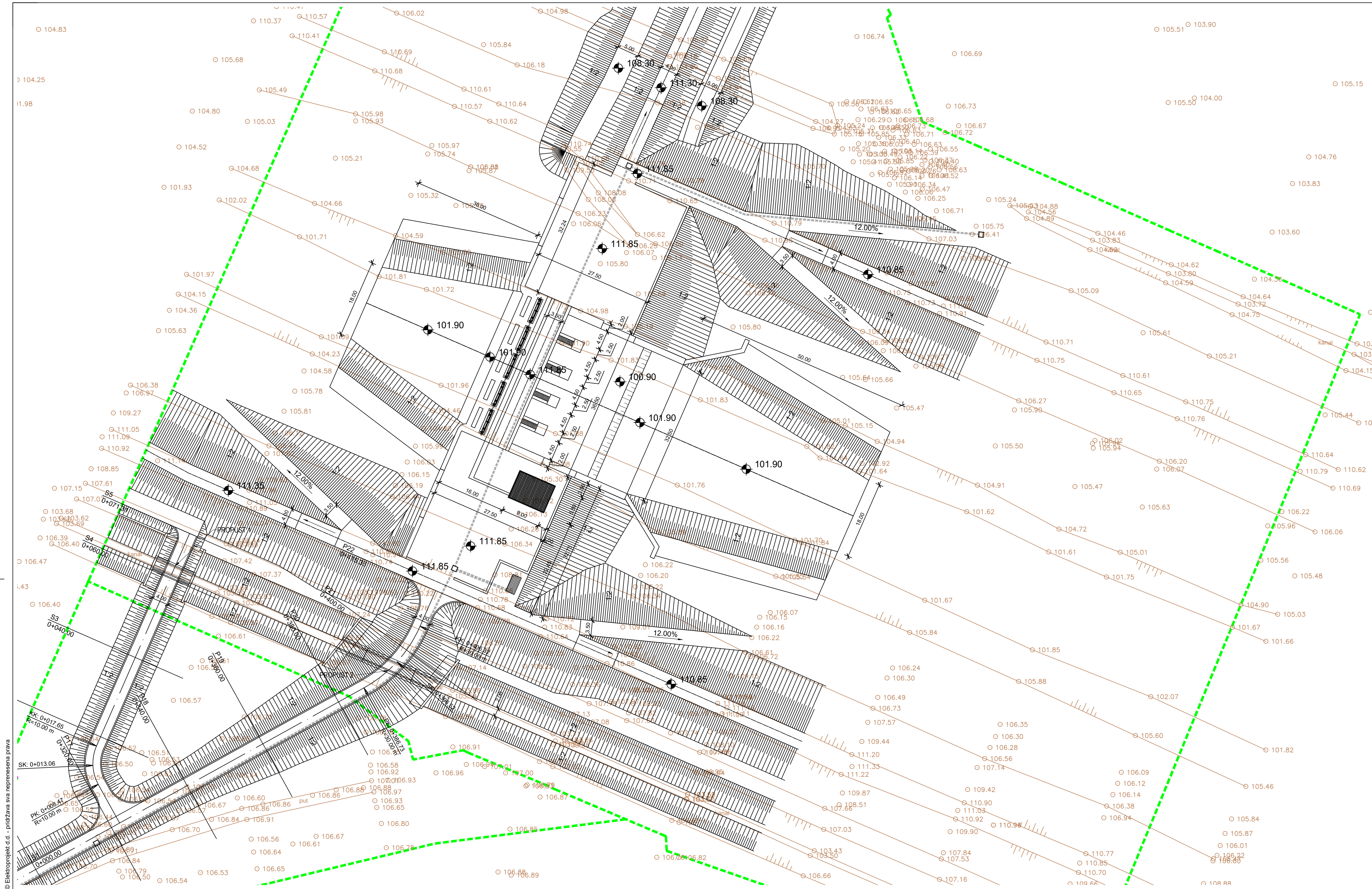

Na osnovu iskustvenih podataka na građevinskim objektima sličnoga tipa procjenjuje se da će troškovi navedene opreme i radova na predmetnom objektu prikazani u okviru ove projektne knjige Glavnog projekta iznositi:

oko 1.000.000,00 EUR

Projektant:

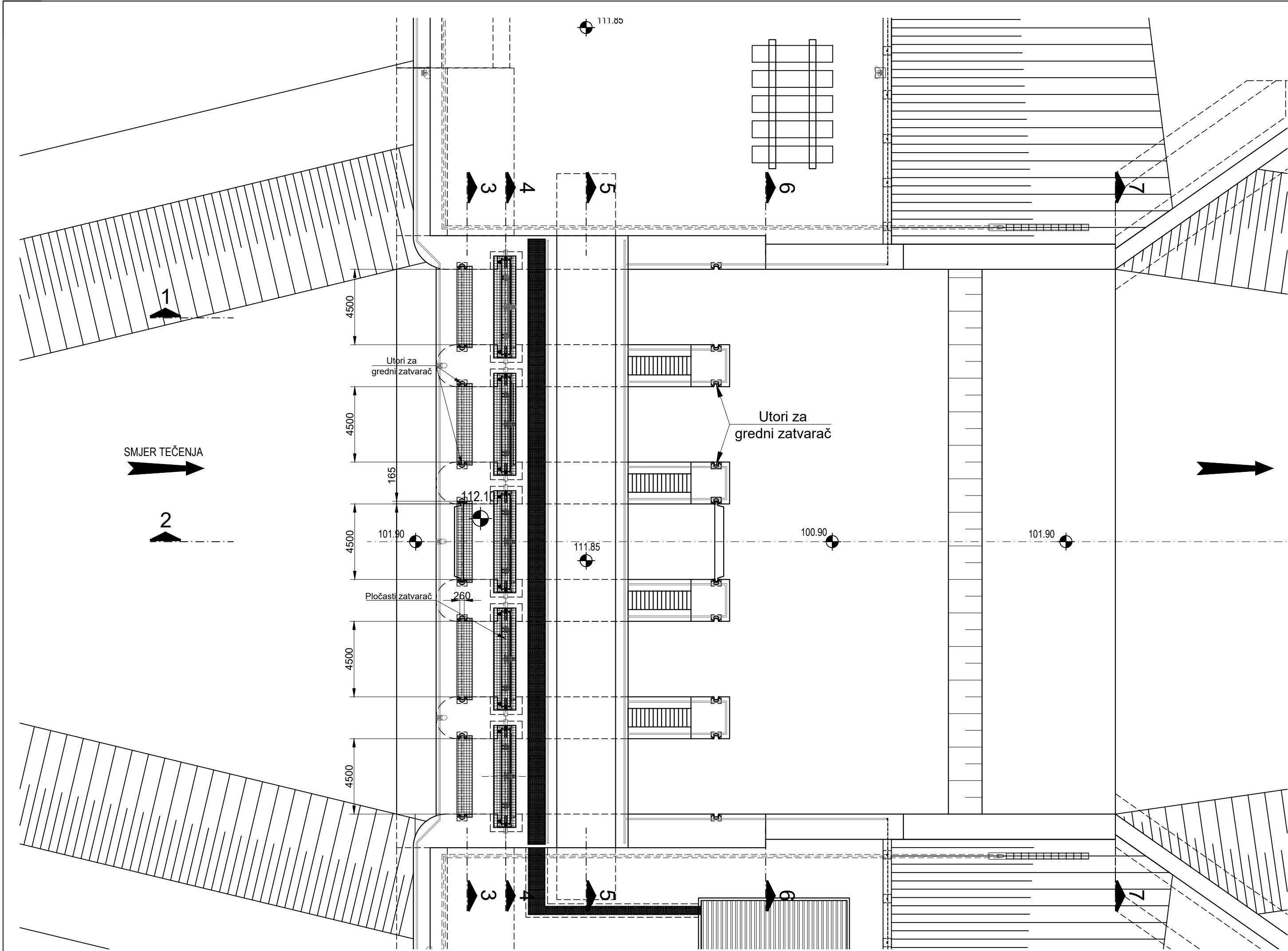
Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj. S 1543

© Elektroprojekt d.d. - pridržava sva neprenesena prava

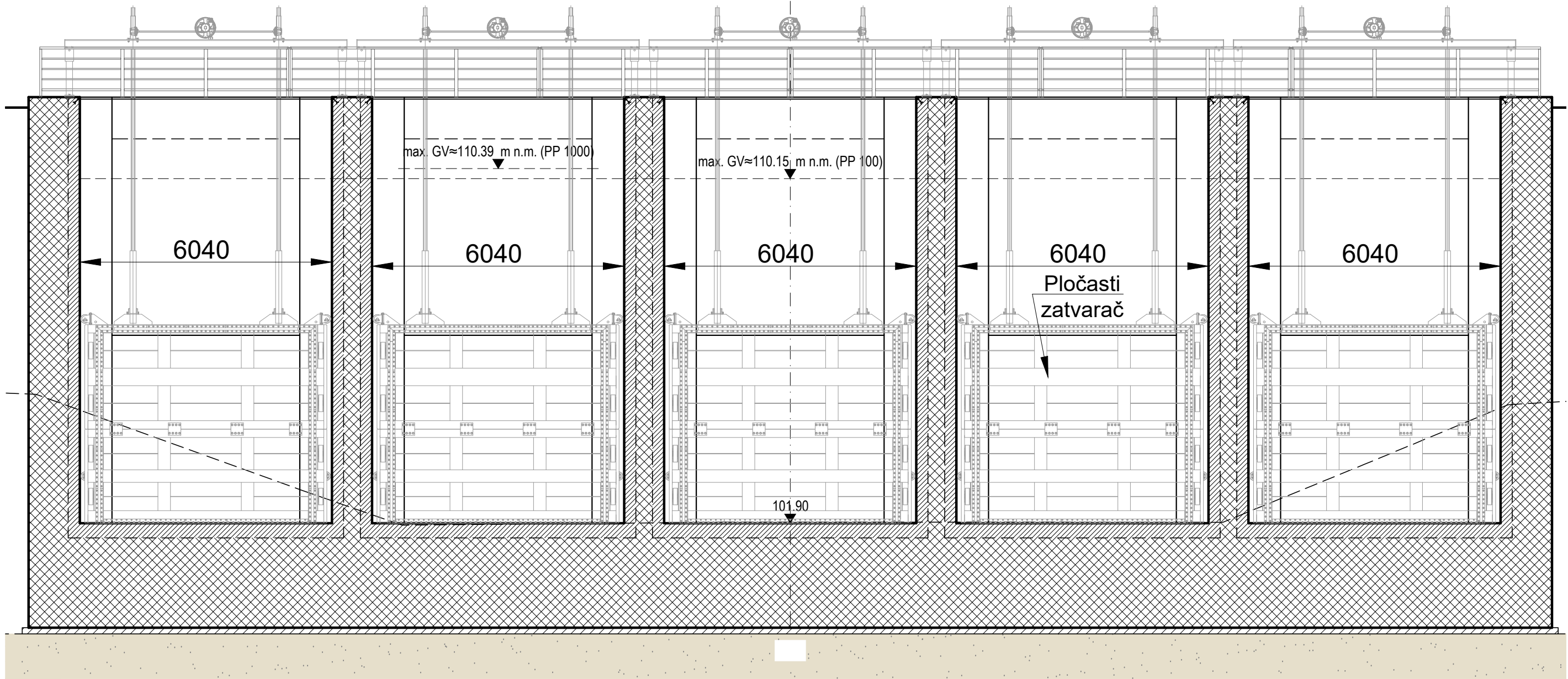
Ovo je CAD nacrt i ne smije se ispravljati ručno

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Aleksandra von Humboldta 4 OIB: 48197173493					Investitor HRVATSKE VODE		
					Ulica grada Vukovara 220, 10000 Zagreb OIB: 28921383001		
					Građevina PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI		
Projektant	Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj.				Dio građevine		
Suradnik	Marko Išek, mag.ing.mech.				Razina razrade - Strukovna odrednica		
Kontrolirao	Mislav Crnković, dipl.ing.mech.				Projekt USTAVA ŠIŠLJAVIĆ		
Glavni projektant	Nenad Heček, dipl.ing.grad.				Mapa Strojarski projekt		
Datum 06.2023.	Mjesto Zagreb	Izmjena 0	Format A21 0,35 m²	Mjerilo 1:500	Sadržaj Situacija		
					Oznaka projektne mape S3-O89.04.01-S05.0		
					Prilog 100	List: 001	Slijedi: -

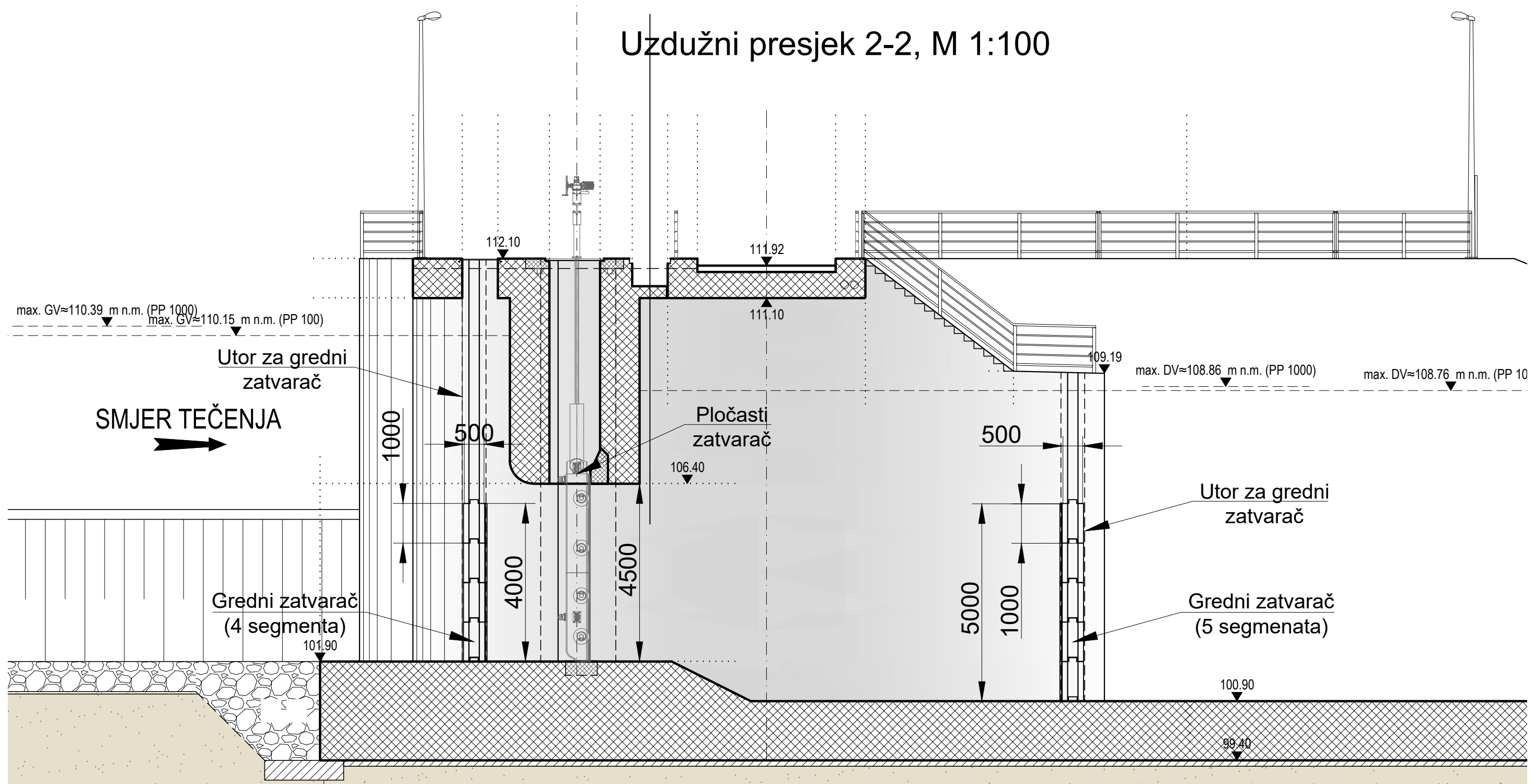

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandera von Humboldta 4 OIB: 48197173493						Investitor HRVATSKE VODE ULICA GRADA VUKOVARA 220, ZAGREB OIB: 28921383001			
Projektant		Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj.		Gradjevina PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI					
Suradnik		Marko Išek, mag.ing.mech.		Dio gradevine USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)					
Kontrolirao		Mislav Crnković, dipl.ing.mech.		Razina razrade - Strukovna odrednica Glavni projekt - Strojarski					
Glavni projektant		Nenad Heček, dipl.ing.građ.		Projekt USTAVA ŠIŠLJAVIĆ					
Datum		Mjesto	Izmjena	Format	Mjerilo				
06.2023.		Zagreb	0	A2 0,25 m²	1:200				
						Mapa Strojarski projekt			
						Sadržaj Dispozicija opreme - tlocrt			
						Oznaka projektne mape		Prilog	List: 001
						S3-O89.04.01-S05.0		105	Slijedi: 002

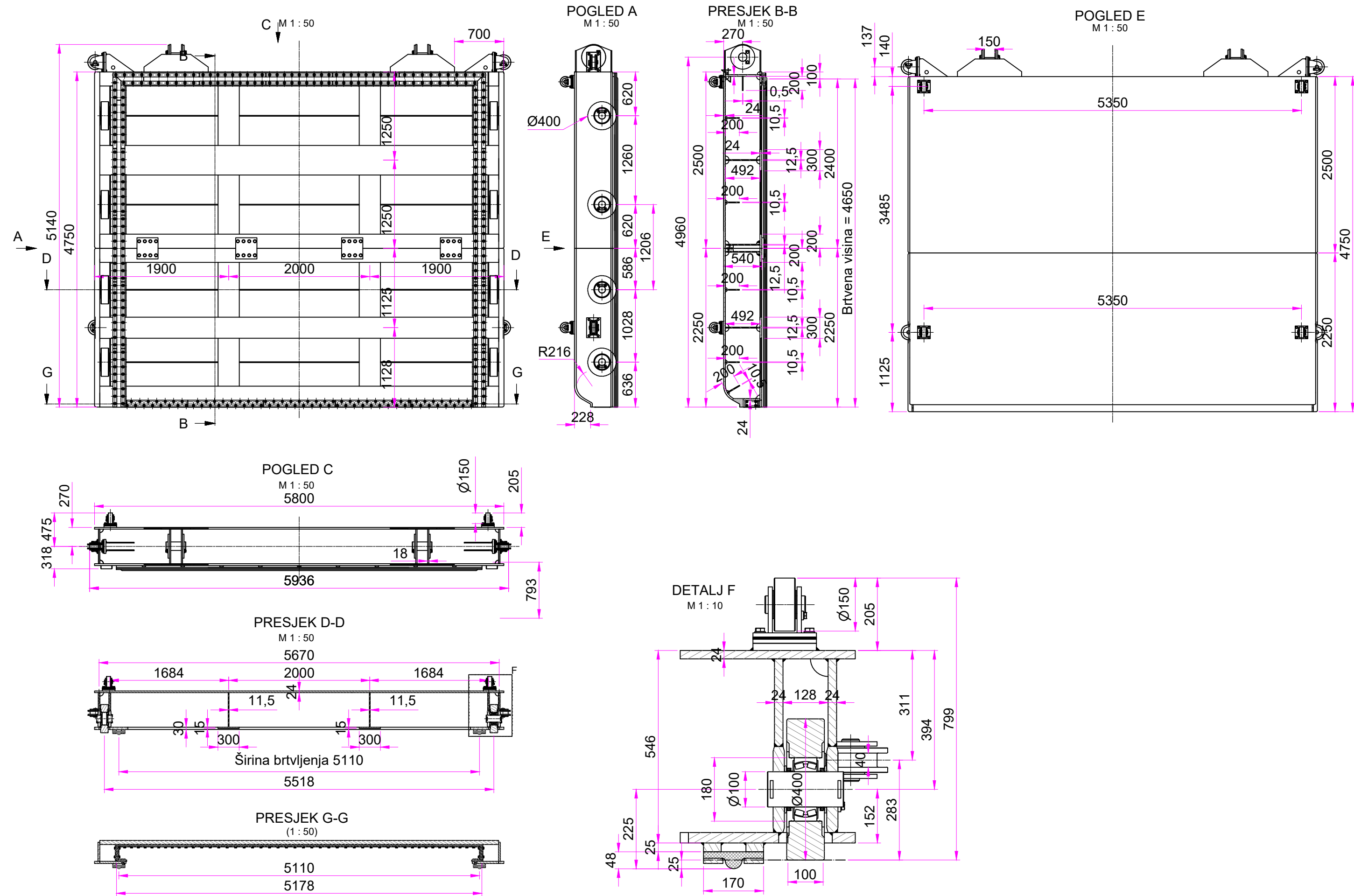
Poprečni presjek 4-4, M 1:100

Uzdužni presjek 2-2, M 1:100

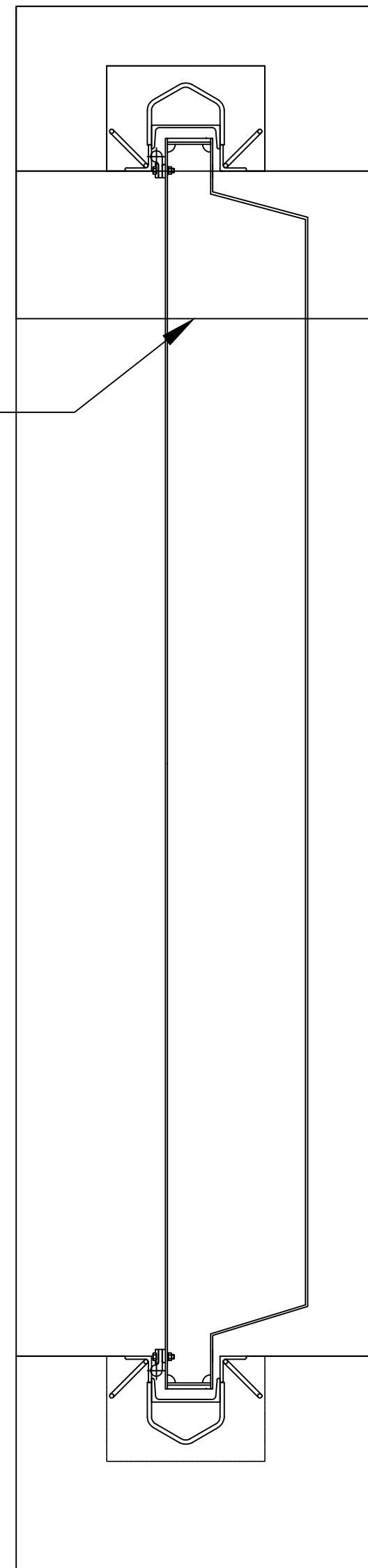

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandra von Humboldta 4 OIB: 48197173493					Investitor			HRVATSKE VODE ULICA GRADA VUKOVARA 220, ZAGREB OIB: 28921383001		
Projektant					Gradjevina			PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRADEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI		
Suradnik					Dio gradjevine			USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)		
Kontrolirao					Razina razrade - Strukovna odrednica			Glavni projekt - Strojarski		
Glavni projektant					Projekt			USTAVA ŠIŠLJAVIĆ		
Datum					Mapa			Strojarski projekt		
Mjesto					Sadržaj			Dispozicija opreme - presjeci 2-2 i 4-4		
Izmjena					Oznaka projektne mape			Prilog		List: 002
Format					S3-O89.04.01-S05.0			105		Slijedi: -
Mjerilo										
06.2023.										
Zagreb										
0										
A2										
0,25 m²										
1:100										

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandera von Humboldta 4 OIB: 48197173493					Investitor	HRVATSKE VODE ULICA GRADA VUKOVARA 220, ZAGREB OIB: 28921383001		
					Građevina	PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI		
Projektant	Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj.				Dio građevine	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)		
Suradnik	Ante Gujić, mag.ing.mech.				Razina razrade - Strukovna odrednica	Glavni projekt - Strojarski		
Kontrolirao	Mislav Crnković, dipl.ing.mech.				Projekt	USTAVA ŠIŠLJAVIĆ		
Glavni projektant	Nenad Heček, dipl.ing.građ.				Mapa	Strojarski projekt		
Sadržaj					Tijelo pločastog zatvarača			
Datum	Mjesto	Izmjena	Format	Mjerilo				
06.2023.	Zagreb	0	Format A2 0,25 m²	1:50				
					Oznaka projektne mape		Prilog	List: 001
					S3-O89.04.01-S05.0		110	Slijedi: -

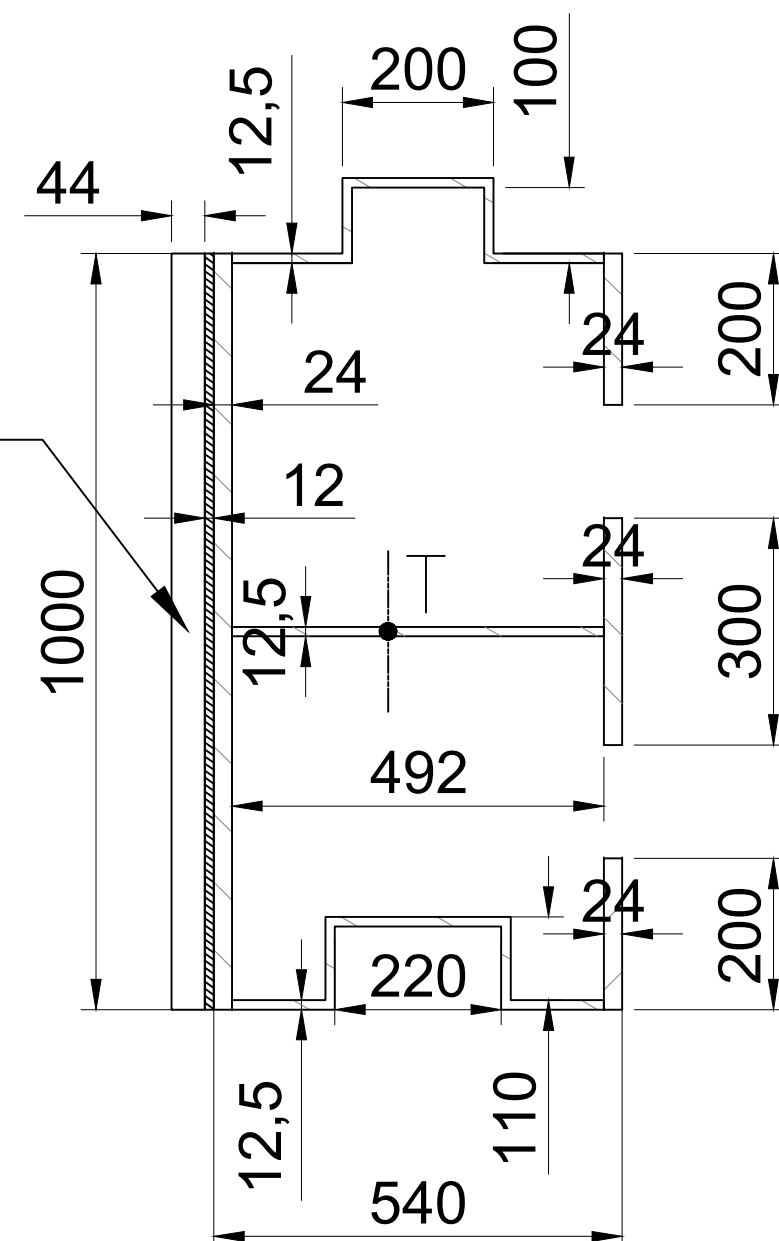
Detalj oslanjanja

Technical drawing of a mechanical part (Fig. 1.1) showing dimensions and section lines A-A and B-B. The part is a vertical component with a central rectangular cutout. Key dimensions include a total height of 4750, a top flange width of 122,5, a central cutout width of 540, and a base width of 360. A fillet with a radius of R30 is shown at the top right corner, and a 105° angle is indicated. Section lines A-A and B-B are shown with arrows indicating the direction of the section cuts.

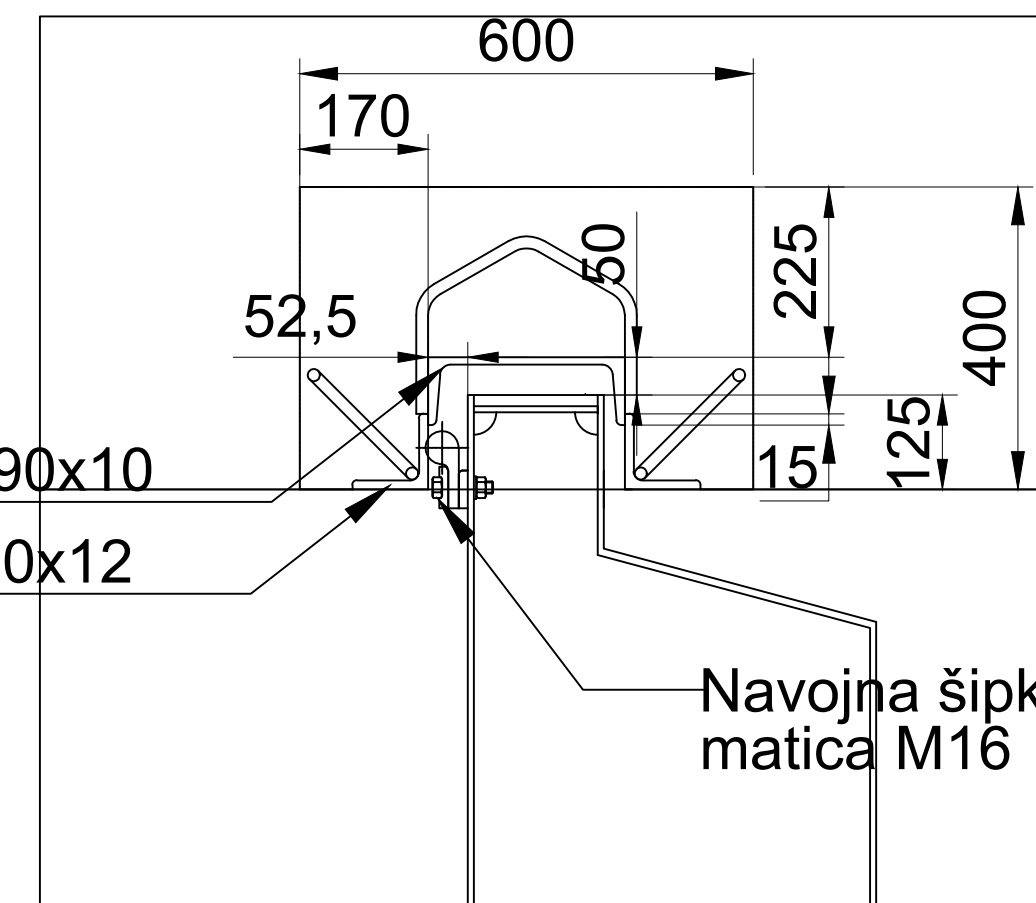
Technical drawing of a stepped profile. The drawing shows a vertical profile with four steps of increasing height from left to right. The total height of the profile is indicated by a dimension line on the left as 4100. The total width of the profile is indicated by a dimension line on the right as 4000.

Brtna debljine 44 mm

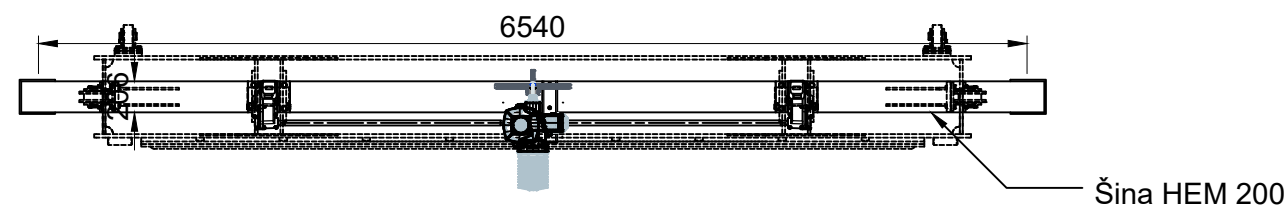
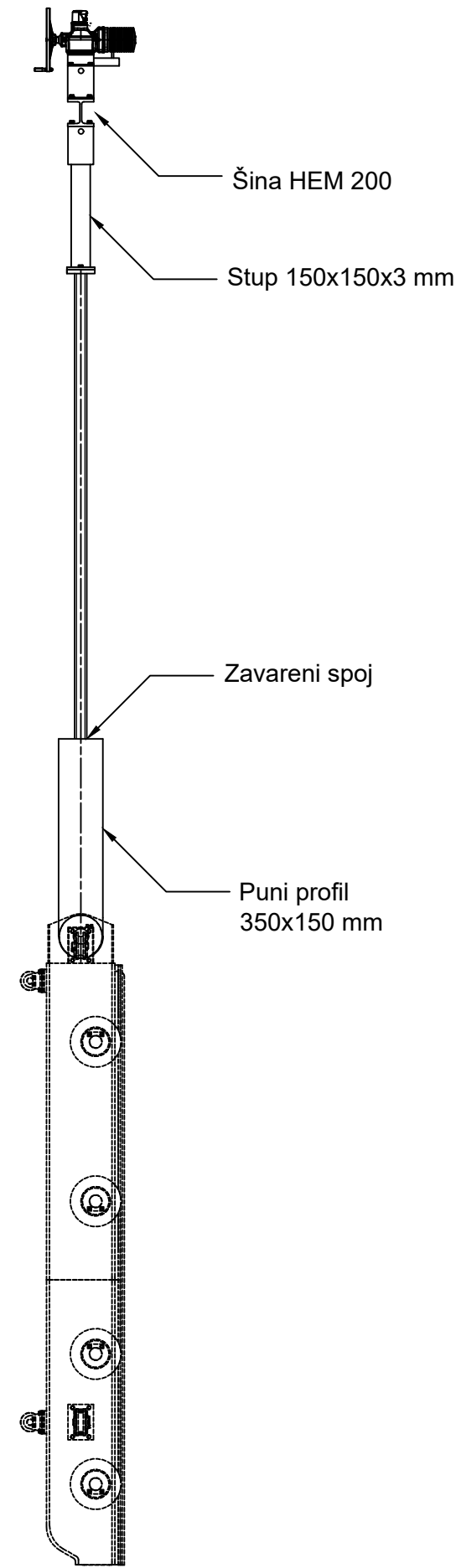
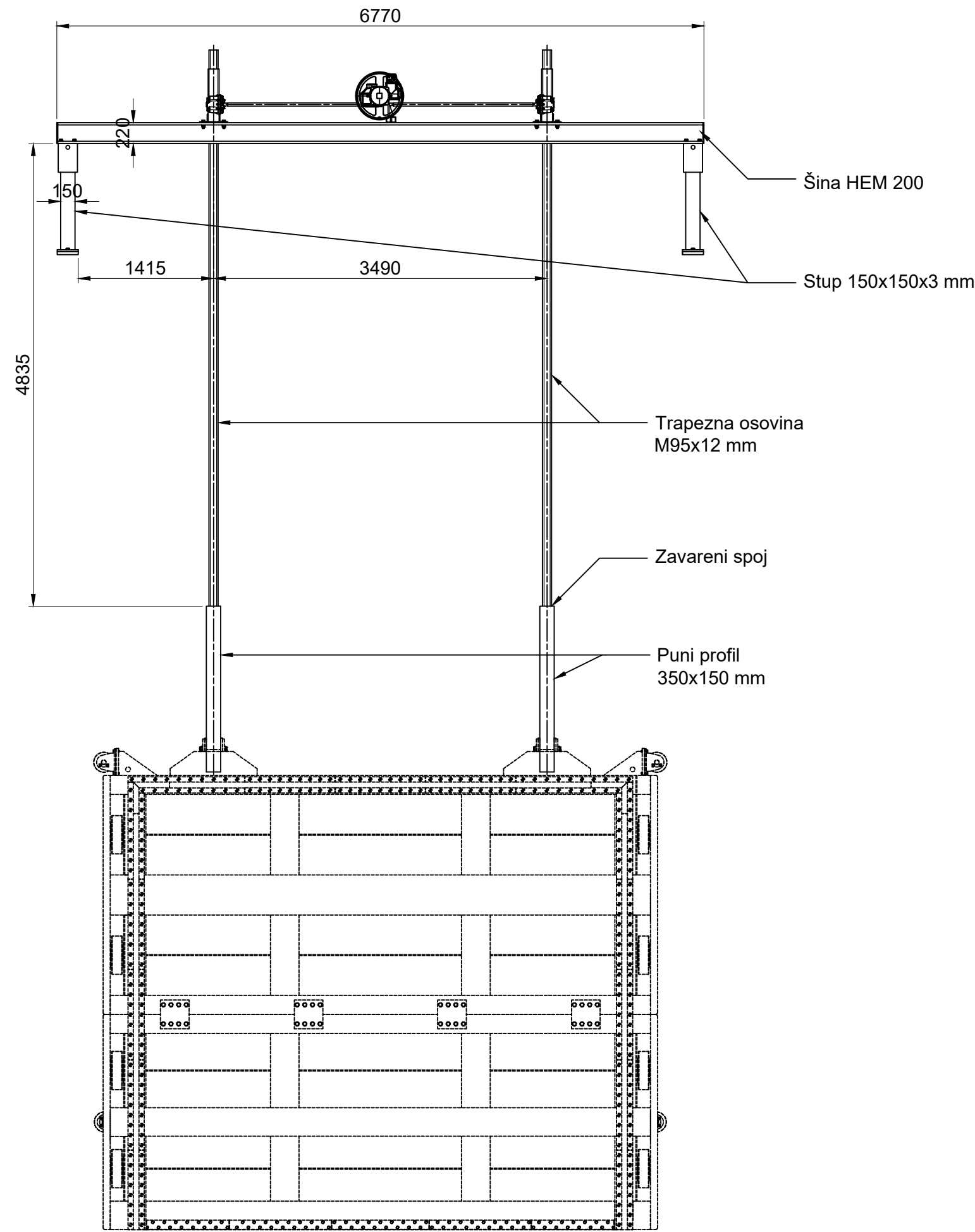
Technical drawing of a stepped block. The overall height is 1000. The base is divided into two segments: 180 and 360. A vertical step is located at the 180 mark. A horizontal step is located at the 360 mark, with a width of 200.

U-profil 260x90x10
L-profil 100x100x12

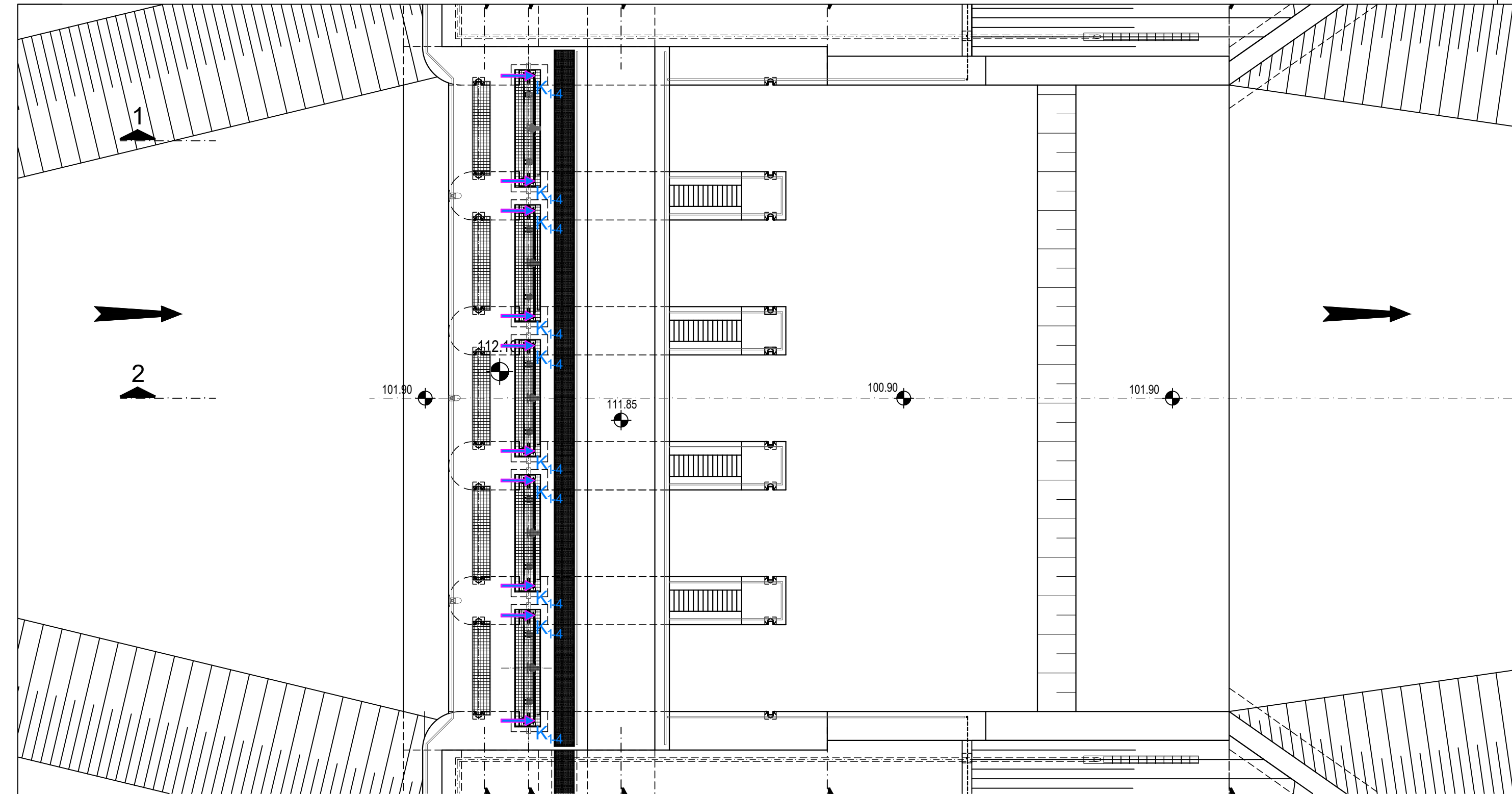

Navojna šipka M16 i
matica M16

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandera von Humboldta 4 OIB: 48197175653					Investitor HRVATSKA VODE ULICA GRADNA VUKOVARA 220, ZAGREB OIB: 28921383001			
Projektant Zlatko Kunić, dipl.ing.stroj.					Građevina PREGRADA BROADČI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUP I DOBRI I RETENCIJU KUPČINA			
Suradnik Matija Hodak, univ.bacc.ing.mech.					Dio građevine USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)			
Kontrolirao Mislav Crnković, dipl.ing.mech.					Razina razrade Strukovna odrednica Glavni projekt - Strojarski			
Glavni projektant Nenad Heček, dipl.ing.grad.					Projekt USTAVA ŠIŠLJAVIĆ			
Datum 06.2023.					Mapa Strojarski projekt			
Mjesto Zagreb		Izmjena 0		Format A1 0,5 m²		Mjerilo 1:20		
					Sadržaj Tijelo vrednog zatvarača			
					Oznaka projektne mape S3-089.04.01-S05.0		Prilog 115	List 001 Slijedi -

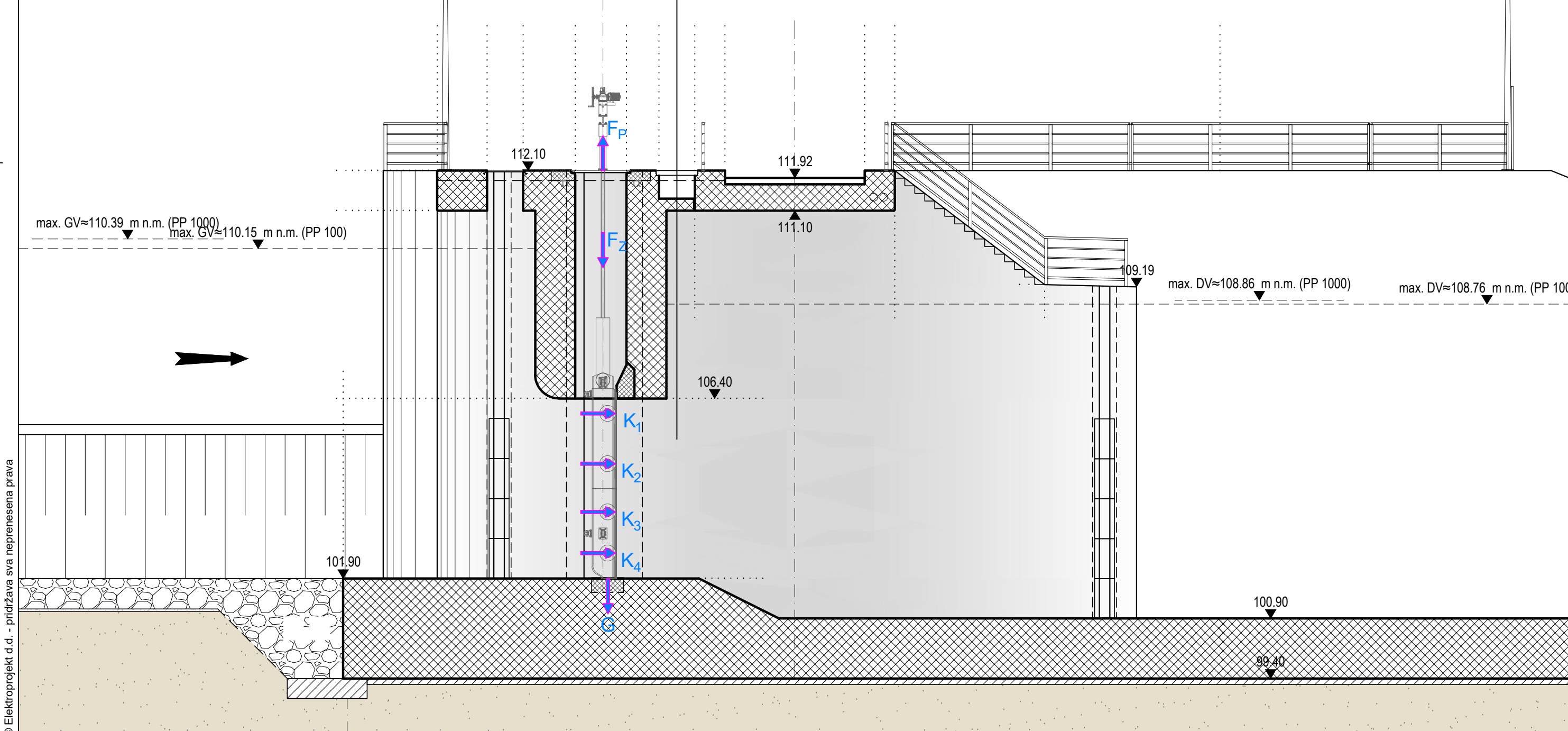

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandra von Humboldta 4 OIB: 48197173493					Investitor		HRVATSKE VODE		
					ULICA GRADA VUKOVARA 220, ZAGREB				
					OIB: 28921383001				
					Građevina		PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI		
Projektant		Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj.			Dio građevine		USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)		
Suradnik		Ante Gujić, mag.ing.mech.			Razina razrade - Strukovna odrednica		Glavni projekt - Strojarski		
Kontrolirao		Mislav Crnković, dipl.ing.mech.			Projekt		USTAVA ŠIŠLJAVIĆ		
Glavni projektant		Nenad Heček, dipl.ing.građ.			Mapa		Strojarski projekt		
Datum		Mjesto		Izmjena	Format	Sadržaj			
06.2023.		Zagreb		0	A2 0,25 m²	Nosiva konstrukcija za pločasti zatvarač			
						Oznaka projektne mape		Prilog	List: 001
						S3-O89.04.01-S05.0		120	Slijedi: -

Uzdužni presjek 2-2, M 1:100

Sila podizanja, $F_p = 343,2 \text{ kN}$
Sila kod zatvaranja, $F_z = 196,8 \text{ kN}$
Težina zatvarača, $G = 91,8 \text{ kN}$
Sila na kotače, $K_{1-4} = 205,8 \text{ kN}$

© Elektroprojekt d.d. - pridržava sva neprenesena prava

Ovo je CAD nacrt i ne smije se ispravljati ručno

 elektroprojekt projektiranje, konzalting i inženjering d.d. HR/10000 Zagreb, Alexandera von Humboldta 4 OIB: 48197173493					Investitor HRVATSKE VODE ULICA GRADA VUKOVARA 220, ZAGREB OIB: 28921383001				
Projektant		Zlatko Kuntić, dipl.ing.stroj.			Građevina PREGRADA BRODARCI S VODNIM GRAĐEVINAMA NA KANALU KUPA-KUPA, RIJEKAMA KUPI I DOBRI I RETENCIJI KUPČINI				
Suradnik		Ante Gujić, mag.ing.mech.			Dio građevine USTAVA ŠIŠLJAVIĆ (Etapa 4)				
Kontrolirao		Mislav Crnković, dipl.ing.mech.			Razina razrade - Strukovna odrednica Glavni projekt - Strojarski				
Glavni projektant		Nenad Heček, dipl.ing.građ.			Projekt USTAVA ŠIŠLJAVIĆ				
Datum		Mjesto	Izmjena	Format	Mjerilo				
06.2023.		Zagreb	0	A2 0,25 m²	1:100				
					Mapa Strojarski projekt				
					Sadržaj Sile na beton				
					Oznaka projektne mape			Prilog	List: 001
					S3-O89.04.01-S05.0			125	Slijedi: -